The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".

Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.

Editorial and Business Offices: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada. Telephones — EM 8-0792, EM 8-3239.

SATURDAY, JANUARY 27.

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 7. SESTDIEN, 1962. GADA 27. JANVĀRĪ 12. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".

REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS

Redakcija un kantoris: 123 Huron Street, Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792.

ZIEDOSIM KULTŪRAS FONDAM ŠOGAD VISI UN DEVĪGĀK!

Latviešu kultūras izpaudumi un tradicijas ir pāti lielākā vērtība, ko kā latviešu tautas piederīgie esam atveduši līdz. Arī ASV un Kanadā varam runāt latviešu valodu, veidot latviešu skolas, draudzes, biedrības, izdot latviešu grāmatas un kopt tālāk latvisko gara dzīvi, mākslas un paražas. No mums pašiem atkarājas, cik lielā mērā visu to uzturam.

Nākot talkā latviskās kultūras veicināšanā, latvieši pagājušajā gadā Kultūras fondam ziedojuši izcilu summu — pāri par $10.500. Pateikdamies par šo atsaucību, griežamies pie visiem latviešiem ASV un Kanadā ar sirsnīgu un laipnu aicinājumu — dot arī šī gada Kultūras dienās Kultūras Fondam savu artavu devīgāk kā jebkad agrāk.

Lielāki naudas līdzekļi it īpaši vajadzīgi skolu un audzināšanas darbā, kam latviskā gara saglabāšanā vislielākā nozīmē. Latviešu skolas grāmatas šogad pieprasa vairāk kā iepriekšējos gados. Tuvākā laikā jāsagatavo un jāizdod latviešu literātūras crhestomatija, valodas rokas grāmata, jauna ābece, vārdnīca, grāmata vecākiem, jauns Latvijas ģeografijas izdevums. Nepieciešami citi moderni mācības līdzekļi, lai spētu sacensties ar vietējām skolām.

Latvijas kultūras dzīvē ir [illegible] vadītāji. Jārada fonds jaunatnes literatūras izdošanai, jāatbalsta jaunatnes žurnāli, jāgodalgo labākie pulciņi. Šo uzdevumu reālizēšana atkarīga no naudas līdzekļiem, kādi būs Kultūras Fonda rīcībā.

Kultūras Fonds ik gadus zināmas summas piešķīris vispārīgu kultūras pasākumu atbalstam. Būtu jāpanāk, lai arī te varētu palīdzēt vairāk kā līdz šim. Jāturpina līdzekļu uzkrāšana trimdas bibliografijai un citiem lieldarbiem. Ar godalgām jāveicina izcilāku darbu rašanās zinātnēs, literatūrā, mākslās. Plašāk kā iepriekšējā gadā būtu piešķiramas atjaunotās Krišjāņa Barona prēmijas, godalgojot arī veikumus, piem. audzināšanā, un izraisot lielāku rosmi gara darbinieku jaunajā paaudzē. Ar stipendijām jārosina latvisko priekšmetu studijas, jāatbalsta gadskārtējās mākslas un dailamatniecības izstādes, jārīko sacensības lugām, jaunatnes literatūrā un citur.

Viss tas prasa arvien vairāk līdzekļu. Sirsnīgi aicinām ikvienu latvieti ar savu devumu nākt talkā, ziedojumus Kultūras Fondam nosūtot:

ASV — American Latvian Assoc.
Suite 806 — Edmonds Bldg.,
917 15th St., N.W.,
Washington 5, D. C.

Kanadā — Latvian National Federation in Canada,
P. O. Box 285, Terminal "A",
Toronto 1, Ontario.

Prof. P. Lejiņš
Amerikas Latviešu Apvienības valdes priekšsēdis

Viktors Upeslācis
Latv. Nacion. Apvienības Kanadā valdes priekšsēdis

AICINĀM SEKOT!

Latviešu preses biedrības Kanadas kopa Kultūras dienu ievadījumā no jauna aplieciājusi atsaucību mūsu latviski nacionālo pasākumu atbalstīšanā.

Kopa ziedojusi Toronto Sestdienas skolai $50,-, ģimnazijai $25,- un pieteikusi veltīt LNAK bibliotēkai.

Lai kopas cildenajam solim netrūktu sekotāju!

Prezidents Kārlis Ulmanis bija Draudzīgā aicinājuma ierosinātājs.

Chruščevs meklē palidzibu satelitu zemēs

Staliņistu spiediens Kremlī pieaug. Cirkulē baumas par slepenām Chruščeva sanāksmēm ar satelitvalstu valdību galvām. Maršals Maļinovskis draud iznīcināt Rietumus!

Kopš dienas, kad kādreizējais Padomju Savienības ārlietu ministrs Molotovs paredzētā datumā neatgriezās savā darbā Vīnē, pasaulē sākušas cirkulēt baumas par domstarpībām Kremlī, par asām Chruščeva nesaskaņām ar vēl cirkulējošiem staļinistiem un asumiem ar satelitu komūnistu partijām.

Šī gada 12. janvārī Chruščevs runāja Minskā. Pēc tam viņš publiski vairs nav redzēts un, cik oficiāli zināms, devies atvaļinājumā — pamedīt. Bet ne zaļkus un stirnas. Rietumu galvaspilsētās valda pārliecība, ka Chruščevs jūt pamatu grīļojamies zem kājām un ka viņa izpublicētā atpūta nav nekas cits kā sārunu sērija ar satelitu valdību galvām, kuŗu atbalsts viņam tagad nepieciešams, lai izpeldētu.

Uz kādiem tā sauktiem Austrumeiropas satelitiem Chruščevs vēl var paļauties?

Austrumvācijas Ulbrichts savu uzticību jau ir zaudējis. Manīdams, ka Chruščevam Kremlī sāk klāties grūti, ka vecie staļinisti nebūt vēl nav miruši, bet turpina ciņu par varas atgūšanu, manīdams, ka Chruščeva veselība šodien vairs nav tāda, kāda tā bija viņa varas sākumā,Ulbrichts nebaidījās sākt ciņu par lielākām tiesībām Pankovas valdībai.

Polijas Gomulka. Viņš nāca pie varas ar Chruščeva svētību un, lai kāds nacionālkomūnists arī nebūtu, vienmēr bijis padevīgs kalps Maskavai. Uz pēdējo tad arī Chruščevs liek savas lielākās cerības, tāpat Ungāriju, kuŗu Chruščevs personīgi paglābā no brīvības, Čechoslovākiju un Bulgāriju. Neoficiālas ziņas liecina, ka sava tā sauktā atvaļinājuma laikā Chruščevs ar augšminēto valstu valdību galvām noturējis slepenas sanāksmes, izstrādājot komūnistu taktiku pretstaļinistu varas atgūšanai un nostabilizēšanai Kremlī.

Nekārtības Maskavā tikai kārtībā, Maļinovskis piedraudēja iznīcināt brīvo pasauli, uzsvēra padomju ieroču pārākumu un nodeklarēja, ka atomkaŗa gadījumā turpat visa pasaule piedzīvos pilnīgu bojāeju.

No vienas puses Maļinovska runa bija domāta Rietumu pārliecināšanai, ka Padomju Savienība ir tā pāti, kas savā laikā solījās Rietumus apbedīt. No otras puses, pārsteidzoši, tā bija pat maza taisnošanās. „Labi apzinoties, ka padomju bloks ir militāri daudz pārāks par Rietumiem," sacīja Padomju Savienības aizsardzības ministrs, „lai izvairītos no kaŗa psichozes, viņš ir gatavs piekrist Sav. Valstu prezidentam Kenedijam, ka spēku samēru zinā abas puses ir apmēram vienādas." Atomkaŗa gadījumā Maļinovskis pasaulei piedraudēja ar iznīcību, bet ne vairs ar tādu iznīcību, kas pazudinātu kapitālismu, dodot vietu komūnismam. Lielības ziņā Pravdā publicētā Maļinovska runa bija neparasti pieticīga.

Padomju Savienības aizsardzības ministra runu lasot, daudz tiešām var zust cītīgiem atompatvertņu būvētājiem Ziemeļamerikas kontinentā, tāpat citur. Tā Maļinovska uzvere ir dzīvošana, nesot zārku padusē, jo līdz šim vēl nav izgudrots nekas efektīgs, kas varētu pasargāt cilvēku no atomuzbrukuma sekām. „Atompatvertne nav nekas cits," sacīja Maļenovskis," kā jau priekšlaikus izrakts kaps."

NO U-2 UZ MIG-17

PADOMJU SAVIENĪBĀ BŪVĒTĀ BULGĀRU KARA LIDMAŠĪNA AVARĒ HALOJĀ. LIDOTĀJS LEITNANTS SOLAKOVS APVAINOTS SPIEGOŠANĀ. ZIEMEĻATLANTIJAS ORGANIZĀCIJA STIPRINĀS SAVU GAISA ROBEŽU AIZSARDZĪBU.

Pēc sīkas izmeklēšanas itaļu un Ziemeļatlantijas organizācijas militārie lietpratēji atzinuši, ka [illegible] territorijā [illegible] kā lidotājs [illegible] Solakovs atradies spiegošanas misijā, ar uzdevumu fotografēt sabiedroto raķešbazes.

Šī gada 20. janvārī, pēc lidojuma pāri Adrijas jūrai, kuŗam, starp citu, sekoja itaļu radars, Akvaviva delle Fonti tuvumā, 13 jūdžu no Ba i, avarēja kāda Padomju Savienībā būvēta Mig-17 strūklīdmašīna. Katastrofu pārcieta lidmašīnas pilots, Bulgārijas kaŗa aviācijas leitnants Solakovs, kas itaļiem paskaidroja, ka lidojumu veicis, bēgot no komūnistu režīma savās mājās.

Kaut kas tomēr nelikās kārtībā. Vispirms, lidmašīna bija netikvien kā bruņota, bet arī apgādāta spēcīgiem fotoaparātiem, domātiem fotografēšanai no liela augstuma. Otrkārt, bulgāru pilots avarēja tikai mazliet vairāk kā jūdzi tālu no kādas Ziemeļatlantijas organizācijas raķešbazes un tikai 13 jūdžu no Bari pilsētas lidostas, kur viņš būtu varējis nosēsties bez traucējumiem.

Kamēr pats Solakovs par sava lidojuma iemesliem uzdod politisku neapmierinātību, Bulgārijas iestādes sniedz daudz savādākus paskaidrojumus: 22 gadu vecam leitnantam bijusi par daudz laba dzīvo Bulgārijā, lai viņš no tās brīvprātīgi atteiktos. Tādēļ starpgadījumam jāmeklē citi iemesli, kādu komūnistiem šādos gadījumos netrūkst. Solakovs atradies apmācību lidojumā, bijis nepiedzīvojis un vienkārši nomaldījies no kursa. Daļēji vainigs bijis arī vējš. Bulgāri katēgoriski noliedz arī, ka Solakovs būtu atradies spiegošanas misijā, paskaidrojot, ka MIG-17 nav piemēroti tādu distanču lidojumiem un, ka no avarijas punkta viņam nav bijušas nekādas cerības sasniedz nedz Bulgāriju, nedz Albāniju.

Pirms noskaidrojās, ka avariju cietušā lidmašīna ir bulgāru piederības, itaļu oficiālās iestādes domāja, ka tā pacēlusies Albānijā, jo Itālijā sasniedza, lidojot no Albānijas pilsētas Skutaki virziena.

Kā jau minēts, bulgāru lidmašīna bijusi apgādāta fotoaparātiem, kuŗu uzņemtās filmas analizējot Ziemeļatlantijas militārie lietpratēji nākuši pie slēdziena, ka tā atradusies spiegošanas lidojumā virs Itālijas. Grūti iedomāties, ka kāds nomaldījies lidotājs nebūtu jutis, ka lido pāri Adrijas jūrai. Tikpat grūti iedomāties, ka kāds lidotājs, lai cik jauns un nepieradis, spētu nomaldīties no kursa 300 jūdžu — distance starp avārijas punktu Bari tuvumā un Bulgārijas robežu.

Bet arī ja tas viss izrādītos patiesi, kādēļ tad kāds nomaldījies lidotājs vai politisks bēglis būtu gribējis fotografēt Ziemeļatlantijas organizācijas raķešbazes?

Leitnanta Solakova avārijā viņa MIG-17 bija cietis tikai nelielus bojājumus; pašam lidotājam sagraizīta seja un lauzta roka. Pulkvedis Ivanovs, Bulgārijas militārais atašejs Romā lidmašīnu jau paguvis apskatīt, bet pie lidotāja itaļi viņu klāt nelaiž un nelaidīs tik ilgi, kamēr pēdējais nebūs oficiāli apsūdzēts spiegošanā. Un tas pašreiz liekas neizbēgams.

Ziemeļatlantijas organizācijas vadība ir pārliecināta, ka bulgāru lidotājs nodarbojies ar spiegošanu. Otrkārt, Rietumi alkst atriebības par Franča Pauersa notiesāšanu — vai avariju — Padomju Savienībā, incidents, uz kuŗa Chruščevs 1960. gada maijā bāzēja lielo konferences sagraušanu un aukstā kaŗa intensificēšanu.

Zīmes rāda, ka U-2 lidotājs Pauerss nebūs vienīgais, kuŗam būs jāpavada gadi cietumā par spiegošanu. Tāds pats liktenis sagaida arī bulgāru Solokovu, kuŗu itaļi nolēmuši tiesāt jau vistuvākā nākotnē. Miera laika apstākļos Itālijā nāves sods nepastāv, bet So. kovs var saņemt cietumsodu . iz 15 gadiem.

Kad 1960. [illegible] Padomju Savienības, vēl vienmēr nezināmos apstākļos, katastrofu cieta Pauersa U-2 spiegu lidmašīna, sabiedrotie atklāti zvērojās par padomju gaisa aizsardzības nevaribu, uzsverot, ka kādai ienaidnieka lidmašīnai atļauts iefiltrēties tik dziļi Padomju Savienībā. Šoreiz kārta sarkt Rietumiem.,

Lai gan itaļu militārās iestādes paskaidro, ka Solakova lidojumam radars sekojis jau kopš Adrijas jūras, nekas netika darīts, lai šo lidojumu apturētu, lai atturētu bulgāru lidotāju no tā punkta sasniegšanas, kādu viņš avārijas brīdī bija sasniedzis.

Ziemeļatlantijas organizācijas militārā vadība Parīzē paskaidro, ka ar vienu šādu ļoti nepatīkamu starpgadījumu pietiktu, lai Rietumi sāktu domāt par savu gaisa robežu sardzes pastiprināšanu. Acīmredzot, kā tas tagad piedāvājies prakšē, pārsteigumi nav sagaidāmi tikai no Padomju Savienības vien, bet arī tās satelitiem. Un, jo vairāk tos gaidīs no viena punkta, jo vairāk tie nāks no kāda cita. Acumirklī tie gaidāmi tieši no Bulgārijas un Čechoslovakijas, kas palikuši vienīgie kaut cik uzticamie Padomju Savienības sateliti Eiropā.

BALTIEŠIEM VĀCIJĀ DRAUDĒJA IZDOŠANA

ĢENERĀĻA A. DREKSELA BIDLA PIEMIŅAI

Pag. gada novembrī Vašingtonā mirušam ASV sūtnim Spānijā pulkvedis, vēlākam ģenerālim Antonijam Drekselam Bidlam (Drexel Biddle) bija sava loma baltiešu likteņa izlemšanā. Vācijā laikā pēc kaŗa beigām. Viņam pienākas baltiešu bēgļu pateicība par to, ka viņus toreiz neizdeva krieviem.

Kā zināms, Jaltā krievi ar rietumvalstīm panāca vienošanos, ka visi padomju pilsoņi, kas atrodas rietumnieku ieņemtajā teritorijā, jānosūta uz Padomju Savienību. Maskava tad apgalvoja, ka baltieši esot labprātīgi pievienojušies Padomju Savienībai un kļuvuši par padomju pilsoņiem. Igauņu ģenerālkonsuls un sūtniecības padomnieks Londonā Dr. V. Rauds, vēlāk arī lietuviešu diplomāts sūtniecības padomnieks S. Bačkis un militārais atašejs pulkvedis Lanskoronskis ieradās rietumu sabiedroto galvenajā mītnē Versaļā un sniedza savus paskaidrojumus. Toreizējais sakaru virsnieks galvenā mītnē plkv. Bidls, kas bija agrākais ASV sūtnis Polijā un pārstāvis pie Austrumeiropas ekssilvaldībām, stājās sakaros ar bēgļu nodaļu galvenā mītnē un panāca to, ka baltiešu bēgļus Vācijā un Austrijā novietoja īpašās nometnēs. Kaŗaspēka daļām deva pavēli noraidīt visas padomju prasības repatriēt baltiešu bēgļus uz Padomju Savienību. Baltiešu bēgļu skaits Vācijā un Austrijā toreiz sniedzās pie 200 tūkst., no tiem 90.000 bija latvieši, 70.000 lietuviešu un 35.000 igauņu.

Bidls arī turpināja interesēties par baltiešu bēgļu likteni, starp citu motivēdams savu rīcību ar to, ka viņa dzimtajā valstī Pensilvānijā dzīvo liels skaits lietuviešu, un viņam tur varētu rasties grūtības, ja viņš neaizstāvētu lietuviešu un citu baltiešu bēgļu intereses.

IZSLUDINĀTA GEN. K. GOPPERA BALVA LITERĀTŪRĀ

S. g. 18. janvārī Baltijas brīvības namā, Ņujorkā, notika ģenerāļa Goppera fonda valdes sēde. Pārskatā par Ziemsvētku laikā notikušo piemiņas marku akciju fonda sekretārs A. Lūsis ziņoja, ka, neskatoties uz sastrēgumiem, kas radušies sakarā ar šo laiku, kuŗā darbs veikts, sabiedrības atsaucība bijusi laba, un akcija uzskatāma par izdevušos.

Daļa izsūtīto marku lokšņu vēl ir „iesalušas" un visi norēķini vēl nav sakopoti, bet no saimniecības pārziņa G. Ivanova un kasiera B. Budkevica ziņojumiem izriet, ka visi fonda aizņēmumi atmaksāti un uz valdes sēdes dienu atlikums ir $1.986,50, un fonds ar savu pašu naudu var sākt statūtos paredzēto mērķu īstenošanu jaunatnes latviskās audzināšanas laukā.

Valde nolēma pašreizējo piemiņas marku akciju pārtraukt š. g. 1. martā. Pēc 1. marta Goppera piemiņas markas vairs nebūs dabūjamas.

Lietoto pastmarku vākšanas akcijā ASV savāktas 103.825 pastmarkas, tomēr vēlama vēl lielāka sabiedrības atsaucība, sevišķi no sabiedriskiem pasākumiem.

Fonda valde nolēma piešķirt „Latvijas skautu prezidenta ģenerāļa Kārļa Goppera balvu" literātūrā $500,- vienam no trim jaunatnei piemērotiem latviešu rakstnieku oriģināldarbiem, kuŗi tiks publicēti vai manuskriptā piesūtīti fondam 1962. gadā, un kuŗu vērtēs īpaša komisija.

Kanadā ģen. K. Goppera piemiņas markas līdz š. g. 1. martam pieprasāmas pie pārstāvja J. Treimaņa, 8 Nipissing Dr., Islington, Ont., bet lietotās pastmarkas lūdzu sūtīt: Mr. E. Ozols, 42 Lessard St., Toronto.

LATVIEŠU INŽENIERI LABO BRĪVĪBAS ZVANU

Divi latviešu inženieri izraudzīti nozīmīgam uzdevumam — paglābt no nogāšanās zvanu, kas tālajā 1776. ielā, Filadelfijā, iezvanījis Amerikas brīvību.

Filadelfijas žurnāls Parade pastāsta, ka laiks un apmeklētāju miljonu bijīgie pieskārieni bīstami sadrupinājuši milzīgo koka sviru, kas turējusi pāri par divi tūkstoši mārciņu smago zvanu kopš 1753. gada.

Franklina institūta Filadelfijā vecākajiem inženieriem Z. Zudānam un G. Novickim šajā svirā jāiestrādā tērauda sija, bet tā, lai svira paturētu savu līdzšinējo vietu ir Neatkarības pili, Filadelfijā.

Šis brīvības simbols tiek glabāts ar tādu bijību, ka nevienam nav bijis ļauts noplēst ne skaidiņu no lielās sviras, lai izpētītu, no kāda koka senais meistars to darinājis.

Amerikāņu prese sevišķi uzsver latviešu inženieru izvēles simbolisko nozīmību, jo šie, no komūnistu tirannijas paglābušies, bēgļi vislabāk izpratīšot zvanā iegravētos vārdus:

„Proclaim Liberty throughout all the land unto all the inhabitants thereof." K. P.

LATVIJA

Nr. 7. SESTDIEN, 1962. GADA 27. JANVĀRĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

NAVES ĒNĀ

VĒSTULE NO STOKHOLMAS

Lielākā daļa no mums jau sen kamer aizmirsusi, ko nozīmē, izsakoties rakstnieka vardiem, dzīvot „naves ēnā." Šī ēna latvietim sekojusi jau no pirmās dienas, kad boļševiki pārnāca Latvijas robežas, bet tā it īpaši pieņēmās gaŗuma, austrumu frontei sabrūkot 2. pasaules kaŗa noslēgumā. Naves ēna nāca līdzi, mūsu ļaudim glābjoties no tanku smalēm pirmajā frontes pārvarumā pie Tukuma, nāves enai neizbēga liela daļa Ziemeļvidzemes apdzivotāji, tikai pateicoties laimei un izmaņai no krievu grābiena paglābties izdevās daļai to bēgļu, kas uz brīdi piemitekli bija atraduši Pomerānijā un Mekleņburgā. Naves ēna nāca līdzi arī tiem, kas brauca zvejnieku laivās pāri Baltijas jūrai, lai sasniegtu miera un paglābiņa zemi - Zviedriju. Pie šādām atmiņām caurmērā latvietis atgriežas vairs reti, tās labāk neatcerēties, un ja par tām runā, tad tikai kā par notikumu, kurā iepīts daudz dēkainu leģendu, kas varbūt raksturo paša sastādītāja aprātību, izveicību jeb drošsirdību. Tas viss pieder pagātnei. No šo notikumu drūzmas tomēr visam pāri izcēlās kāds īpašs gadījums, kas vēl šodien atrodas nāves ēnā un tur arī paliks, kamēr vien vel gribēsim runāt latviešu valodu un pieminēt latviešu varoņus.

Pie šī notikuma pieminēšanas un apcerēšanas atgriežamies ik gadus pēcsvētku laikā, bet jo sevišķi janvāŗa mēneša 23. datumā, kad visa latviešu bēgļu saime, kā arī daļa brīvās pasaules, bezspēcīgi un negribīgi noraudzījās kādā velnišķā spēlē, kuŗā galvenās lomās bija iedaliti grupa latviešu, kā arī vācu, lietuviešu un igauņu kaŗavīru, bet režijā it aukstī sadarbojās karaliskā zviedru valdība ar asinīm apliņušiem komūnistu emisāriem.

Pirms 16 gadiem 23. janvāri Zviedrija izdeva Padomju Savienībai 130 latviešu kaŗavīrus, kas, kaŗa laimes pasargāti, glābiņu bija meklējuši granita, ezeru un sterilas pārticības zemē. Par šiem notikumiem jau rakstīts daudz, gan mūsu un ārzemju presē, gan atsevišķās publikācijās, bet toreizējās norises nav mums tik viegli aizmirstas ne šodien, nedz arī nākotnē, gan pieminot latviešu kaŗavīru moku ceļu, gan arī no notikumiem mācoties, ka allaž jātur vēsa galva, draugus izvēloties un tos slavinot. Ir nīgs pie izdošanas traģēdijas. Mesti akmeņi gan uz vienu, gan otru pusi. Vainota zviedru valdība, viens otrs latviešu toreizējais trimdas novirziens; atsevišķi antiņi nekaunējās vēl šobaltdien identificēties ar komūnistu kalpiem un sauc līdzi, ka pie notikumiem vainīgi internētie un toreiz izdotie kaŗavīri paši. Šie visi ir jautājumi, kas vēstures gājumā agri vai vēlu reiz parādīsies patiesības gaismā. Daļa liecību un dokumentu jau izmantota atsevišķos aprakstos, bet liela daļa gaida uz to brīdi, kad apstākļi normālizēsies un visas kārtis par pēdējo gadu desmitu notikumiem varēsim atklāt brīvās Latvijas robežās. Tad nopietnu pieeju prasīs arī to notikumu vērtēšana, kas norisinājās 1946. g. 23. janvāri. Kā līdz šai situācijai varēja nonākt, ka drošā nāvē tika nodoti 130 latviešu un viņu likteņbiedri — vācu, igauņu un lietuviešu kaŗavīri?

Rakstot šīs rindas, priekšā uz galda atrodas daudzas vestules, kuŗas rakstījuši zviedru gustekņu nometnē internēe kaŗavīri. Šīs vēstules, rūpīgu roku glabātas, nav vēl nekur izmantotas un izvērtētas un to darīt arī nav šo rindu uzdevums. Vēstuļu lapas pārlasot, rodas iespaids, kāds liels pārdzivojums norisinājies šo cilveku sirdis, kas gan fiziski atradas brīvības un miera zemē, bet kuŗu gars bija padots vislielākai apdzinināšanas procedūrai, proti: nezinai, kas būs nākotnē. Cilveks daudz pacies, ja zin, ka ciešanām ir iznākums, pec grūtumiem seko gaišums un laime. Mūsu toreizējie kaŗavīri bija gan fiziski aprūpeti, bet viņos valdīja mocoša nezina, ko nesīs rītdiena. Tā kādā vēstulē, kuŗa datēta ar 13. 1. 1946. g. datumu, lasām: „Esmu pilnīgi padevies likteņim un gaidu viņā šīgada nolikumu. Turpinu arī vēl cerēt uz labu iznākumu." Kāds cits kaŗavīrs 1945. g. decembrī raksta: „Cerības vēl neatmetam, lai gan izredzes nekādas spožās nav. Bet jāturās ir, un to darām."

Pašiem kaŗavīriem nebija ne mazāko illūziju, kas viņus sagaida, ja zviedru valdība viņus izdotu. Jau 1945. g. 25. novembrī kāds internētais no toreizējās güstekņu nometnes Ekšē raksta: „Vai nu mūsu likteņis vienreiz izšķirsies mums par labu, jeb mēs no šejienes dzīvi neiziesim. To to taču katrs latvietis zina, kas mās sagaida pie krieviem. Mūsu uzskats un stingra apņemšanās nu ir: labāk sev pašiem padarīt galu, bet nekādā ziņā dzīviem krieviem rokas doties. No nāves nevienam kaŗavīram baiļes nav, pārak daudz tai jau skatījies acis."

Ceļot lauku kultūru un sekmējot padomju cilvēku labākai un laimīgākai dzīvei, visi apzīgie pilsoņi bez izņēmuma ieslēgušies lauku celtniecības atbalstīšanai.

So apņemšanos kaŗaviri pierādīja pašā pirmā gadā, strādājot [illegible] rokraksts sakumā, stingras kaŗavīra rokas vadīts, bada streika laikā kļūst arvien nervozāks un nespēcīgāks. Nebūs daudz starp lasītājiem tādu, kas miesīgi stipri un garā, možī būs bijuši spiesti mēnešiem ilgi dzīvot ar domu galvā par brīvprātīgu nāvē došanos.

(Nobeigums 8 lpp.).

G. Āboliņš

LATVIEŠU KAROGS

Kāda latviešu tautas teika, kas uzglabājusies vairākos variantos, stāsta par latviešu karoga izcelšanos. 13. gadu simtenī labi bruņotie vācu pulki no jaundibinātās Rīgas spiedās arvien tālāk uz ziemeļiem. Vācu bruņinieki ar varu un viltu centās pakļaut sev latviešu ciltis. Cēsu apkārtnes latvieši manīja, ka viņiem draud briesmas un tā kāds no ievērojamākiem un spējīgākiem virsaišiem sāka organizēt apkārtējos virsaišus un to kaŗa pulkus, lai pretotos vācu pulkiem. Vāciešiem tas nāca zināms, un ar ne lielu, bet spēcīgu kaŗapulku devās slepeni uz Cēsu pusi. Naktī vācu pulki pēkšņi aplenca un ieņēma virsaiša pili, kuŗš bija sācis organizēt pretestību. Kauja bija nikna un izmisuma pilna, cīnoties pret labi bruņotiem vācu kaŗavīriem un pārspēku. Virsaitis ļoti varonīgi cīnījās sava kaŗapulka priekšgalā, līdz to caururba kāda no šāniem šauta naidnieka bulta, un tas saļima savu kaŗavīru rokās. Virsaiša kaŗa biedri ar savu mirstošo vadoni izlauzās cauri aplenkumam un slēpdamies biezajos mežos, devās uz kaimiņu virsaiša pili pēc palīdzības.

Nesot mirstošo virsaiti, viņu kaŗa biedri bija ietinuši viņa pašā baltā apmetnī, kādu toreiz cilšu virsaiši parasti nēsāja. No abiem šāniem plūstošās asinis nokrāsoja balto virsaiša apmetni sarkanu, atstājot tikai dažas krokas un daļu pāri krūtīm, kas palika balta. Virsaitis, kuŗš stājās kritušā vietā, sapulcināja lielākus latviešu pulkus, piestiprināja varoņa nāvē kritušā virsaiša apmetni savam šķēpam, un saviem pulkiem pa priekšu devās cīņā pret vācu bruņiniekiem.

Kritušā virsaiša apmetnis kļuva par latviešu kaŗapulka karogu, asinīm krāsots — ar baltu svītru vidu. Tas stāstīja par tām asinīm, kas lijušas un mudināja tos cīņai un atmaksai. Ar šo karogu dodoties cīņā, latviešu pulki sakāva vācu bruņiniekus un padzina tos atpakaļ uz Rīgu.

Pirmās rakstiskās ziņas par latviešu karogu atrodas Livonijas vecākā — Atskaņu (Rīmju) chronikā, kuŗā aprakstīts 1279. gada notikums. Rudenī simts latviešu zemes sargi vācu ordeņa brāļa pavadībā no Cēsīm devušies uz Rīgu paligā bruņiniekiem, nesdami latviešu karogu — sarkanu ar baltu svītru vidū.

Dītleba Alnpekes Atskaņu chronika (Rīmju Chronika, izd. prof. L. Meyer's 1876. gadā, 9219-9233. p.) tulkojumā skan:

No Cēsīm uz Rīgu nāca,
Par zemes sargiem, kā dzirdēju,
Viens (ordeņa) brālis ar simts viriem,
Kuriem kaŗa ziņa bija dota.
Tie labā kārtā nāca šurp
Ar karogu, sarkani krāsotu,
Turklāt ar baltu svītru tas,
Pēc cēsnieku paražas. —
Par Cēsīm nosaukta tur kāda pils,
No kurienes tas karogs nāca zināms,
Un atrodas latviešu zemē,
Kur sievietes mēdz jāt
Pēc viriešu paražas.
Kāpēc varu patiesi arī sacīt,
Ka latviešu karogs ir tas.

Tātad chronists Dītlebs Alnpeke jau ap 1280. gadu noteikti apliecinājis latviešu karoga krāsas. Tā kā senos laikos mēdza krāsot ar stādu sulām, tad sarkanā krāsa, domājams, būs bijusi tumša. Tāpat droši varētu pieņemt, ka mūsu senčiem jau no seniem laikiem balts un sarkans bijušas iemīļotas krāsas. Jelgavai senajai Mitavai, — Kurzemes galvas pilsētai, bija sarkanbalts karogs. Arī Kurzemes hercogvalstī pulku karogi bija avenšarkanā krāsā ar valsts ģerboni vidū, kaŗa kuģu karogi arī bija avenšarkani ar melnu vēzi vidū.

Nedaudz vēlāk arī zemgaļi savās cīņās cīnījušies zem karoga, kuŗš bijis sarkans ar baltu svītru vidū un ar baltu rakstu.

Pēc latviešu cilšu apspiešanas latviešu karogs pazuda tautas skatam uz daţiem gadu simtiem, bet vienmēr palika dzīvā atmiņā un teikās.

Aleksandrs Grīns savā lugā „Karoga meklētāji" apraksta dzimtsļaužu ilgas pēc latviešu karoga Kauguru dumpju laikā 19. gadu simteņa sākumā.

Paši latvieši rakstu par latviešu karogu Atskaņu chronikā atrada tikai 1870. gadā. Šī ziņa tad arī ļoti ātri izplatījās latviešu studentu un inteliģences vidū. Sarkanbaltās krāsas sāka lietot svinīgos ģimenes gadījumos, dažādiem dekorējumiem. Pēterpils latviešu draudzes kori sarkanbaltsarkanās krāsas ieveda koŗa piederības zīmēs — krūšu lentās. Kori toreiz vadīja prof. J. Vītols, kuŗš draudzes kori vēlāk pārdēvēja par dziedātāju biedrību.

Atmodas laikmeta darbinieki latviešu karogu atkal pacēla gaisā. 1873. gadā, pirmajos latviešu dziesmu svētkos Rīgā, karogu atkal skatīja tūkstoši. Arī Auseklis karogu apdziedājis savās dzejās.

Pirmā pasaules kaŗa laikā strēlnieku bataljonos sāka parādīties sarkanbaltsarkanie karogi; ņēma tos līdzi uz Jelgavu un Ziemas svētku kauju laikā latviešu strēlnieki šūdinātos karodziņus glabājuši pie sevis. 1917. gadā pēc Krievijas revolūcijas latvieši izkāra karoga krāsas un pulcējās zem tā Ziemeļkrievijā, Pēterpilī, Rīgā, Rēzeknē un arī citās vietās. Sākumā bija ļoti liela dažādība krāsu platumos — dažos karogos baltā svītra bija viena trešā daļa, citos viena piektā daļa no karoga platuma. Bet tā kā Austrijai ir tāds pats karogs ar līdzīgu krāsu iedalījumu, (krāsa ir spilgti purpura) tad latviešu karoga balto svītru sašaurināja, lai tas atšķirtos no Austrijas karoga. Ar to mūsu karogs zaudēja simetriju.

1917. gada maijā Latviešu mākslas veicināšanas biedrības sapulcē vienojās par latviešu karoga krāsu un krāsu iedalījumu, pieņemot A. Cīruļa izstrādāto metu. Sarkanā krāsa bija zīmēta tumši sarkana — karmina un baltā līmeniskā svītra bija vienāda platuma ar sarkano. Vidū bija zaļš lauka plats, kuŗā bija zelta krāsā zīmēti Latvijas valsts ģerboņa simboli — Pērkona krusts, Auseklis un Mēness. Karoga garums pret platumu bija 2:1. Karoga kātam bija jābūt 3 reizes garākam par karogu.

Kā Latvijas valsts karogs tas ir jau no pašas pirmās dienas, jo 1918. gada 18. novembrī, Latvijas valsts proklamēšanas aktā Nacionālā teātrī pāri skatuvei bija izkārts liels sarkanbaltsarkans karogs. Sarkanbaltsarkanais karogs tanī pašā laikā arī cēlī plivoja Rīgā uz Centrālās viesnīcas (Kr. Barona ielā 20/22), kur nodibinājās Pagaidu valdība.

Sarkanbaltsarkanās krāsas strēlnieki sāka lietot pirmo kauju karogos, kuŗi tika šūdināti pēc A. Cīruļa metiem. Latvijas neatkarības laikā Kaŗa mūzejā glabājās Latvijas valsts karogs, kuŗš 1919. gadā — Bermonta uzbrukuma laikā pivoja virs Rīgas pils. Bermontieši gan izmēģināja nošaut šo karogu, izšaujot vairākus simtus lādiņu, bet nespēja to nošaut, kaut gan karogu sašāva 55 vietās. Karoga krāsas Latvijas armijā lietoja arī cepuru nozīmēs, zīmotnēs, pulka karogos, rokas lentās, kaŗa kuģu karogos, jātnieku standartos u.c.

1922. gada 15. februārī pieņemot Latvijas valsts satversmi, 4. pantā noteica, ka Latvijas valsts karogs ir sarkans ar baltu svītru. 1923. gada 20. janvārī izdeva likumu par Valsts karogu, nosakot krāsu attiecību 2:1:2 un karoga gaŗuma — platuma samēru 2:1.

Atcerēsimies K. Ulmaņa teikto: „Mūsu sarkanbaltsarkanās krāsas. Ko saka viņas tam, kas sava tēviņu karsti mīļo? Tā baltā stāv par patiesību un taisnību un brīvo pirmdzimtu gadu un godīgumu. — Bet sarkanā atgādina mums tās asinis, kas lijušas visos laikos, kuŗas esam gatavi izliet par brīvību un neatkarību, par tautu un tēviju. Un kur sarkanais ar balto saslejas, tur stāv rakstīta mūžīga uzticība līdz kapam un aiz viņa, vienīgi Latvijai, mūsu Latvijai."

Latviešu karogs ir brīvības simbols mums visiem, kas esam izkaisīti plašajā pasaulē, tā krāsas mums ir svētas un dārgas.

Indra Gubiņa

IZDEGUSI SIRDS

STĀSTS

(2. turpinājums)

Pēc dažām dienām saņēmu ar Jankas vēstuli ar vienu teikumu: Paldies, ir labi reizēm zināt arī citu domas. Vairāk nekas. Tātad Dzintra šo vēstuli nebija redzējusi, varbūt viņa arī nekā nezināja par ieprieksējo. Kāda ļauna nojauta mani pārņēma, es sevi prātoju, vai Janka tomēr aizvien nemīl savu pirmo sievu? Pagāja pāris dienas, un es uzzināju: Janka izdarijis pašnāvību, pakārdamies. Man bija ļoti žēl Dzintras, bet pret Janku radās dusmas. Ja nu viņš tiešām nevarēja ar dzīvi samierināties, tad kādēļ viņš neaizgāja jau pirms Ziemsvētkiem, kadēļ viņš tīšu prātu sabojā arī Dzintras dzīvi? Kas viņa ir tagad — jauna atraitne, kas būtībā laulības dzīvi vēl nemaz nepazīst. Mūžība un nāve, — ko īsti viņš meklēja, mūžību?

Braucu pie Dzintras, jo zināju, cik grūti viņai tagad būt vienai. Neviens arī Dzintra nezināja pateikt, kādēļ Janka tā darijis. Nesen viņš esot atkal ticies ar savu pirmo sievu, bet vai viņam bija apnikusi dzīve, Dzintra, jeb viņu mocija apziņa, ka nav vairs vesels cilvēks? Šī neziņa Dzintru nomocija. Un arī viņa tagad vairs runāja tikai par mūžību, par satikšanos labākā pasaulē, par milestību, kas nekad nebeidzas.

Tomēr šajās melnajās dienās viņai radās gaismas stars, viņa nesa sevī jaunu dzīvību, tātad daļa no Jankas vismaz dzīvos viņu bērnā. Šī doma lika Dzintrai atkal ticēt dzīves jēgai un uzdevumam. Viņa izvairījās sastapties ar cilvēkiem, jo domās aizvien vel dzīvoja kopā ar Janku. Mēnesi gāja, un Dzintra ar ilgām gaidīja dienu, kad varēs rokās turēt savu bērniņu. Viņa šuva mazus, baltus krekliņus, tik baltus kā akācijas ziedus, ko reiz nesa Jankam. Bet bērns dzima nelaikā, un Dzintra pārnāca tukšām rokām un sirdi. Stundām ilgi viņa nekustīgi sēdēja, skatīdamās kaut kur debesu izplatījumā. Viņa neraudāja, tikai reizēm paņēma kādu no nesen šūtajiem bērna krekliņiem un skūpstīja to. Vairāk jau arī nekas viņai nebija palicis pāri.

Bet dzīve rit tālāk, un kas gan ir atsevišķa cilvēka bēdas mūžības plūdumā? Sākās straujā izcelošana, un arī Dzintra aizbrauca, aiz sevis atstādama divas kapu kopiņas un degošo milestību. Pārmaiņa nāca viņai par labu, jo jaunās dzīves rūpēs un steigā viņa aizmirsa pati sevi. Nebija arī vairs to taku, kur katrs koks atgādināja Janku, milestību un nāvi. Pamazām Dzintras sejā atgriezās smaids.

Dzintra dzīvoja kādā ungāru mājā, te viņa varēja spēlēt arī klavieres, un citu draugu viņa nemeklēja. Tāpat kā pēc žaņa nāves ,viņa tagad stundām ilgi spēlēja skumjus motivus. Tikai reizēm viņā atplauka seno dienu prieks, bet tie bija īsi brīži. Šai pašā mājā arī dzīvoja ungāru vijolnieks Johanes, viņš bieži kopā ar Dzintru spēleja. Tā bija mūzika, kas viņus satuvināja, un tā bija labi, jo Dzintrai vajadzēja kāda tuva cilvēka. Vakaros, Svešinieks ir svešinieks, viņš nekad tevi nesapratīs kā pašu cilvēks.

— Tieši pretēji, viņš mani ir sapratis labāk kā lielākā latviešu daļa, jo ari viņš manī meklē vispirms cilvēku. Mums ir daudz kopīgā.

— Jums ir tik maz kopīgā. Viņš nekad nesapratīs ne tavu, ne tavas tautas dvēseli. Kad tu Jāņu nakti gribēsi saukt līgo un redzēt mirdzošos pakalnus, viņam tā, varbūt, liksies blēņošanās. Kad tu dziedāsi kādu tautas dziesmu, viņš nekad nesapratīs tās īsto skaistumu, jo viņā nav latviešu asins. Un vai tu domā, tu spēsi saprast viņu, viņa nemieru un mūžīgās ilgas? Es atceros, kādu vakaru Johanes man stāstīja par savas zemes kalniem, par dziesmām, ko tur dzied meitenes svētdienu rītos, par laukiem un straujajām upēm, kā tad viņa acis dega! Ar visu sirdi un dvēseli viņš pieder savai zemei un tautai, un tu nekad tā nedziedāsi, kā viņa zemes meitenes, jo viņu dziesmas tev svešas.

— Ir jau tā, — Dzintra klusi piebilda, — pilnīgi viens otru jau nekad nevar izprast, bet daļēji tomēr.

— Jā, daļēji. Un ja tu viņu arī tikai daļēji mīli? Tad jūsu dzīve vispār ir tikai tāda daļiņa, nekas vesels.

Dzintra it kā satrūkās. — Es neprasu un nevaru dot milestību, arī viņš nē. Bet ir labi būs viņa tuvumā.

— Bet jums būs jādzīvo ikdienas dzīve. Tās vairs nav tik vienkārši, kā kopā mūzicēt vai paļāpāt par kaut ko. Ja jūs nespēsiet kopā priecāties un bēdāties par dzīves sikumiem, tad starp jums gulēs tukšums. Bez tam, viņš ir vijolnieks. Tie parasti praktiskai dzīvei neder.

— Kādēļ tu tā domā?

— Tādēļ, ka es redzēju, kā šie mākslinieki dzīvo un kā cieš viņu sievas. Tu arī pazini vijolnieku Loci, es viņu tiešām cieņju kā mākslinieku, bet ikdienā viņš bija vienkāršs āksts. Tik nevarīgs vīrietis! Vai tas nav smieklīgi, ka viņu dzīvoklis reiz bija tāds kā ledus pagrabs, tikai tādēļ, ka mākslinieks nedrīkst ienest malku, bet sieva toreiz bija slima. Nekā viņš nedrīkst darīt, jo darbs bojā viņa rokas. Kad viņa sieva gaidīja bērniņu, viņš nepieļika ne pirkstu mājas darbiem, lai atvieglinātu viņas grūtumu. Un kad bērns bija mājā, tad arī tracis bija klāt. Bērns viņu uztrauc, bērns viņu traucē, bērns viņam neļauj atpūsties u. t. t. Bet kad viņš iedomājās, viņš spēlēja caurām naktīm, nerēķinoties, vai sieva arī dabū kādu brītiņu pagulēt vai nē. Tie ir sikumi, bet tie tomer var dzīvi pārvērst ellē. Varbūt Johanes tāds nav, bet to jau tu nezini. Kādēļ tu neredzi, ka arī latviešu starpā ir daudzi labi cilvēki, kas tevi sapratīs, varbūt, vēl labāk nekā viņš?

Dzintra ilgi klusēja, un man jau visa teiktā bija žēl. Viņai taču nebija viegli, un nekādu laimi no dzīves viņa arī vairs negaidīja. es to zināju.

— Tev daudz taisnības, — beidzot viņa teica. — Varbūt vispār nav vairs vērts atsākt dzīvot un milēt. Man jau vienmēr līdzi nāk nāve. — Tad viņa aizgāja.

Johanesa un Dzintras attiecības nemainījās ,viņi pavadīja vakarus kopā un ārēji palika tikai draugi. Tātad Dzintra nevarēja izšķirties. Pagāja daži mēneši. Dzintra, mums satiekoties, nepieminēja varbūtējās laulības.

Kādu vakaru viņa atnāca, un es zināju, ka ir kaut kas noticis, kaut kas ļauns .

— Tā, — viņa mierīgi teica. — Viņa vairs nav un nekad nebūs.

— Kā nav? — es nesapratu.

— Johanesu šodien nosita uz ielas. — Cik mierīgi Dzintra to varēja pateikt.

— Kas nosita, kā tas gadījās?

— Ak, neprasi, rīt izlasisi avī zē. Nu, auto, bet te jau tas tik bieži gadās . . . — Viņa sēdēja kā pārakmeņota, un es nevarēju atrast nevīena piemērota vārda, lai viņu mierinātu. Tad viņa rūg ti iesmējās: — Labi, ka tu mani atrunāji toreiz, tagad es būtu divkārša atraitne.

Viņas dzīvē atkal sākās dienas bez prieka. Vai tas nav netaisni, ka vienam cilvēkam nāve atņem tik daudz? Bet Dzintra nevienam par savu likteni nesūdzējās. Reiz aizgāju pie viņas, un redzēju, ar kādu milestību viņa ņem rokās grāmatas, kuŗas reiz Janka viņai pirka.

— Tris milestības, — Dzintra teica. — Šī ir pēdējā grāmata, ko Janka man uzdāvināja. Pirmā milestība uz viru, otrā uz bērnu, un trešā uz Dievu. Šīs divas milestības esmu izmīlējusi, bet vai es spēšu milēt Dievu?

Tas bija miers un reizē izmisums, kas tagad dega Dzintras acīs, un es nezināju, ko viņai atbildēt, es tikai atcerējos, kā kādreiz šais pašās acīs mirdzēja prieks un milestība. Šais nedaudzos gados Dzintras sirds bija izdegusi.

☆

Liesmu kaminā vairs nebija, tikai ogļu kvēle blāzmoja sēdētāju sejās. Telpā gulēja klusums un tumsa.

— Jā, — kāds teica, rušinādams kvēlošās ogles, — ar laiku viss izdeg.

(BEIGAS)

Modernais transports Maskavas okupētajā Rīgā.

LEĢIONĀRU

Jānis Sudrabiņš

Latviešu laģiona cīņu iemūžinātāju skaits nav liels, kaut leģionāru vidū bija laba tiesa arī spalvas grenadieŗu. Cīnītājs ar šauteni un spalvu bija arī Jānis Sudrabiņš, dzimtajā vārdā Vestfālis, kam 4. februārī aprit 50 mūža gadi. Šis gausais lazdonietis, kam bērnība pagāja Cesvaines pagastā Kujas upes krastos, tēva jaunsaimniecībā, jau 1942. g., kad dibināja pirmās brivprātīgo vienības, stājās šo pirmo cīnītāju vidū un vairīja boļševikus pie Ļeņingrudas, Volchovā, pie Opočkas un citās cīņu vietās. Fronte Sudrabiņš sāka rakstīt frontes laikrakstam Daugavas Vanagi, vairāk gan dzejas, uz ko skubinātāja laikraksta redaktors Ēriks Raisters. Rakstīšana gun grenadieŗim nebija pavisam svešа lieta, jo jau miera laikā viņš bija nedēļas laikraksta Vidzemes Vēstnesis, iznāca Madonā, mēnešraksta Ugunsdzēsējs un nedēļas laikraksta Latviešu Balss, kas abi iznāca Rīgā, līdzstrādnieks. Šinis izdevumos parādījās viņa pirmie mēģinājumi dzejā un arī prozā.

Ar 19. diviziju Sudrabiņš pārstaigāja Vidzemi un kādu laiku cīnijās Kurzemes cietoksnī. Tur viņu ievainoja un pārsūtīja uz Vāciju. Kaŗa beigās Sudrabiņš sagaidīja Dānijā, veselības rotā, bet arī tā nepasargāja no gūsta Putlosā un vēlāk Beļģijā — Cēdelghēmā. Tur radās mūsu preses vēsturē vienreizīgi izdevumi: Ceļa Malā un Rita Ziņas. Šos abus izdevumus, kas nu ir bibliofiliski retumi, Jānis Sudrabiņš palīdzēja rediģēt un arī pierakstīt. Vēlāk no Cēdelghēmas atbrīvotos kaŗavīrus nometināja Vācijā lielajā Grosenbrodes nometnē pie [illegible]. Tur jubilārs kļuva par Grosenbrodes Vēstīs un Latvieša redaktoru un līdzstrādnieku. Latvietis bija tiri literārs izdevums. Tanī laikā Ziemeļvācijā sākās lielā kultūrālā rosība, iznāca laikraksts Nedēļas Apskats un Vācijas vidienē Tēvzeme. Šiem abiem laikrakstiem jubilārs kļuva par pastāvīgu līdzstrādnieku, jo materiālu rakstiem bija daudz, gan par fronti, gan gūsta dienām. Sudrabiņš piedalījās arī visās Ziemeļvācijas rakstnieku dienās, kur ie-

pazinās a
un guva
dinājumu
Lielajā
Sudrabiņ
jau ilgus
kur star
mirst ar
dziem tr
kam, La
(Vācijas)
izdevumi
ir Latvie
cijas kl
dis un
devuma
stāvīgais
7. numu
riem. K
laikrakst
pējas, la
lasītāji s
Savus
Jānis S
grāmatā
aust, ka
bas vies
Pats au
saucis
Grāmata
ir literā
mi atkā
mei un
arī no
Nīcības
kai cīņu
— Volch
dām ir
Volchov
Jānis

Arnolds Lūsis

CILVĒKS BEZ M

ATMIŅAS.

(2. turpinājums)

Kaŗavīrs ir nosarcis kā biete. Kad s
ka žēlosies virsniekam, viņš vilcinādamies
šķūņa gridas, un no maisa, apdullusi un p
arī viena no mūsu skalstām Leghornas vi
smiekli. Un tomēr dusmas sažņaudz kaklu
vērts dusmoties? Tik un tā reiz varbūt, vi

Gulamistabas durvis mums ceļā aizstā
ta krieviete. „Tur tagad nevar iet," viņa
gul . . . Kungs visu nakti pildija dienesta
tagad atpūšas." To sakot, viņa iesmejas n
un pamiršķina ar acim, it kā mēs būtu vi
jas arī citas krievietes, kas ziņkārīgi nor
no citu telpu durvim.

Pēkšņi mums liekas, ka mūsu māja
tīra, pievazāta, piemēslota . . .

Un mēs, nekā nepaņēmuši, steidzamies
Mums vairs nav māju.
Mēs jau tagad esam bēgļi.
Cik ilgi?

☆

No Sēlijas mežiem skan lielgabalu dū
Svarēnu laudis stāv pagalmā.
Un klausās . . .

Man ir žēl šo māju saimnieka. Pēdē
staigā apkārt kā apmāts. Skatās tev acīs
Bet tu jūti: viņa domas kavējas pavisam
cinās ar sevi. Aiziet? Vai palikt?
Mums visiem ir grūti.

Svarēnos.
31. augustā 44.

CILVĒKS BEZ MĀJAS

Ir dīvaina sajūta ieiet mājā, kuŗas
tas, bet kuŗas iemitnieki ir pazuduši.
istabās vēl staigā viņu ēnas. Bet viņu pa
Un tu nezini, vai tie kādreiz atgriezīs
Jūrmalā tādu māju tagad ir daudz.
arī mēs esam apmetušies. Neprasījām ne
to darīt. Gribam te tikai vienu nakti

janvāri tikumiem varēsim atklāt brīvās
u Savie- Latvijas robežās. Tad nopietnu
rus, kas, pieeju prasīs arī to notikumu
glābiņu vērtēšana, kas norisinājās 1946.
ezeru un g. 23. janvāri. Kā līdz šai situā-
é. Par cijai varēja nonākt, ka drošā nā-
rakstīts vē tika nodoti 130 latviešu un vi-
unju pre- ņu liktenbiedri — vācu, igauņu
ikācijās, un lietuviešu karavīri?
v mums

šodien, Rakstot šīs rindas, priekšā uz
pieminot galda atrodas daudzas vestules,
ceļu, gan kuras rakstījuši zviedru gustek-
oties, ka ņu nometnē internēne karavīri.
draugus. Šīs vēstules, rūpīgu roku glabā-
not. Ir tas, nav vēl nekur izmantotas un
kas vai- izvērtētas un to darīt arī nav šo
ragēdijas. rindu uzdevums. Vēstuļu lapas
ceņu, gan pārlasot, rodas iespaids, kāds
edru val- lielā pārdzīvojums norisinājies
toreizē- šo cilvēku sirdīs, kas gan fiziski
atsevišķi atradās brīvības un miera zemē,
obaltdien bet kuŗu gars bija padots vislie-
tīstu kai- lakai opozināšanas procedūrai,
a pie no- proti: neziņai, kas būs nākotnē.
nētie un cilvēks daudz pacies, ja zin, ka
paši. Šie ciešanām ir iznākums, pēc grū-
vēstures tumiem seko gaišums ur laime.
reiz parā- Mūsu toreizējie karavīri bija gan
ā. Daļa fiziski aprūpēti, bet viņos valdī-
au izman- ja mocusa neziņa, ko nesīs rītdiena. Tā kādā vēstulē, kuŗa da-
s, bet lie- tēta ar 13. 1. 1946. g. datumu, la-
i, kad ap- sām: „Esmu pilnīgi padevies lik-
visas kār- tenim un gaidu viņā šigada no-
smitu no- likumu. Turpinu arī vēl cerēt uz
labu iznākumu." Kāds cits karavīrs 1945. g. decembrī raksta: „Cerības vēl neatmetam, lai gan izredzes nekādas spožās nav. Bet jāturās ir, un to darām."

Pašiem karaviriem nebija ne mazāko iļūziju, kas viņus sagaida, ja zviedru valdība viņus izdotu. Jau 1945. g. 25. novembrī kāds internētais no toreizējās gūstekņu nometnes Ekšē raksta: „Vai nu mūšu liktenis vienreiz izšķirsies mums par labu, jeb mēs no šejienes dzīvi neiziesim. To to taču katrs latvietis zina, kas mās sagaida pie krieviem. Mūsu uzskats un stingra apņemšanās nu ir: labāk sev pašiem padarīt galu, bet nekādā ziņā dzīviem krieviem rokas doties. No nāves nevienam karaviram bailes nav, pārāk daudz tai jau skatījies acis." So apņemšanos karaviri pierādīja pēckara laika streikā. St. [illegible] Jūnijā vēstīts, ka rakstītāja rokraksts sakumā, stingras karavīra rokas vadīts, bada streika laikā kļūst arvien nervozāks un nospēcīgāks. Nebūs daudz starp lasītājiem tādu, kas miesīgi stipri un garā, možī būs bijuši spiesti mēnešiem ilgi dzīvot ar domu galvā par brīvprātīgu nāvē došanos.

labākai
numa ie-

(Nobeigums 8 lpp.).

as gadījās? mīlestība uz viru, otrā uz bērnu,
izlasīsi avī un trešā uz Dievu. Šīs divas mī-
jau tas tik lestības esmu izmīlējusi, bet vai
a sēdēja kā es spēšu mīlēt Dievu?
nevarēju Tas bija miers un reizē izmi-
rota vārda, sums, kas tagad dega Dzintras
d viņa rūg acīs, un es nezināju, ko viņai at-
ka tu mani bildēt, es tikai atcerējos, kā kād-
ad es būtu reiz šais pašās acīs mirdzēja
prieks un mīlestība. Šais nedau-
ākās dienas dzos gados Dzintras sirds bija
v netaisni, izdegusi.
nāve atņem
a nevienam ☆
dzējās. Reiz
redzēju, ar Liesmu kaminā vairs nebija, ti-
ņem rokās kai ogļu kvēle blāzmoja sēdētāju
Janka viņai sejās. Telpā gulēja klusums un
tumsa.
— Dzintra — Jā, — kāds teica, rušinā-
grāmata, ko dams kvēlošās ogles, — ar laiku
ja. Pirmā viss izdeg.

(BEIGAS)

s transports Maskavas okupētajā Rīgā.

LEĢIONĀRU CĪŅU IEMŪŽINĀTĀJS

Jānis Sudrabiņš uz 50 mūža gadu sliekšņa

E. Tālmane

Latviešu leģiona cīņu iemūžinātāju skaits nav liels, kaut leģionāru vidū bija laba tiesa arī spalvas grenadieŗu. Cīnītājs ar šauteni un spalvu bija arī Jānis Sudrabiņš, dzimtajā vārdā Vestfālis, kam 4. februārī aprit 50 mūža gadi. Šis gausais lazdonietis, kam bērnība pagāja Cesvaines pagastā Kujas upes krastos, tēva jaunsaimniecībā, jau 1942. g., kad dibināja pirmās brivprātīgo vienības, stājās šo pirmo cīnītāju vidū un vairīja boļševikus pie Ļeņingradas, Volchovā, pie Opočkas un citās cīņu vietās. Frontē Sudrabiņš sāka rakstīt frontes laikrakstam Daugavas Vanagi, vairāk gan dzejas, uz ko skubināja laikraksta redaktors Ēriks Raisters. Rakstīšana gan grenadierim nebija pavisam svešа lieta, jo jau miera laikā viņš bija nedēļas laikraksta Vidzemes Vēstnesis, iznāca Madonā, mēnešraksta Ugunsdzēsējs un nedēļas laikraksta Latviešu Balss, kas abi iznāca Rīgā, līdzstrādnieks. Šinīs izdevumos parādījās viņa pirmie mēģinājumi dzejā un arī prozā.

Ar 19. diviziju Sudrabiņš pārstaigāja Vidzemi un kādu laiku cīnījās Kurzemes cietoksnī. Tur viņu ievainoja un pārsūtīja uz Vāciju. Kara beigās Sudrabiņš sagaidīja Dānijā veselības rotā, bet arī tā nepasargāja no gūsta Putlosā un vēlāk Beļģijā — Cēdelghēmā. Tur radās mūsu preses vēsturē vienreizīgi izdevumi: Ceļa Malā un Rīta Ziņas. Šos abus izdevumus, kas nu ir bibliofiliski retumi, Jānis Sudrabiņš palīdzēja rediģēt un arī pierakstīt. Vēlāk no Cēdelghēmas atbrīvotos karavirus nometināja Vācijā lielajā Grosenbrodes nometnē pie [illegible]. Tur jubilārs kļuva par Grosenbrodes Vēstis un Latvieša redaktoru un līdzstrādnieku. Latvietis bija tīri literārs izdevums. Tanī laikā Ziemeļvācijā sākās lielā kultūrālā rosība, iznāca laikraksts Nedējas Apskats un Vācijas vidienē Tēvzeme. Šiem abiem laikrakstiem jubilārs kļuva par pastāvīgu līdzstrādnieku, jo materiālu rakstiem bija daudz, gan par frontī, gan gūsta dienām. Sudrabiņš piedalījās arī visās Ziemeļvācijas rakstnieku dienās, kur iepazinās ar vecākajiem kollēgām un guva jaunas ierosmes un mudinājumus.

Lielajā izceļošanas laikā Jānis Sudrabiņš palika Vācijā un nu jau ilgus gadus dzīvo Eutinā, kur starp citiem darbiem neaizmirst arī spalvu un raksta dažiem trimdas izdevumiem: Laikam, Latvijai Amerikā, Latvijai (Vācijas) un citiem mazākiem izdevumiem. Jau ilgus gadus viņš ir Latviešu preses biedrības Vācijas kopas valdes priekšsēdis un arī DV organizācijas izdevuma Daugavas Vanagi pastāvīgais līdzstrādnieks un kopš 7. numura arī viens no redaktoriem. Kopš 1960. g. viņš strādā laikraksta Latvija apgādā un rūpējas, lai citu un paša rakstīto lasītāji saņemtu laikā.

Savus frontes piedzīvojumus Jānis Sudrabiņš ir iemūžinājis grāmatās — Asiņaina gaisma aust, kas iznāca 1951. g., un Nīcības viesuļos, kas iznāca 1954. g. Pats autors abas grāmatas nosaucis par atmiņu tēlojumiem. Grāmatā Asiņaina gaisma aust ir literārizēti autora piedzīvojumi atkāpšanās cīņās pāri Vidzemei un Kurzemes cietoksnī, gan arī no citiem dzirdēti nostāsti. Nīcības viesuļi veltīti visipatnākai cīņu vietai austrumu frontē — Volchovai. Šī grāmata pagaidām ir vienīgais piemineklis Volchovas cīnītājiem.

Jānis Sudrabiņš raksta arī dzejas, stāstus un pat feļetonus, taču tur nav sasniedzis Nīcības viesuļu līmeni. Viņš aizsācis arī romānu — Tai Cēdelghēmā, draugs — taču tas lēni virzās uz priekšu. Žēl, jo līdz šim šo ap 12.000 latviešu karavīru pazemojumus un pārdzīvojumus neviens nav mēģinājis atdzīvināt, kaut vajadzīgā laika distance nu ir.

Par saviem literārajiem krusttēviem jubilārs uzskata Ēriku Raisteru, Oļģertu Liepiņu un Jāni Grīnu.

DAINIS MIEZĀJS UN KĀRLIS LANGENFELDS RĪKO KOPĪGU IZSTĀDI

Daiņa Miezāja un Kārļa Langenfelda vārdi Toronto latviešu sabiedrībai ir pavisam labi pazīstami.

Apdāvināto gleznotāju Daini Miezāju kādu laiku mākslinieku aprindās dēvēja par nekronēto latviešu bitnīku kluba prezidentu. Ar bitnīcismu Dainim gan tikai tik daudz kopīgs kā tikai laiku pa laikam uzaudzētā dižbārda.

Šodien Miezājam bārdas nav un, droši vien, tādēļ mūsu bitnīki būs jau ievēlējuši sev jaunu virsaiti. Dainis ir viens no nedaudzajiem latviešu mūzu kalpiem, kas uzdevis labi algotu darbu te

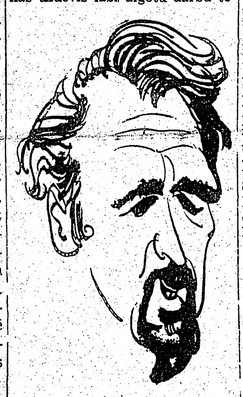

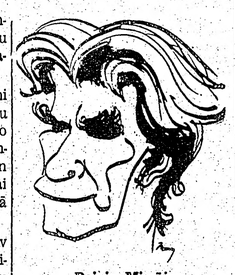

Dainis Miezājs.

levizijā, lai pilnīgi nodotos tikai radošam darbam. Viņa studija pašā pilsētas centrā, 75 King St., E., šodien ir jauno mākslinieku parlaments karstām diskusijām, templis nopietnam darbam un bieži vien arī mūzu kalpu jautrāku brīžu un atpūtas vieta. Vai pieminēt arī to, ka Daiņa talants ir atradis pircējus un novērtējumu visas Kanadas mākslinieku un bargo kritiķu acīs un ka šodien mūsu mākslinieku ne par kādu naudu no mācības spēka pienākumiem negrib atbrīvot Ontario Mākslas kolledža?

Daiņa draugam Kārlim Langenfeldam ir bārda. Ne pārāk liela, bet tomēr bārda. Kārlis kā teicams dekorātors jau iekaŗojis sev paliekamu vārdu Kanadas filmu, televizijas un teātŗa aprindās. Bieži vien nelabojams televizijas latviešu skatītājs nezi-

(Nobeigums 8. lpp.)

Sestdien, 19[illegible]

Imanta Sakss

REDZIE

KOMPONIST

„Ir tiesa, ir tiesa," bailīgi [illegible] opā saspiedušies, smilkstēja un [illegible] urdēja daži latviešu komponisti, mūzikas skolotāji, kāds operas diriģents un pazīstamais „mūzikologs", klausidamies Maskavas mākslas politruka nievājumus par atpakaļ palikušo Latvijas mūzikas dzīvi. Vienīgi Jēkabs Graubiņš mēmi raudzījās logā. Nekustīgie sejas vaibsti atgādināja akmens piemineklī. Brīdi likās, ka viņa it kā aklās acis bezcerīgi mēģināja tvert pēdējo vēlās rudens dienas saules atstaru.

Mūžīga cilvēka augums pēkšņi viņam aizsedza arī to.

„I, te jau arī sēd tas plutokrats Graubiņš, kam Ulmaņa laikā bija simts amatu, kamēr es miru badā." kliedza milzīgā ēna.

Neviens par to sevišķi neuztraucās, jo kliedzēju visi kā tādu pazina ,tomēr labu brīdi valdīja pilnīga klusums. Jēkabs Graubiņš it kā atmodās, dzirdēdams pieminot viņa vārdu, un viņa piere kļuva baltāka par papīru. Pēkšņi, pēc pāris sekundēm, nu jau piesarcis kā biete, viņš pietrūkās kājās un sāka asi slānīt visas Padomju Savienības mūzikas mākslas nozares. Operas diriģents turpat jau sāka raudāt, Maskavas krievs - latvietis aizturēja elpu, jo tik „bezstaļinisku" runu viņš savā aprobežotā mūžā vēl nebija dzirdējis.

Tanī brīdī na ielu soļoja „neuzvaramo" pulciņš. „Moskva moja, Moskva moja", — auroja sīkie zaldātiņi.

„Un klausaities par masu dziesmu! Latviešiem tādu dziesmu nevajaga. Mums ir sava tautas dziesma. ar kuŗu neviena cita tauta pasaulē mēroties nevar!" Graubiņš pabeidza un izskrēja laukā.

„Redziet, kāds cilvēks!" redzami apkaunējies, nopūtās iepriekšējais blāvējs.

Varētu teikt — „sabrukums iestājās dabā", bet, laikam gan vienīgi brīnums izglāba Graubiņa dzīvību toreiz — 1940. gada vēlā rudenī, otrās krievu mocības Latvijā. Taču Graubiņam tā nebija ne pirmā, ne arī pēdējā reize.

Pāris nedēļas atpakaļ neliels sēru sludinājums latviešu laikrakstā mums pavēstīja, ka komponists Jēkabs Graubiņš miris Latvijā, 1961. g. decembrī. Ir reizē grūti un viegli rakstīt par cilvēku, ko nekad personīgi nepazinu. Grūti tanī ziņā, ka viņa draugiem bieži atklātos kāda viņa personības noslēpumainība, kāds ziņams darba dzinējspēks, uzskati, personīgas domas u. t. t. Vidz ar to viņi izskaidrotu vienu otru lietu pamatīgāk, kā arī, tuvāk atrastu „kāpēc tā" un „no citādi". To, cerams, arī daris mani augsti mācītie draugi J. Ciruļis, J. Poruks u. c. Tomēr viegli tanī ziņā, ka nav jārunā nodrāztās frazēs par komponistu „kā cilvēku" un paliek nāri patikamais uzdevums par komponista darbu, par latviešu patriotu un personību latviešu mūzikas dzīvē.

Tieši šinī nozīmē Jēkabs Graubiņš uzskatāms kā stingrs un noteikts ceļa stabs latviešu tautas dziesmu pētītāju, krājēju un kopēju šaurā, taisnā, bet arī grūtajā ceļā. Kad Cimzi idejiski sabas runkuli, ir mugurā itin labi svārki un galvā cepure, kādas krievu armijā nevalkā. Es tos zābakus, to kreklu un cepuri pazistu. Tie nāk no Amerikas. Esmu tur bijis, pazistu amerikāņu mantas. Tāpat kā lidmašīnas, ar kuŗām tagad apšauda bēgļus, un kas arī mūs, varbūt, kādā dienā nositīs" . . .

Ar Munci kopā esot, gaŗais ceļš kļūst vieglāks un īsāks. Viņam ir īpatnēji uzskati. Un viņam netrūkst arī humora. Uz slidenās izmisuma laipas drošāk ir stāvēt, ja kādreiz var pasmietis.

Dreiliņos, naktī uz 23. septembri, pieredzam uzlidojumu Rīgai un, laikam, arī šķirotavas stacijai.

Esam atraduši patvērumu kādās mājās, kuŗu dārzā uzstādīti prožektori un ganibās — zenītartilērija.

Uzlidojumam sākoties, sievietes un bērni iebēg patvertnē, ko izbūvējuši vācu karaviri. Visiem patvertnē nav vietas.

Abi ar Munci ielienam salmu kaudzē, aiz laidaŗa, zirgu tuvumā, lai savaldītu tos, ja vajadzētu. Kad krievu lidmašīnas izmet „svecites", Munča baltā ķēvite sāk spīdēt kā fosforizēta; tā vismaz, bailēs, mums izliekas . . .

„Tautā esmu dzirdējis parunu, ka balta ķēve esot liela nelaime," arvien dziļāk salmu kaudzē rakdamies, Muncis ironizēja. „Agrāk domāju, ka balta ķēve var sagādāt nepatikšanas tikai krogus brāļiem un sieviešu medniekiem . . . Nu redzu, ka ar baltu ķēvi nav ieteicams doties ceļā arī mūsu civilizācijas laikmetā. Kas notiks, ja kāds Ivāns no augšas ieraudzīs manu ķēviti kā brūti dancojam ap salmu kaudzēm?

Varbūt, ka uzmetis bumbu . . . Tāpat, kā Krapē jums tas jau gadījies" . . .

Jā — Krapē vientuļa krievu lidmašīna nometa bumbu tās mājas dārzā, kur apmetāmies pārnakšņot. Cilvēkiem, paldies Dievam, nekas nenotika. Granātas šķembas savainoja tikai saimnieka labāko zirgu.

Munča baltā ķēvite šoreiz tomēr nekādas nepatikšanas nesagādāja. Otrā dienā, bez starpgadījumiem nokļuvām Rīgā. Tur bija jāšķiras. Žēl.

☆

Kamēr atpūtinām zirgus, Āgenskalna priedēs aizskrienu pie savaš māmuļas. Izstāstu mūsu nodomus. Un aicinu viņu līdz. Bet man neizdodas māti pārliecināt. Viņa nolēmusi palikt Rīgā. Vecam cilvēkam neesot nozīmes klaiņot svešumā. Brālis esot brīvprātīgi iestājies leģionā. Viņa ģimene pošoties ceļā uz Vāciju. Un māmuļa grib palikt, lai gaidītu mūs pārnākam.

(Turpinājums sekos).

Arnolds Lūsis

CILVĒKS BEZ MĀJAS

ATMIŅAS.

(2. turpinājums)

Karavīrs ir nosarcis kā biete. Kad saimniece draud, ka žēlosies virsniekam, viņš vilcinādamies izber sienu uz šķūņa grīdas, un no maisa, apdullusi un pusdzīva, izbirst arī viena no mūsu skaistām Leghornas vistām . . . Nāk smiekli. Un tomēr dusmas sažņaudz kaklu. Bet — vai ir vērts dusmoties? Tik un tā reiz varbūt, viss būs jāatstāj!

Guļamistabas durvis mums ceļā aizstājas jauna, glīta krieviete. „Tur tagad nevar iet," viņa saka. „Kungs guļ . . . Kungs visu nakti pildīja dienesta pienākumus un tagad atpūšas." To sakot, viņa iesmejas neglītus smieklus un pamiršķina ar acīm, it kā mēs būtu viņas draugi. Smejas arī citas krievietes, kas ziņkārīgi noraugās uz mums no citu telpu durvīm.

Pēkšņi mums liekas, ka mūsu māja ir kļuvusi netīra, pievazāta, piemēslota . . .

Un mēs, neka nepaņēmuši, steidzamies prom.

Mums vairs nav māju.

Mēs jau tagad esam bēgļi.

Cik ilgi?

☆

No Sēlijas mežiem skan lielgabalu dunoņa.

Svarēnu laudis stāv pagalmā.

Un klausās . . .

Man ir žēl šo māju saimnieka. Pēdējās dienās viņš staigā apkārt kā apmāts. Skatās tev acīs. Runā ar tevi. Bet tu jūti: viņa domas kavējas pavisam citur. Arī viņš cīnās ar sevi. Aiziet? Vai palikt?

Mums visiem ir grūti.

Svarēnos.

31. augustā 44.

CILVĒKS BEZ MĀJAS

Ir dīvaina sajūta ieiet mājā, kuŗas durvis ir atvērtas, bet kuŗas iemītnieki ir pazuduši. Liekas, ka visās istabās vēl staigā viņu ēnas. Bet viņu pašu vairs nav.

Un tu nezini, vai tie kādreiz atgriezīsies.

Jūrmalā tādu māju tagad ir daudz. Vienā no tām arī mēs esam apmetušies. Neprasījām nevienam atļauju to darīt. Gribam te tikai vienu nakti pārgulēt. Atpūsties paši un atpūtināt savus nomocītos zirgus . . . Cerams, ka Dievs un cilvēki bēglim piedos šādu patvarību.

☆

Vēsts, ka jādodas ceļā, mani sasniedza baznīcā. Ir svētdiena. 17. septembris, mūsu Kunga 1944. gadā. Rīts ir saulains, dzidrs un kluss. Nekas neliecina, ka fronte būtu sakustējusies. Bet ļaudis gar Daugavas krastu laikam to jau izzinājuši. Baznīca ir tukša.

Uz dievkalpojumu atbraukuši tikai daži Kurzemes bēgļi no Seces pagasta. Kā paši saka, lai no baznīcas kalna paskatītos uz dzimto novadu, kur palikušas viņu mājas. Dzirdējuši vēsti, ka līdz vakaram tikšot evakuēta Jaunjelgava. Steidzīgi izklīst arī šie dievlūdzēji . . . Un es palieku viens.

Biju iedomājies, ka raudāšu, kad būs jāšķiras no iemīļotā dievnama. Bet manas acis ir pavisam sausas. Es vēl joprojām esmu kāda dīvaina atgadījuma ietekmē . . . Tas bija Svarēnos.

Kādā no tām dienām, kad sirdi žņaudz izmisuma un šaubu lietuvēns. Biju paņēmis jauno Derību. Meklēju mieru Kristus vārdos, ticību un paļāvību . . . Manas acis slīdēja pār rindām, bet manas domas laikam kavējās citur. Un es lasiju vārdus, kas skanēja apmēram tā: „Viņš aizgāja no turienes, jo viņa paša laudis kāroja pēc viņa dzīvības" . . . Savādi, bet vēlāk, kad šos vārdus atkal gribēju sameklēt, tos nevarēju vairs atrast! . . . Kas tas bija? Vai es lasiju pats savas domas, vēlmes, ko glabāju savā dvēselē? Vai redzēju halucinācijas? Jeb vai Dievs deva zīmi kā rīkoties? . . . Es nezinu, es tiešām nezinu. Bet par šo gadījumu es domāju, viens palicis tukšajā dievnamā.

Tad es noskaitu lūgšanu.

Izdzēšu sveces altārī.

Un eju uz durvīm, kas, plaši atvērtas, ļauj saredzēt aizgrābjoši skaisto, plašo Dieva pasauli.

No altāŗa līdz durvīm ir tikai trīsdesmit astoņi soļi . . . Bet tagad tas man ir grūts un tāļš ceļš.

Dienvidus pusē, pie baznīcas sienas, ir atplaukuši daži meža rožu pumpuri.

Noplūcu to, kas visvairāk atvēries pretim saulei, un ielieku Dziesmu grāmatā. Piemiņai . . . Un tad steidzos pie savējiem. Tavs prāts lai notiek.

☆

Naktī sākas drausmīgs gaisa uzlidojums. Visu laiku — no dziesnas stundas līdz rīta ausmai, sēžam pagrabā un klausāmies lidmašīnu gaudošanā un bumbu sprādzienos.

Kad izeju laukā, redzu, ka deg kaimiņu šķūnis un visa Kurzemes pamale liesmo ugunsgrēku sarkanā blāzmā.

Sievietes raud . .

Pēteris mierīgi guļ māmuļas klēpī. Māris vairākkārt pamostas. Un jautā: kamdēļ mēs negulam istabā? Un kas tur visu laiku tik briesmīgi stipri šauj?

No rīta pagalmā iejāj vācu žandarms un pavēl visiem izvākties.

— Kur lai mēs paliekam? — jautā Svarēnu saimnieks.

Vācietis neatbild.

Ar jātnieku pātagas kātu parāda uz ceļa pusi, kur virzās gaŗa bēgļu vezumu rinda. Un mēs viņu saprotam.

☆

Jau veselu nedēļu esam bijuši ceļā.

Un tas nav viegls ceļš.

Bet mēs pārvaram grūtības. Nekurnot. Nežēlojoties. Cilvēku atsaucība un sirsnība mums palīdz to darīt. Mēs cenšamies viens otram palīdzēt. Visi jūtamies kā vienas ģimenes locekļi. Ceļš ir kļuvis par mājas vietu.

Un ceļa putekļos ir rakstīts viss, ko esam mīlējuši. Grūtībām metam pāri optimisma lāpu. Bailēm cenšamies izbēgt ar „karātavu" humoru. Pirmās pāris dienas sojojam blakus saviem vezumiem kopā ar rakstnieku Mintautu Eglīti. Runājam par latviešu jaunāko literatūru. Lai nebūtu jādomā par lielo traģēdiju, kāda mūs piemeklējusi; lai novirzītu domas citur, aizmirstos. Kad Eglītis ar Zemītānu ļaudīm novirzās uz Suntāžu pusi, atrodas cits, jauks ceļa biedrs. Tas ir gleznotājs Jānis Muncis. Vasarā vairākkārt esmu viesojies viņa „Samēnos", lai ievāktu jaunākās radio ziņas un lai diskutētu par mākslas un filozofijas jautājumiem, kas īpaši spraigi rit tad, kad pie Munčiem viesojas profesors Pauls Jurevičs.

Skubinot savu mazo, balto ķēviti, Muncis mūs panāk pie Kangaru kalniem, kur atpūtinām zirgus. Jau pa gabalu viņš māj r roku un sauc: „Nu, vai man nebija taisnība? Es teicu, ka mēs no šī ceļa neizvairīsimies!"

Jā, Muncim ir bijusi taisnība. Viņš vienmēr mūs ir brīdinājis negaidīt brīnumus un nepaļauties uz angļiem un amerikāņiem.

Ceļā esot, Munča sirds ir pilna dzēliga rūgtuma. Kad vācu kareivji mums gaŗām aizdzen dažus krievu gūstekņus, Muncis, norādot uz kādu pavisam jaunu zēnu, kas grauž no ceļa paceltu zaļu runkuli, saka: „Paskatāties uz šiem neuzvaramās armijas karavīriem! Tie ir noplīsuši kā nabagi Krāslavas gada tirgū! Bet vai jūs redzat: dažiem ir kājās itin labi zābaki, gaŗiem stulmeņiem un varenām pazolēm? Tam puikiņam, kas, bada mocīts, grauž lopbarī-

LATVIJA AMERIKĀ — 3

LASĪTĀJU vēstules

VAI LATVIEŠI NEATBALSTĀ A. OZOLIŅU?

No š. g. 17. janvāŗa rakst „Cildinājums Arturam Ozoliņam par viņa 6. janvāŗa koncert Londonā, Ont., varētu secināt, k latviešu sabiedrība nekā nedar šī apdāvinātā Toronto mākslinie ka atbalstam. Vai tas tā ir? Lo donas ev. - lut. draudzes dām komiteja 1961. g. 6. maijā Londo nā, Ont., rīkoja publisku A. Ozo liņa koncertu tai pašā zālē, ku viņš spēlēja š. g. 6. janvārī, u tas bija labi apmeklēts. Latviešu noklausījās arī 6. janvāŗa kana dziesu rīkoto koncertu pārpildī tajā zālē, un pat kanadiete L Krauforde atrada par vajadzīgu atzīmēt savā kritikā latviešu klā tieni. Londonas latviešu organi zācijas bija izziņojušas A. Ozo ņa 6. janvāŗa koncertu kā lat-

jums orķestrim „Terases", bet nekad netiku dzirdējis „Vitola kokle". Ar cieņu jāatzīmē arī Jēk. Graubiņa un Jēk. Poruka harmonizētās un sakopotās latviešu tautas dziesmas, arī oriģinālās dziesmas, skolnieku koŗu vajadzībām mūsu valsts sākuma gados. Esot interesants arī viņa stīgu kvintets, kas komponēts 1950-os gados Latvijā, izmantojot tautas dziesmu motīvus.

Jau no pašiem Latvijas sākuma gadiem Graubiņš darbojās arī kā mūzikas kritiķis, visvairāk latviešu nacionālajā presē. Pēdējos Latvijas brīvvalsts gados Graubiņš rakstīja „Brīvā zemē", kur vienmēr izcēlās ar savu atjautīgo, gan aso un bezbailīgo spriedumu un slēdzienu dažādo mūzikas norišu tiesāšanā. Graubiņam bija vienalga, vai tā operas slavenākā primadonna vai zaļš iesācējs — visus viņš recenzēja bez aizspriedumiem, bez „dienesta pakāpēm". Viņa asā sīvalva izraisīja arī vairākas polēmikas, piem., 1943. g. Latvju mēnešrakstā ar Marisu Vētru par Žilinska un Ķepīša mūziku, piedaloties arī Volfg. Dārziņam. Zem pseudonīma Juris Zilnieks „Brīvā Zemē" parādījās atsevišķu rakstu sleja „Pieskaņas", kuŗās diezgan asi tika šaustas nosodāmas mūzikālas (labāk sakot — nemūzikālas) parādības un atgadījumi Rīgā un provincē. Tolaik runāja, ka šo rakstu autors esot Graubiņš. Vienai otrai pašskarbai replikai neizbēga pat Ādolfs Kaktiņš un kādu reizi Graubiņš ņēma priekšā pat P. J. Čaikovska simfonijas, tātad pavisam nepateicīgu tematu tā laika Rīgā. Kaut ko viņš bija iesācis arī sveštautu komponistu terminoloģijā (Verdijs, Debisijs, Pučīnijs u. t. t.), tā kā jauniem konservātoristiem bija ko nenērkšties, konsekventi turpinot Bizejs, Gunojs u. t. t. Graubiņam kā mūzikas kritiķim varēja šad un tad, varbūt, nepiekrist, bet viņa domu svaigums ,ideju dažādība, prāta asums un uzmanība nadarīja katru viņa recenziju bezgala interesantu, ar vērtību pašu par sevi.

Pēc kritikas par sarkano lupatu 1941. g. jūlijā Graubiņš ātri vien sarāvās arī ar Ostlandes mūzikas fireriem. Uzaudzinājis gaŗu bārdu, viņš, kā likās, sāka post celu savam pēdējam, visgrūtākajam gājienam. Gājienam uz galu un nāvi. „Tris reizes ar

(Nobeigums 5. lpp.)

KANADĀ

TORONTO

● Toronto Latviešu biedrības sestdienas skola sveicina vecākus un draugus Draudzīgā aicinājuma dienā.

● Draudzīgā aicinājuma piemiņas sarikojums 27. janvārī, plkst. 6.30 vakarā, YWCA's auditorijā.

● Kanadas latviešu preses b-bas Kanadas kopas tradicionālās Preses balles gadskārtējais izdevums „Preses pīle" saņemams laikraksta Latvija Amerikā birojā. Vēl palikuši daži daži desmit eksemplāru. Cena $ 0.50.

● Svētdien, 28. janvārī, plkst. 3.00 p. p. DV namā Sporta kluba pilnsapulce, bet plkst. 2.30 p. p. tai pašā vietā futbolistu sanāksme.

● Veras Lemvēberes klavieru koncerts mākslinieces slimības dēļ atlikts uz piektdienu, 16. martu, plkst. 8.00 Sv. Andreja baznīcas zālē.

● 24. janvārī notika TLB pilnsapulce, kurā piedalījās 49 biedri. Jaunā valde konstruējās šādi: Jānis Briedis — priekšsēdis, Zigurds Miezītis — 1. vietn., Jānis Svekis — 2. vietn., Milda Matīss — sekretāre, Erīks Preiss — kasieris, Vilnis Āpše — biedrzinis. Valdis Turķis — mantzinis. Revīzijas komisijā — Jānis Rolavs, Pakalns un E. Slaucītājs.

Pārrunājot nama jautājumu, TLB nolēma, ka līdz nākamai pilnsapulcei pilnvaro pašreizējo valdi sadarboties ar kopīgā nama organizācijas komiteju. Lai sekmētu biedrības pašreizējo darbību, uzdeva jaunai valdei sameklēt īrētas telpas.

● Saulaines budžets, kā to ziņo Saulaines pārvaldes kasieris J. Skrastiņš, 1961. gadā reālizējies labi un devis atlikumu. Vēl nav saņemts valdības pabalsts par bērnu nometnes rīkošanu, bet tas solīts tuvākā nākotnē. Revīzijas komisija J. Liepiņa vadībā pagājušā nedēļā iepazinās ar Saulaines kases grāmatām un dokumentiem.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas pilnsapulce notika svētdien, 14. janvārī, pēc dievkalpojuma Jāņa baznīcā. Piedalījās 33 draudzes locekles. Sapulci vadīja M. Vosveniece. Protokolēja J. Ploriņa. Balsu skaitītājas: M. Tannis, A. Kaļiņa un V. Siksna.

Sapulces dalībnieces noklausījās ziņojumu par komitejas darbību, ienākumiem un izdevumiem. Dāmu komiteja veikusi grūtdienu aprūpes darbu un sekmējusi arī visu pārējo draudzes darba nozaru pasākumus, sniedzot gan materiālu, gan morālu atbalstu.

Divu gadu laikā dāmu komitejas kopīgie ienēmumi bijuši — $9.053, 38. No šīs prāvās summas $4.756,- iemaksāti dievnama celšanas fondā. Palīdzībai Kanadā izlietoti $852.02, bet ārpus Kanadas $360,-. Atbalstīta arī svētdienas skola, Saulaine, iegādāts jauns inventārs u. t. t.

Stājoties pie vadības vēlēšanas, iegūto balsu skaita kārtībā dāmu komitejas valdē ievēlēja L. Lūsi, S. Asmusu, E. Buku, L. Jansoni, A. Krūgeri, E. Barušu, I. Ploriņu, M. Tanni un M. Skrastiņu.

Dāmu komitejas nākošā sēde notiks draudzes namā, 30. janvārī, plkst. 7.30 vakarā. Ikviena draudzes locekle, kas grib atbalstīt dāmu komitejas aktīvā kodola darbību, mīļi aicināta piedalīties.

PAZIŅOJUMS

4. februārī plkst. 4.00 p. p. DV namā, 123 Huron ielā, tiek sasaukta strēlnieku un Kurzemes cinītāju vispārēja sanāksme, lai ievēlētu jaunu rīcības komiteju Kurzemes cietokšņa krišanas atceres sarikojumam maijā. Tiks ievēlēta arī pastāvīga fonda valde kritušo karavīru piemiņekļa celšanai. Ņemot vērā dienas kārtības svarīgumu, rīcības komiteja aicina visus cinītājus noteikti ierasties.

O. Perro,
līdzšinējās rīc. kom. pr-dis

● Sv. Jāņa draudzes vakars ar interesantu un saistošu programmu notiks 4. februārī, pēc dievkalpojuma Trīsvienības baznīcā. Programmas izpildīšanā piedalīsies Helēna un Edvards Pētersoni, Elza Zīverte un Alberts Vītols. Solīstus pavadīs E. Timermane - Ozola.

Garīgs koncerts, kura programmas izpildīšanā piedalīsies vīru dubultkvartets „Kalvis" un solisti, notiks 18. februārī, plkst. 2.00 p. p. Jāņa baznīcā. Koncertu rīko par labu draudzes dievnama fondam.

Draudzes padomes sēde notiks draudzes namā piektdien, 2. februārī, plkst. 7.30 vakarā. Dienas kārtībā paredzēti ziņojumi par draudzes 1961. gada budžeta izpildīšanos un 1962. gada budžeta projekta sagatavošana; pilnsapulces laika un vietas noteikšana; dievnama būves lieta u. c. jautājumi.

Draudzes valdes sēde notika draudzes namā 19. janvārī. Valdes locekļi sastādīja uzmetumu 1962. gada budžetam un analizēja draudzes 1961. gada izdevumus, skatot tos cauri pa atsevišķiem posteņiem. Izrādījās, ka draudzes 1961. gada operātīvais budžets ir reālizējies labi un dos atlikumu. Kopīgie draudzes budžeta ienākumi (dr. nodevas, kolektes, ēka 50 Dewson St.) pag. gadā devuši $15.659,-. Draudzes padomes pr-ks un draudzes kasieris pašreiz strādā pie sīkāka pārskata sagatavošanas.

Draudzes valde sabalansēja 1962. gada budžetu uz $15.000,-. Nolēma šo uzmetumu dot padomes apspriešanai un pēc tam virzīt uz pilnsapulci, kas event. varētu notikt februāra pēdējā svētdienā.

Piekrita dāmu komitejas ierosinājumam pavasarī rīkot draudzei dāvināto gleznu izlozi — par labu dievnama fondam.

J. Rolavs ziņoja, ka zemes gribētāji jaunieguta Saulaines territorija jau tagad deponējuši pirkuma vajadzībām vairāk nekā jāiemaksā, pirkuma līgumu noslēdzot. Ienākuši $2.400.-, kāda summa iemaksāta draudzes kasē. Nolēma atvērt īpašu kontu šīm iemaksām. Līguma parakstīšana notiks tuvākās dienās.

Nolēma sasaukt draudzes valdes un dievnama celšanas tehniskās komisijas kopīgu sēdi piektdien, 26. janvārī, plkst. 7.30 vakarā draudzes namā. Sēdē piedalīties lūgs arī Ontario apgabala ģenerālsekretāru māc. H. Erdmani, kuŗam ir liela pieredze dievnama būves jautājumos.

Māc. A. Lūsis ziņoja, ka māc. H. Erdmanis 16. janvārī apskatījis draudzes namu un dievnama celšanai iesniegtos projektus. Viņa izvēli dievnama celšanai H. Erdmanis atzinis par ļoti piemērotu.

● Māc. A. Cops kristījis Annu Pauzeru, Viļa un Lilitas meitiņu; Aldi Mārtiņu Vāgneru, Valža un Judītes dēliņu.

MŪMS PIETRŪKS RŪDOLFA EGLĪŠA

Pagājušās otrdienas naktī Toronto Centrālā slimnīcā aciu uz mūžu slēdzis rūpnieks un sabiedrisks darbinieks Rūdolfs Eglītis. 72. gadu vecumā pēc grūtas slimības stājusies pukstēt krietna latviešu sirds.

Rūdolfs Eglītis vecākajai paaudzei pazīstams kā latviskas centības paraugs. Dzimis kalpa ģimenē, nelaikis izmācījās amatu un, neatlaidīgi strādājot, savu apavu rūpniecības pasākumu izveidoja par visteicamāko un modernāko visā Latvijā.

Rūdolfa Eglīša apavi un viņa veikals Kaļķu ielā, Rīgā, bija kvalitātes un meistarības paraugi.

Latvijas laikā R. Eglītis ieņēma atbildīgus amatus Tirgotāju savienībā, Rūpnieku un amatnieku apvienībā, Rūpnieku kreditbiedrībā, un it sevišķi nozīmīgs bija viņa atbildīgais darbs Amatniecības kamerā.

Rīgas laikos Rūdis bija bieži redzams kopā ar mākslinieķiem, preses ļaudīm un citiem gara darbiniekiem. Būdams pats mākslinieks savā arodā, viņš labprāt slēdza sirsnīgu draudzību ar mūzu dēliem, kaŗ Rūdi bija iesaukuši par mūsu Jolkinu.

Pēc bēgļu gaitām Vācijā viņš nonāk Kanadā. Sūri strādājot Toronto pilsētā, neskatoties uz gadu nastu, prata nodibināt atkal savu uzņēmumu.

Viņš vienmēr bija atsaucīgs katram sabiedriskam pasākumam. Viņa gudrais padoms tagad pietrūks Saimniecisko darbinieku apvienībai, kuŗas viceprieksšēdis nelaikis bija līdz pat pēdējai dienai.

Sirsnīgo un krietno latvieti sestdien mācītājs A. Lūsis no Rosay bēru nama izvadīs uz Jorkas kapsētas latviešu nodalījumu.

Lai vieglas smiltis mīļam draugam, kas nekad nemēdza sūroties, un pat vistumšākajās likteņa stundās parādīja, ka kādreizējais Zaubes pagasta ganu zēns savu dzīves ceļu iet cieņas un goddevības pavadīts.

A. Kundrats

RAŽENA DARBA GADS

Toronto latviešu katoļu vienība, kas ir lielākā Kanadā, 21. janvārī noturēja gadskārtējo pilnsapulci. Vienības locekļi tanī bija ieradušies kuplā skaitā.

Pilnsapulces darba kārtībā bija likti svarīgi jautājumi, un to izdebatēšanā aktīvi piedalījās gan vienības amata personas, gan arī pārējie locekļi. V. Miklaševičs ziņoja par vienības valdes līdzšinējo darbību. Valde iespēju robežās centusies reaģēt uz visam sastaptajām vienības organizatoriskajām un sadzīves problēmām. Iekšējā dzīve notecējušā gadā noritējusi bez sevišķiem traucējumiem vai atzīmējamiem notikumiem. Sekmīgi turpināta vienības kultūrālā un sabiedriskā dzīve. Notikuši vairāki sarikojumi, no kuŗiem viens bijis speciāli veltīts jaunatnei ar jaunās paaudzes idejam aranžējumā un attiecīgiem priekšnesumiem. Ziemsvētku eglītes vakars pulcējis kuplu skaitu bērnu un vecāku. Pašpalīdzības, bēru un viena cenda fondi darbojušies iepriekšējiem gadiem atbilstošos apmēros, tanīs ienākušas jaunas summas, bet arī izdarītas izmaksas gan vienības locekļiem, gan tautiešiem un organizācijām ārpus Kanadas. Vienības kasē ienākuši — $1.765,49, izdoti $828,40. Atlikums $937,09.

Vienības lauku īpašuma Mežciems izveidošanas un izdalošanas darbi devuši labus rezultātus. Uzcelta viena ēka, izrakta aka, salabots galvenais celiņš, notīrīti laukumi un daļēji veikta peldvietas ierīkošana. Notikušas vairākas talkas. Būvuzņēmējs Stivriņš talkās piedalījies ar savām smagajām tīrišanas un zemes pārvietošanas mašīnām, ar to ievērojami paātrinot un atvieglojot smagākos darbus. Iesākta apbūves gabalu iedalīšana un pievedceļu ieprojektēšana, kas tiks nobeigta šopavasar, tādā veidā dodot iespēju uzsākt būvdarbus uz piešķirtajiem gabaliem. Tāpat paredzēta celmu un akmeņu spridzināšana, lai pa plašināto laukumus un spēkratu novietnes. Pagājušā vasarā viena Mežciemā svinēja Jāņus un nedēļu nogalēs parasti tur ierādušies daudzi tautieši. Īpašumu pārzin speciāla pilnvarnieku komisija, kas rīkojas ar savu budžetu. Notecējušā gadā komisija ieņēmusi 1313, bet izdevusi 1033 dolārus. Īpašuma pirkšanas summa nokārtota pilnībā un īpašumam uz šo brīdi nav nekādu parādu.

Par dāmu komitejas darbu ziņoja A. Borisa uzsverot, ka tas bijis vairāk veltīts vienības sarikojumu organizēšanai un iekšējam darbam. Tas noritējis labā saskaņā.

Prāvests Dr. B. Kokins ziņoja par Toronto katoļu draudzes darbu un tās aktivitāti garīgā laukā. Dievkalpojumi vienmēr ir bijuši labi apmeklēti un draudze godam izpildījusi visas viņai uzliktās saistības un pienākumus. Kristīti 5 bērni, divi pāri salaulāti. Mīršanas gadījumi notecējušā gadā nav bijuši. Latviešu skolu apmeklē 34 katoļticīgie bērni. Garīgie pulciņi savākuši misiju vajadzībām 115,50 dolaru, kas nodoti misionāru sagatavošanai.

Par KLKA un LNAK aktivitāti referēja J. Niedra. Ņemot vērā, ka katoļu vienību darbs Kanadā stipri nostabilizējies, KLKA centrālā valde vairāk pievērsusies uzraudzības un darbības koordinācijas jautājumiem, vietējo lietu izkārtošanu pilnīgi atstājot vienību atbildībā. Notecējušā gadā sevišķa vērība piegriezta LNAK darba paplašināšanai un padziļināšanai. LNAK aktivitātes rezultātā latviešu vārds Kanadā ir ticis godam pārstāvēts sabiedriskā, presē un politiskā laukā. Latviešu lomas un īpatnēja sabiedriska svara celšanai, katra apziņa latvieša pienākums ir, blakus darbam savā vienībā, sirsnīgi balstīt mūsu centrālo organizāciju materiāli un morāli. Neskatoties uz to, kādai konfesijai, profesijai vai sociālam noslāņojumam piederam, mums visiem ir viens kopējs liktenis, viens kopējs ceļš ejams un viens kopējs mērķis sasniedzams. Šo kopības izjūtu un tās jēgu ir pazaudējuši tikai tie mūsu savrupgājēji, kuŗiem personīgās intereses visos laikos un vienmēr ir bijušas pirmā vietā.

Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza J. Cakuls, atrodot vienības institūciju darbību par pareizu un sekmīgu.

Pilnsapulce amata personu ziņojumus akceptēja vienbalsīgi, izsakot pateicību visiem, kas pie likuši roku un sirdi kopējam darbam.

Praktiska pieredze rādījusi, ka iepriekšējā pilnsapulcē pieņemtie nekustamā īpašuma apsaimniekošanas noteikumi dažās vietās neatbilst istenībai, tāpēc atļaujas tiecīgus noteikumu pantus grozīja. Pilnsapulci tuvāk iepazīstinās ar Toronto latviešu nama statūtu projektu un uzdeva valdei šo pasākumu iespēju robežās atbalstīt. Atsaucoties LNAK pēdējā apkārtrakstā izteiktajiem aicinājumiem, pilnsapulce uzdeva valdei turpināt ar centrālo organizāciju ciešāku sadarbību un mudināja tautiešus vēl lielākā skaitā kā līdz šim ieslēgties LNAK biedru rindās. Ziemeļamerikas latviešu katoļu dienas notiks šovasar Toronto. Tās tiks rīkotas tik pat plaši ka iepriekšējās reizēs, sasaucot Kanadas vienību delegātu kongresu, noturot priekšlasījumus, koncertu, rakstnieku cēlienu, saviesīgu vakaru un svinīgu dievkalpojumu. Šim sarikojumam vienība sniegs iespējamo atbalstu. Plašā sarikojuma datumu noteiks vēlāk pēc sazināšanās ar vienībām un ASV katoļu vadību.

Jaunajā valdē ievēlēja: V. Miklaševiču, P. Zviedri, A. Rēķi, S. Vasarāju, A. Jaundzemu, A. Stikutu un A. Vuciņu. Kandidātos — V. Koroļkeviču un B. Locāns.

Revīzijas komisijā ievēlēja: B. Zariņu, J. Cakulu un B. Loginu.

Dāmu komitejā: T. Dubrovsku, A. Borisi, V. Dāboliņu, A. Paegli, A. Urbāni, V. Puriņu, M. Strodi, E. Erti, A. Mukti un H. Pelsi.

Pilnsapulce, kas ievilkās līdz vēlai vakara stundai un viscauri noritēja spraigā noskaņojumā, vadīja J. Niedra, bet protokolēja A. Gertmanis un B. Logins.

J. Akots.

ATCERIES SAVU SKOLU!

Toronto Latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazija atgādina šo mūsu pēdējā valsts prezidenta K. Ulmaņa 1935. gada 28. janvārī doto mudi un aicina apmeklēt skolas gadskārtējo Draudzīgā aicinājuma atceres sarikojumu sestdien, š. g. 27. janvārī, plkst. 7.00 vakarā Sv. Andreja baznīcas zālē.

Toronto sestdienas ģimnazija darbojas jau 10. mācības gadu. Šogad ģimnazijā mācās 80 skolēnu direktora prof. V. Burkēvica un inspektrises V. Slaviešas vadībā ar 7 skolotājiem un vairākiem papildu darbiniekiem. Līdz šim ģimnaziju beigusi 69 skolēni. Ģimnazija ir četrgadiga un no lielākajām tāda veida latviešu skolām trimdā. Jaunieši te nostiprina savas zināšanas latviešu valodā, kā arī dziļāk par savas tautas vēsturi, kultūru un mākslu. Tautas dejas ir viens no visvairāk iemīļotiem priekšmetiem.

Lai skola varētu savu darbu veikt, vajadzīgi līdzekļi, kuŗu sagādei sabiedrība vienmēr bijusi atsaucīga.

Šis Draudzīgā aicinājuma atceres vakara ienākums ir viens no galvenajiem balstiem ģimnazijas budžetā. Pag. gada sarikojums deva ģimnazijai pāri par $ 1.000,- ienākuma.

Skolai netrūkst labvēļu, un to skaits pieaug.

Šā gada lielākais atbalstītājs ir Toronto Latviešu biedrības drāmatiskais ansamblis, kas dāvina skolas vakaram Akšta izrādi.

Vēl ģimnaziju atbalstījusi Sv. Jāņa draudze ar $50,-, 18. novembrī sarikojumu komiteja ar $30,-, akadēmiskā vienība Lidums — $10,-, kā arī Vāgnera, A. Saliņa, Slaucītāja k-dze u. c.

Savā sarīkojumā ģimnazija cer redzēt jo kuplu apmeklētāju skaitu un iegūt jaunus draugus un labvēļus.

SLĒPOTĀJIEM PULCĒTIES!

Slēpošanas sporta interesentu, kas nedēļu nogalēs redzami sniegotos kalnos, mums netrūkst. Taču vēl necesam tikuši līdz organizētiem kopīgiem izbraukumiem un sacensībām un nu, jau nezin' kuŗo gadu, ASV latviešu slēpotāji aicina „kanad ešus" uz savām iesācēju sacensībām — Alpu kausa izcīņu, kas katru gadu notiek kādā no Mičigēnas slēpošanas centriem.

Ja rastos pietiekams skaits interesentu, kas vēlētos savas slēpošanas mākas pārbaudīt konkurencē ar chronometriem kā nobraucienā, tā slalomā, sacensības kādā nedēļas nogalē varētu noorganizēt arī šeit.

Visi slēpotāji - veecmeistari, meistari un iesācēji, kuŗi vēlētos piedalīties latviešu organizētās sacensībās (protams, arī slēpotājas), lūgti sazināties ar Voldemāru Kļaviņu, vakaros zvanot ROger 2-7188, vai rakstot viņam uz 163 High Park Avenue, Toronto 9, Ont.

Latviešu kultūras dienas Kanadā šogad no 27. janvāŗa līdz 1. martam.

Jaunie Toronto architekti izstrādājuši Olimpiskā stadiona plānu Toronto pilsētai.

„Globe and Mail" ziņo, ka grupa jauno Toronto architektu bez atlīdzības izstrādājuši Olimpiskā stadiona izbūves plānu. Autori aicina Toronto pilsētu ķerties pie stadiona izbūves, lai 1972. gadā Olimpiāde varētu notikt Kanadā.

Pilsētas „Recreation Commission" un D. Summervills ir nopietni ieinteresēti par plānu, bet domā, ka tā rīlizēšanai vajadzīgi 10 līdz 12 gadu.

Toronto latviešu studentu kopas valde plāno pārsteigumus gadskārtējā karnevāla „Nakts Latiņu kvartālā" apmeklētājiem. Uzņēmumā no kreisās: I. Akmene, A. Semenovs un kopas priekšsēdis J. Dreifelds.

AICINĀJUMS KULTŪRAS DIENĀS

Kultūras Dienas mums ir kļuvušas par jauku tradīciju un laiku, kad raugāmies aizgājušā gada sniegumos un nākošā gada nodomos, atgādinādami sev mūsu latviskās kultūras dzīves mērķi — saglabāt mūsu mantojumu un radīt jaunas vērtības, kuŗas lai ar lepnumu varētu atzīmēt mums sekojošā paaudzē. Tikai tik ilgi, kamēr dzīva būs šī mūsu radošā kultūras darba paaudžu sakte, pastāvēs latviskā kultūra kā iezīmīgs elements tās sabiedrības gara dzīvē, kuŗā laimējam savas jaunās saknes.

Aizgājušajos gados Kanadā [illegible] darbu latviešu kultūrālo sarīkojumu organizēšanā un ar apzinātu mērķi — padarīt šī gada laika gara dzīves rosmes par tradīciju, kas pati sevi uztur un sevi baro. Ar gandarījumu tāpēc tagad varam vērot, ka Kultūras Dienas šogad sevi pierāda kā paradumu, ko ateeras visas mūsu sabiedrības grupas un organizācijas. Toronto un citu Kanadas pilsētu sarīkojumu kalendāri nākamajiem mēnešiem liecina, ka neesam aizmirsuši ne Draudzīgo aicinājumu, ne koncertus, ne izstādes, ne skolas. Šī ir svariga un iepriecinoša atziņa par mūsu kultūrālo rosmi; tā norāda, ka mūsu gara dzīve ir spēka pilna, tā zeļ un aug — tā dzīvo mūsos kā neatņemama mūsu daļa!

Kultūras Dienu laiks iezīmējas arī ar dažiem sevišķiem mērķiem: šai laikā mēs kā ik gadus atceramies mūsu jaunatni, mūsu skolas, mūsu zinātniekus, mākslinieķus un sabiedriskos darbiniekus — atceršimies un palīdzēsim. Atceršimies arī mūsu pienākumu uzturēt Kultūras Fondu, lai tas mudinātu, ierosinātu un gandarītu tos, kuŗu radošais darbs mums ļauj lepoties ar latviešu kultūras sasniegumiem. Neaizmirsīsim, ka šis pienākums nosūtīt savu devu Kultūras Fondam nav tikai tās paaudzes pienākums, kas vispirmā kārtā vēlas uzturēt dzīvu mūsu kultūras mantojumu, bet tikpat daudz arī visu to pienākums, kam rūp mūsu kultūras jaunrade.

Šai laikā pārvērtējot darbu aizgājušajā gadā līdz ar uzdevumiem nākošajam darba posmam, varam būt iepriecināti, ka viena atziņa, kuŗu esam likuši sava darba pamatā, bet kuŗu latviešu sabiedrība, it sevišķi ārpus Kanadas, vēl nesen uzņēma ar iezīmētu skepsi, ir tagad kļuvusi mūsu visu kopēja atziņa. Tagad jo bieži dzirdam, ka latviešu kultūras pastāvēšanai kultūras jaunrade ir tikpat nozīmīga kā mūsu kultūras tradīciju kopšana; dzirdam par jaundarbu koncertiem, par šī laika virzieniem mākslā kā dabīgu parādību, par latviskās kultūras kontinuitāti. Tas mūs iepriecina un gandarī.

Kultūras Dienu laikā atgādināsim sev arī tos darbus, kas vēl veicami, un mēģināsim rast veidu, kā tos īstenot. Aizvien vēl mums trūkst labas angļu valodas vārdnīcas. — Mūsu laikrakstu slejās ik dienas palielinās latviešu valodai svešo īpašvārdu rakstības veidu skaits, bieži tik jucekliģās kombinācijās, ka lasītājs tiek atstāts pilnīgā nezinā, vai attiecīgais īpašvārds lasāms kā oriģinālvalodā, neparezā fonētiskā transkripcijā, vai arī tas mūsu rakstībā atgadina kādu no Afrikas jauno valstu pagastu nosaukumiem. Standartizācija šai laukā ir kļuvusi vairāk kā nepieciešama. — Tāpat aizvadītie Dziesmu svētki mums atgādināja kādu nepielūdzamu faktu — reiz mums pietrūks koŗa diriģentu, kuŗi varēs vadīt latviešu dziesmu: jaunās diriģentu audzes rindas ir tik retas. — Sādu mērķu, vajadzību un darbu ir daudz.

Šis ir laiks visu to pārdomāt, izteikt atzinību par izciliem veikumiem, rast ierosinājumus jaunam darbam, palīdzēt šos darbus veikt, un, pāri visām lietām, likt latviešu kultūrai dziŗkstīt skaņās, krāsās un vārdos, idejās, domās un darbos.

R. Bregžis,
LNAK Kultūras un Izglītības nozares vad.

Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798 Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 1

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RĀKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

KREDITSABIEDRĪBA
LATVIEŠU
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION Limited
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, izdara visas parastās banku operācijas.
Birojs atvērts 4 reizes nedēļā,
Sv. Andreja baznīcas telpās,
Carlton un Jarvis ielu stūrī,
Tel. WA 4-0503.
Pirmdienās no plkst. 3—10 vak.
Trešdienās un piektdienās no plkst. 11—3 dienā.
Ceturtdienās no plkst. 7—10 vak.
Venus puķu veikalā,
231 Roncesvalles Ave.,
Tel. LE 4-4645.
Pasta adrese: 280 Wright Ave., Toronto, Ont.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

27. janvārī, plkst. 7 vak. TLTA — sestdienas ģimnazija rīko draudzīgā aicinājuma atceri Sv. Andreja baznīcas sar. zālē. TLB drāmatiskais ansamblis izrādīs M. Ziverta Akstu.

3. februārī — karnevāls Vakars uz ezera, Palace Pier, DV Toronto nodaļas sarīkojums.

4. februārī plkst. 4.00 p. p. Strēlnieku un Kurzemes cinītāju sanāksme DV namā. Pieminekļa fonda valdes jaunās rīcības komitejas vēlēšanas.

10. februārī — vīru koŗa Viesturs koncerts un balle U.N.F. zālē

15. februārī — Hermaņa Godesa klavierkoncerts Koncertapvienības sarīkojumā

16. februārī — Nakts Latiņu kvartālā, Studentu kopas karnevāls Kolumbus zālē.

18. februārī — Rakstnieku cēliens. Preses b-bas Kanadas kopas dāvinājums skolai.

23. februārī — Mākslinieku karnevāls „Elles ratos" Columbus zālē.

24. februārī — Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienības gada svētki Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.

25. februārī — Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienību gada svētki Sv. Andreja baznīcas zālē, plkst. 5.00 p. p.

4. martā — Čikagas Piecīšu mūzikāls priekšnesums Jarvis Collegiate (Jarvis - Wellesley).

9. martā — Kalpaka bataljona balles sarīkojums Club Kingsway telpās.

10. martā — DV teātŗa Kanadā izrāde Gatavības apliecība Sv. Andreja baznīcas zālē.

16. martā plkst. 8.00 vak., Sv. Andreja baznīcas zālē Veras Leinvēberes klavieŗu koncerts.

18. martā — R. Blaumaņa Trīnes grēki izrāde. TLTA ģimnazijas absolventu kopas dāvinājums skolai.

25. martā — operdzied. Astras Kalniņas koncerts. DV sarīkojums.

7. aprīlī — DV futbolistu balle ar „Miss Football" vēlēšanām Ungāru kluba telpās, 245 College ielā.

7. aprīlī — Omartija kundze, Vašingtonas teātŗa viesizrāde.

3. maijā — dziedones Līnas Karlsones koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.

4. maijā — Dainas koŗa koncerts — Parkdale ģimnazijas telpās.

5. maijā — Ziedu balle, Palace Pier, DV Toronto nodaļas sarīkojumā.

12. maijā plkst. 8.00 vakarā, Sv. Andreja baznīcā 1. latv. ev.-lut. draudzes koŗa 10. gadskārtējais koncerts.

HAMILTONĀ

27. janvārī plkst. 6.30 Apvienotā vīru koŗa „Viesturs" koncerts 222 Queenston Rd.

4. februārī — KLMA gleznu izstāde.

24. februārī — DV karnevāls Pig bridžā.

SV. KATARĪNES

28. janvārī — Latviešu sestdienas skola rīko Draudzīgā aicinājuma dienas atceri plkst. 5 p. p. Slovāku zālē, Welland un Pags ielas stūrī.

3. februārī pl. 7-os Vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts — balle Atlanta Hotel zālē.

NIAGARĀ

28./29. jūlijā — Draudzības un jaunatnes dienas.

KIČENERĀ - VATERLŪ

10. februārī — gadskārtējais karnevāls River Valley Lodge telpās, DV nodaļas sarīkojums.

STĀVOKLIS LĒNĀ

BAKU EPIDĒMIJA V

(A. P.) Jau trīs nedēļas ilgstošajā Anglijas pasta darbinieku darba frontē, resp. ar 1. janvāri uzsāktajā strādāšanā „pēc noteikumiem", stāvoklis pedējās dienās kļuvis vēl jaunāks, jo darbinieki tagad atteikušies strādat arī virsstundas, ar kuŗu palīdzību resora vadība centās pasta piegādi valsti uzturēt puslīdz ciešamā stāvoklī. Darbinieki žēlojas, ka no viņiem prasītas turpat 30—32 virsstundas nedēļā (normālo 18 vietā), ir izsmēlušas viņu spēkus, kāpēc tās turpmāk vairs nestrādās. Atzīmējams, ka līdz šim bijuši arī daži mēģinājumi visu resora darbu atkal atgriezt atpakaļ normālā stāvoklī, bet bez panākumiem. Papildus pilsētu iedēļ potējas iespēju vis glija papi krājumus a vienotām Argentinas solījusi ar Pēc baku publikas versies ga ņu immigr miju šinī galvenā v nējos nep baudes no šinī zemē nām. Si pārāk vaļi

Prof. Pe var atskat mus 887. deis Lube vo Nujork jis lauksu tūrai un s Vammer beidzis 190 saskaņā ar v tagad ja

(Pārnesums no 3. lpp.)

nāvi viņš cinījās," skan J. Vitola dziesma ar Fr. Bārdas dzeju. Tā cinījās arī Graubiņš, jo viņu jau 1919. gadā bolševiki notiesāja uz nāvi Lubānā. Viņu vajāja par aso mēli 1940. / 41. baigajā gadā. Un tomēr Graubiņš nespēja šķirties no Latvijas 1944. gadā. Kādas mokas un pazemojumus viņš izcieta 3. bolševiku okupācijā, mēs drusku zinām, bet arī ne visu. Viņš ir bijis Sibirijas izsūtījumā, un viņa veselība ir bijusi pilnīgi sagrauta. Mēs nezinām, kādas ir bijušas viņa attiecības ar Melngaili, varam, varbūt, tikai nojaust, kādus sazāļotus aizmugures dunča dūrienus ir saņēmis no viltīgiem karjēristiem — Vitoliņa, Ivanova, Žilinska u. c., par čekistu - „komponistu" Jāni Ozoliņu nemaz nerunājot . . .

Vectēvs dodas apraudzīt
jaunas rudzu sējas.
(K. Skalbe)

Tā iesākas viņa labākā koŗa dziesma, ko tik mūzikāli smalkjūtīgi varēja tulkot tikai Ādolfs Ābele ar Dziesmuvaras koŗi. Sa-

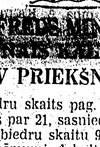

ARTŪRS MINKA —
JAUNĀKAIS LAMAZŪ
DV PRIEKŠNIEKS

„Biedru skaits pag. gadā palielinājies par 21, sasniedzot kopīgo aktīvo biedru skaitu 99, sarīkojumu ieņēmumi dubultojušies, apŗūpei vien izdots $992,50, sasniedzot kopīgo apgrozījumu pagājušā gadā $4.901,79," dzirdējām no amatpersonu ziņojumiem 21. janvāŗa DV apvienības gadskārtējā sapulcē, kas notika Latviešu biedrības namā. Apvienība atbalstījusi arī filmas Mana Latvija izrādes amerikāņu sabiedrībā, kur iniciātīvu uzņēmusies vanadze A. Ruka, rodot izdevību izrādēm 9 vietās. Ja iepriekšējos gados radās domstarpības par apvienības pastāvēšanu ALA'ā, tad šīni gadskārtas sapulcē tikpat kā vienbalsīgi nolēma palikt ALA's sastāvā, izvēlot tās kongresā kā delegātu apvienības priekšnieku vai viņa vietnieku. Nākamā gada budžetu ieņēma $4.119,85 apmērā. Pārvēlot apvienības priekšnieku, līdzšinējais R. Jankavs vairs nekandidēja. Viņa vietā par jauno priekšnieku ievēlēja Alfrēdu Mīnku, bet valdē — R. Jankavu, E. Krastu, I. Kāpu, R. Zaķi, R. Ozoliņu, V. Bāru un Z. Bērziņu, kandidātos R. Benderi. Revīzijas komisijā ievēlēja: A. Lasi, A. Mežsētu un J. Kalniņu. Saušanas sekcijā kā vaditājs darbosies L. Skrunškelis, sporta kopas Imanta vadībā — O. Bērziņš un vīru koŗi valdes pr-dis J. Vasaris. Sapulci, kuŗā bija ieradušies 39 biedri, vadīja V. Rinkuška, protokolēja A. Elksnis. **V. B.**

KULTŪRAS DIENĀS

ir kļu- viešu valodai svešo īpašvārdu un lai- rakstības veidu skaits, bieži tik ūsā ga- jucekļīgās kombinācijās, ka la- ā gada sītājs tiek atstāts pilnīgā nezi- ev mū- ņā, vai attiecīgais īpašvārds la- es mēr- sāms kā oriģinālvalodā, neparei- tojumu zā fonētiskā transkripcijā, vai arī , kuŗas tas mūsu rakstībā atgadina kā- atzīmēt du no Afrikas jauno valstu pa- . Tikai gastu nosaukumiem. Standartizā- šī mū- cija šai laukā ir kļuvusi vairāk a paau- kā nepieciešama. — Tāpat aizvā- kā kul- ditie Dziesmu svētki mums at- tās sa- gādināja kādu nepielūdzamu fak- ŗā lai- tu — reiz mums pietrūks koŗu diriģentu, kuŗi varēs vadīt la- Kanadā viešu dziesmu: jaunās diriģentu rba lai- audzes rindas ir tik retas. — Šā- mu or- du mērķu, vajadzību un darbu u mēr- ir daudz. ga gara

Šis ir laiks visu to pārdomāt, ju, kas izteikt atzinību par izciliem vei- aro. Ar kumiem, rast ierosinājumus jau- varam nam darbam, palīdzēt šos dar- as šo- bus veikt, un, pāri visām lietām, adumu, likt latviešu kultūrai dzirkstīt abiedrī- skaņās, krāsās un vārdos, idejās, as. To- domās un darbos. pilsētu

R. Bregzis, ākama- LNAK Kultūras un Izglītības ka ne- nozares vad. zīgo ai- ne iz- svariga mūsu da, ka pilna, mūsos a!

Mr K. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798 Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT.

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIALISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO PL. 9-0266.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

KREDITSABIEDRĪBA
LATVIEŠU
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION Limited
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem, izdara visas parastās banku operācijas.
Birojs atvērts 4 reizes nedēļā, Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton un Jarvis ielu stūrī, Tel. WA 4-0503.
Pirmdienās no plkst. 3—10 vak.
Trešdienās un piektdienās no plkst. 11—3 dienā.
Ceturtdienās no plkst. 7—10 vak.
Venus puķu veikalā, 231 Roncesvalles Ave., Tel. LE 4-4645.
Pasta adrese: 280 Wright Ave., Toronto, Ont.

STĀVOKLIS LĒNĀ DARBA FRONTĒ KĻŪST ĻAUNĀKS

BAKU EPIDĒMIJA VĒL VISAS UZMANĪBAS CENTRĀ.

(A. P.) Jau trīs nedēļas ilgstošajā Anglijas pasta darbinieku darba frontē, resp. ar 1. janvāri uzsāktajā strādāšanā „pēc noteikumiem", stāvoklis pēdējās dienās kļuvis vēl jaunāks, jo darbinieki tagad atteikušies strādat arī virsstundas, ar kuŗu palīdzību resora vadība centās pasta piegādi valstī uzturēt puslīdz ciešamā stāvoklī. Darbinieki žēlojas, ka no viņiem prasītas turpat 30—32 virsstundas nedēļā (normālo 18 vietā), ir izsmēlušas viņu spēkus, kāpēc tās turpmāk vairs nestrādās. Atzīmējams, ka līdz šim bijuši arī daži mēģinājumi visu resora darbu atkal atgriezt atpakaļ normālā stāvoklī, bet bez panākumiem. Papildus šai neveiksmei nav izdevies arī novērst resora tehnisko darbinieku draudu „strādāt pēc noteikumiem". Londonas darbinieki draudu jau izveduši dzīvē, provincē lēno strādāšanu uzsāks 26. janvārī. Ar to paralizēta būs arī telegrafa un telefona satiksme, it sevišķi kādu bojājumu gadījumos, kas prasītu ātru izlabošanu. Cik „ātrs" šis darbs būs tagad, to grūti paredzēt.

Ja vietā būtu vārds apziņgumus, tad tas lai zīmējas uz valsts iestāžu civildarbiniekiem, kas savus draudus par lēno strādāšanu atsauca 4 stundas pirms tā uzsākšanas, paļaujoties uz solījumu, ka algu paaugstinājumu „iesaldējums" 31. martā izbeigies un atkal savu darbību atjaunos attiecīgās šķirējtiesas. Pasta darbinieki šim solim neseko, norādot, ka šim šķirējtiesām nav brīvas rokas piešķirt algu paaugstinājumus ar atgriezenisku spēku, un, kā zināms, algas „iesaldētas" jau kopš pag. g. jūlija mēneša.

★

Vēl aizvien visai nopietns arī stāvoklis baku epidēmijas frontē. Šai epidēmijai ievirzoties otrā nedēļā, veselības uzraudzības iestādes sagatavojušās iespējamībai, ka epidēmija var izsaukt jaunu saslimšanas vilni starp personām, kas bijušas kaut kāda saskarsmē ar līdzšinējiem „kontaktiem", jo ne visas šīs personas izdevies atrast. Atzīmējams, ka šīnī nedēļas nogalē iekrīt kritiskais inkubācijas periods, kas var izrādīties jo sevišķi bīstams šīm neatrastām personām.

Epidēmijas „perēkļa" resp. centrālā vietā — Bradfordā, nedēļas laikā pretpoti saņēmušas 250.000 personas. Ieverojot to, ka daži saskarsmes gadījumi ar saslimušām personām konstatēti arī citās pilsētās, kā Londonā, Mančesterā, Kardifā, Birminghemā u. c., ir dabiski, ka arī šo pilsētu iedzīvotāji piesardzības dēļ potējas. Lai nodrošinātu šo iespēju visiem, kas to vēlas, Anglija papildinājusi savus pošu krājumus ar 500.000 potēm no Savienotām Valstīm un 100.000 no Argentinas. Palīdzību šai plāksnē solījusi arī Dānija.

Pēc baku epidēmijas izcelšanās publikas ģenerāluzbrukums" versies galv. kārtā pret pakistāņu immigrantiem, kas šo epidēmiju šinī zemē ievazājuši, kauču galvenā vaina meklējama līdzšinējos nepilnīgos veselības pārbaudes noteikumos attiecībā uz šinī zemē iebraucošām personām. Šī pārbaude līdz šim bijusi pārāk vaļīga. Kaut tā tagad pastiprināta, tautas „dusmas" vērsušās nevis pret uzraudzības iestādēm, bet gan vispār pret pakistāņiem, kas kopš epidēmijas sākuma spiesti dzirdēt daudz neglaimojošus vārdus, kas dažkart robežojušies pat ar huligāniskiem uzbrukumiem, izsitot pakšu tāņu uzņēmumu un dzīvokļu logus, atsakoties tos ielaist krogus uzņēmumos un arī dažos kinematografos. Arī daži labi frizieŗi atteicies viņus apkalpot. Daži no šiem diskriminācijas gadījumiem attiecas arī uz Bradfordu, kuŗā papilduš tam risinājusies vēl arī asa „cīņa" vietējo laikrakstu slejās. Pēc mana vērtējuma „par" un „pret" balsis pret šiem puskrāsainiem immigrantiem līdz šim dalījušās apm. līdzīgi.

Izbeidzoties epidēmijai, apklusīs arī šīs balsis un dzīve atkal ievirzīsies savā normālā ritumā, pie kuŗa sava daļa būs arī tiem 10.000 pakistaņiem, kas atraduši vai arī vēl meklē darbu šinī pilsētā. Bez viņiem, droši vien, apstātos daža laba tekstilfabrika un daž labs cits uzņēmums un pilsētas autobuss. Tās ir nodarbošanas, kas vietējos iedzīvotājos vīriešos negūst sevišķu piekrišanu, kāpēc jāizlīdzas ar šiem pusmelnajiem „dīpīšiem" vai Tālo Austrumu „brīvprātīgiem strādniekiem", kādi 14—15 g. atpakaļ bijām arī mēs.

PROF. DR. P. STARCAM 75 GADI

Prof. Peteris Starcs 29. janvari var atskatīties uz 75 gadiem. Dzimis 1887. gada kā lauksaimnieka dēls Lubejas pagastā, tagad dzīvo Nujorkā. Viņš savu dzīvi veltījis lauksaimniecībai, zinātnei kultūrai un sabiedriskam darbam.

Valmieras seminaru P. Starcs beidzis 1906. gada, pēc tam bijis skolotājs Vestiena. 1911.gadā pārcelt uz Peterburgu, macas lauksaimniecības kursus un 1919. gadā beidz Pēterburgas Universitāti, pēc tam astats pie universitātes zinātniskām darbam, bet kopš 1921. gada ir Latvijas Universitātes lektors. 1938. gadā ir Universitātes profesors, pec tam Lauksaimniecības Akadēmijā. 1946. gadā strādā UNRAS Universitātē Minchenē. Dažādu ieņemamu amatu sarakstos ir garš, jo bijis vadītājs dažādās lauksaimniecības nozares un nodaļās, bet kopš 1952. gada strādā Brīvās Eiropas studiju centrā un ievēlēts par Nujorkas zinātņu akadēmijas locekli.

Dzīvodams Nujorkā, prof. P. Starcs vienmēr aktīvi piedalījies sabiedriskā darbā.

Studiju vēl šodien ir priekšsēdis trim latviešu organizācijām: Latviešu agronomu biedrībai, Latviešu akadēmisko mācības spēku apvienībai, kā arī pārstāv latviešu pareizticīgos ASV. Profesora raksturīgais stāvs vienmēr redzams priekšlasījumos, kuŗas piedalās kā lektors, klausītājs vai arī piedalās debatēs. Viņš vienmēr aicinājis latviešu jaunatni censties pēc izglītības, vienmēr arī uzsvēris latviešu gara kultūru, gan priekšlasījumos, gan uzrunās vai arī debatēs. Liels ir profesora publicēto darbu skaits un, liekas, tas pārsniedz 500 rakstu periodikā un kādu pussimtu zinātniskos žurnālos.

Ar kultūru sakarā stāv arī darbs, ko profesors strādā darbdienās. Viņš iespiež latviešu grāmatas, žurnālus, aicinājumus, programmas un visu citu, kas ceļ latviešu kultūru. Drukāšanu sāka ar vienkāršām mašinām, bet tagad jau ir ista drukātava, ja tā drīkst saukt profesora darba istabu. Te iespiesti visi Amerikas latviešu apvienības Kultūras biroja biļeteni, te iespiests Rāžums, kas domāts latviešu kultūras celšanai, te iespiestas Akadēmiskās ziņas, kā arī citi studentu un mācības spēku žurnāli un raksti.

Profesora sirds pieder jaunatnei, kas cenšas pēc izglītības. Viņš vienmēr gatavs palīdzēt ar padomiem vai materiāliem zinātnē, pie viņa var griezties katrā laikā. Ēst viņš neatzīst pārmērīgu cenšanos dzīties pēc rekordiem sportā. Profesors vienmēr pārmet, ka viņš nostājas pret sportu. Man tomēr liekas, ka viņš nostājies tikai pret sporta pārmērībām. Viņš arī noskumis, ka garīgais cilvēka zūd, zet cilvēki pievēršas sportam, jo domā, ka ar to ātrāk var tikt slavas un panakumu augstumos. Dažreiz pat ar sportu cenšas ātri tikt pie naudas, liekot derības uz sporta notikumiem.

Prof. P. Starca godināšana notiks 3. februārī pl. 6 vakarā Nujorkā, Baltijas brīvības namā. Šo godināšanu rīko Nujorkas akadēmiskās organizācijas.

Pārkāpjot 75 gadu slieksni, lai atmiņās dalāmies ar profesora panākumiem, novēlot viņam veselību un izturību arī nākotnē.

V. Irbe.

GATAVIBAS APLIECĪBA BAFALO

Kā skaista mūzika no kādas sen dzirdētas melodijas, tā vecās paaudzes skatītājos atmiņā atsauc sentimentālitāti skaistās reizē ļoti reālās ainas, ko tik redzami parādīja tēlotāji šeit „Gatavibas apliecības" izrādē, pie tam jauno paaudzi iepazistinot ar Eiropas ģimnaziju stingro režīmu.

Mana ģimnazija! Kāds dārgums katram no mums, kam mati jau sudraboti un ko tik redzami parādīja filozofijas skolotājs (Baranji) Roberta Miglāna persona. Tāpat lieliski savas lomas tēloja skolotāja Matte Anna (sauktā madmozelle Anna) ar Liju Ponni. Tikpat labs, rakstuŗigs matēmatikas skolotāja tēlojums tipiskais (kvadrātgalva) bija režisors Dzintars Pūpēdis. Lieliska, atjautīga, kā arvien, Mirjāma Bērziņa (Salaji jkdze), tāpat Kate Korvate, ko tēloja Ilze Rūdolfa.

Virs savā vietā bija E. Jurševskis.

Mēs atkal bijām liecinieki lielai centībai un darbam, kam savukārt seko arvien panākumi, un proti: Toronto DV teātŗa trupa ir jau labi saliedēta vienība, kas ar lepnumu var skatīties nākotnē un ir jau pārgājusi tā saucamo amatieŗu - diletantu robežu ceļā uz pilnību. Sevišķu prieku izraisa asprātīgā lugas izvēle, kas tik nepieciešama šim laikmetam trimdā, lai kopīgi darbotos vecā un jaunā paaudze, kas kā viena, tā otra šeit kvalitātes ziņā pierādījās līdzīgas.

Kā pateicību par apciemojumu un lielo darbu Bafalo tautiešu vārdā kluba priekšnieks J. Ozoliņš režisoram Dz. Pūpēdim pasniedza krāšņas rozes un vēl ilgi nerimās aplausu vētra. Šāda veida izrādes ceļ tiltu novadu starpā, tādēļ lai sirsnīgs paldies trupai par skaisto sniegumu un mūsu rīkotājiem!

E. Alka

ČETRDESMIT GADOS — TRĪSDESMIT GADUS SKAUTOJOT

21. janvārī skautu vaditājs Richards Rollis, Kalamazū, atskatījās uz 40 mūža gadiem, no kuŗiem 30 darbojies skautu rindās. Kā mazs vilcēns skautot viņš iesācis 16. Jelgavas skautu vienībā, un skautošanu turpinājis visu šo laiku. Pašreiz viņš ir ASV skautu jendas un Zemgales 3. novada sekretārs Kalamazū, Jelgavas skautu vienībā kā dižskautu pulcina vecākais no vienības dibināšanas dienas — 7 g. Zemgales novadā R. Rollis pazīstams kā pastāvīgais novadu nometņu komandants jau 6 gadus. Bez tam, R. Rollis, vadīdams Latviešu biedrības un skautu vienības teātŗa kopas, kā režisors sagatavojis vairākas izrādes, ar dažām viesojoties vairākās citās latviešu kolonijās. Tā kā teātris nav domājams bez dekorācijām, tad arī šini nozarē R. Rollis savas spējas nav liedzis. Savu atbalstu viņš nav liedzis nevienai organizācijai vai draudzei.

Abu jubileju dienā R. Rolli sveikt bija nākuši tuvu pie 50 viņa draugu, darba biedru un cienītāju. No skautiem viņu sveica ASV jendas pr-ks A. Artmanis, nododams arī Kalamazū skautu un gaidu vecāku padomes veltī, K. Stunda un Z. Jirgens sveica no vienības, bet vaditāja Z. Kestere sveica to kā viņa pirmā (vilcēna) vaditāja. Rakstiski sveicienus bija sūtījuši latviešu skautu vaditājs A. Grigors un daudz skautu darbinieku un pārējo draugu.

V. B.

(Pārnesums no 3. lpp.)

nāvi viņš cinījās," skan J. Vītola dziesma ar Fr. Bārdas dzeju. Tā cinījās arī Graubiņš, jo viņu jau 1919. gadā bolševiki notiesāja uz nāvi Lubānā. Viņu vajāja par aso mēli 1940. / 41. baigajā gadā. Un tomēr Graubiņš nespēja šķirties no Latvijas 1944. gadā. Kādas mokas un pazemojumus viņš izcieta 3. bolševiku okupācijā, mēs drusku zinām, bet arī ne visu. Viņš ir bijis Sibirijas izsūtījumā, un viņa veselība ir bijusi pilnīgi sagrauta. Mēs nezinām, kādas ir bijušas viņa attiecības ar Meingaili, varam, varbūt, tikai nojaust, kādus sazāļotus aizmugures dunča dūrienus ir saņēmis no viltīgiem karjēristiem — Vītoliņa, Ivanova, Žilinska u. c., par čekistu - „komponistu" Jāni Ozoliņu nemaz nerunājot . . .

Vectēvs dodas apraudzīt
jaunas rudzu sējas.
(K. Skalbe)

Tā iesākas viņa labākā koŗa dziesma, ko tik mūzikāli smalkjūtīgi varēja tulkot tikai Adolfs Ābele ar Dziesmuvaŗās kori. Savā grūtā slimībā viņš, varbūt, iedomāja arī par mums, te tālumā, par mūsu mūzikālo seju, un par visu vairāk — kā mēs kopjam, glabājam un mīlējam latviešu tautas visdārgāko mantu — tautas dziesmu. Varbūt viņš gribēja ar mums, dzīvi palikušiem, vēl garā sasaukties, mudinot mūs būt kareivjiem par to nevairāmo domu, ko mūsu senču asinis no neminamiem laikiem uz augšu vijušas. Bet, varbūt, ir labi, ka viņam nebija jāredz, ka šī paša laikraksta slejās komponists T. Keniņš silti iespļāva tautas dziesmai sejā, to nosaukdams par zemnieciši, kaut arī līdzīgus nicinājumus Graubiņš, droši vien, pieredzēja arī Ždanova „likumdošanas" laikā.

Vēja šalka drūmīgā
rudens ziedus paijā,
aukle sirmā, mūžīgā
veco miegā aijā.

Ar zemi līdzināts nu mūsu lielā nacionālā komponista lielums un izmisums. Kādas ardievas šim goda vīram teiksim?

Redziet, kāds cilvēks!

Ziemas prieki ir klāt!

Savienotās VALSTIS

NUJORKA

● Pēc Nujorkas latviešu ev. - lut. draudzes pārskata, Nujorkā pag. gadā notikuši 189 dievkalpojumi, nokristīti 36 bērni, iesvētīti 43 jaunieši un 4 pieaugušie, salaulāti 28 pāri, apglabāti 53 mirušie.

Draudzes budžets 1962. gadam paredzēts $55.000,-, kas ir par $2.600,- lielāk nekā iepriekšējā gadā. Lielākie izdevumi paredzēti draudzes mācītāju un darbinieku atlīdzībām — $20.600,-, latviešu svētdienas skolām Nujorkā paredzēts $10.300,-, telpu īres un remonti arī pārsniedz $10.000,-, bet darbības izdevumi $7.000,-. Ienākumos paredzētas nodevas — $38.000,-, kollektes $7.500,-, bet svētku ziedojumi — $6.400,-.

● Alfrēds Bērziņš un zobārste Kira Birzgalis - Adams salaulāti Nujorkā. Četras Nujorkas draudzes locekles salaulātas ar amerikāņiem citās draudzēs.

● Konfirmandu mācība Nujorkas draudzē sāksies sestdien, 3. februārī, plkst. 10, draudzes namā Bruklinā. Mācības turpinās katru sestdienu līdz aprīļa vidum. Konfirmandiem jāapmeklē arī dievkalpojumi. Iesvētīšana Pūpolu svētdienā, 15. aprīlī, pl. 1.15, Betlēmes baznīcā, Bruklinā.

● Vilma Henriete Mancs, dzim. Nieman, mirusi 58 gadu vecumā 13. janvārī savā dzīves vietā, Manhatenā. Sirgusi 5 gadus, pa lielākai daļai gultā vai braucamā krēslā. Pārpelnota Fernklifa krematorijā.

● Elizabete Steprāns, dzim. Ludeks, mirusi 63 gadu vecumā Nujorkā. Dzīvē bijis maz prieka. 1958. gadā miris vīrs un vīra māte, pirms tam meita, jaunākais dēls ārstējies Gautingas sanatorijā, pirms trim gadiem iecelojis ASV. Vidējais dēls atrodas krievu gūstā un izsūtīts. Nelaike apglabāta Holivudas kapsētā Nudžersijā.

● Nujorkas un Vašingtonas latviešu teātŗu ansambļi apsolījuši 6. oktobrī Bruklinas Mūzikas akadēmijas zālē uzvest kopīgu trīs viencēlienu teātŗa izrādi. Uzvedīs Diora modeli, ko apskatē rādīja kā otro modeli. Sarīkojums bija labi apmeklēts, apmeklētājiem pavadot patīkamu pēcpusdienu pie kafijas, beigu daļā arī padejojot.

V. Irbe

DETROITA

● Gada sapulču virkni Detroitas latviešu ievadīja ar Sv. Pāvila draudzes pilnsapulci 21. janvārī Sv. Trīsvienības baznīcas sabiedriskajās telpās. Draudzes mācītāja un dāmu komitejas ziņojumi bija izsūtīti draudzes locekļiem jau iepriekš, un tie aptvēra visu 1961. gadu, bet draudzes prāksR. Junkulis ziņoja par laiku no pag. gada 17. septembŗa, kad notika pēdējā draudzes pilnsapulce, līdz šai dienai. No draudzes mācītāja V. Liventāla plašā ziņojuma redzams, ka draudzes locekļu skaits pieaudzis un tagad ir 480. Dievkalpojumu apmeklētāju skaits pieaudzis, kas būtu izskaidrojams ar dievkalpojumu noturēšanu agrākā stundā, pateicoties draudzes pārīešanai uz pašreizējo baznīcu.

Noorganizēts bērnu dārzs, kuŗā 17 bērnu. Bērnu dārzu vada I. Abermane, palīdzot E. Reškēvicai un citām mātēm. Kā mācītāja, tā draudzes priekšnieka ziņojumos atzīts, ka draudzes jaunatnes pulciņa darbība varēja būt aktīvāka.

Revizijas komisijas ziņojumu par izdarīto reviziju sniedza prdis P. Greizis, nobeigumā izteicot pateicību par draudzes amatpersonu veikto darbu.

Iepriekš piesūtīts draudzes loceklīem bija arī kases pārskats, no kuŗa redzams, ka budžets izpildījies gandrīz pilnīgi — iztrūkums tikai $9.47. Budžetu 1962. gadam, kas sabalansēts uz $30,45, pieņēma negrozītu.

FILADELFIJĀ

● Filadelfijas latviešu mākslinieku kopas dalībnieki, gleznotāji A. Treibergs un O. Skuškis, tēlnieks V. Jansons un stikla gleznotājs L. Linauts, saņēmuši aicinājumu ar saviem darbiem piedalīties Sietlas latviešu trimdinieku rīkotā mākslas izstādē. Mākslinieki jau nosūtījuši uz Klusā okeana piekrasti savu darbu klāstus, un no turienes saņemtas atbildes, ka sūtījumi pienākuši. Ievērojot, ka Sietlā mākslas izstāde iekrīt pašā Draudzīgā aicinājuma dienā, var sagaidīt, ka to apmeklēs jo kupls mākslas cienītāju pulks. Tādā kārtā Atlantika krasts saucas ar Klusā okeana krastu, kas rāda, ka nekādi kontinentu plašumi nespēj šķirt trimdiniekus savas gara kultūras uzturēšanā, kultūras rosības un sasniegumu apmaiņā. Gods kam gods, pirmie pāri kalnu grēdām un prēriju plašumiem uz austrumu piekrasti viesos ar saviem darbiem ciemkukulim nākuši rietumnieki, ka J. Matisons. A. Dārziņa u. c. Nē, „austrumnieki" parādā jau nepalīks! Un, re', Filadelfijas „četrinieka" izstāde Sietlā!

● Filadelfijas Brīvo latvju biedrības rīkotajā priekšlasījumu vakarā Dr. N. Viksniņa vadībā tēlnieks V. Jansons sniedza ieskatu par Latvijas brīvības piemineklī, illustrējot stāstījumu daudziem diapozitīviem. Referents pieskārās visu triju sacensībā godalgoto tēlnieku — Zāles, Zaļkalna un Zemdegas — darbu savdabībām un mākslas vērtībai.

● Filadelfijas Brīvo latvju biedrība nolēmusi rīkot sestdien, š. g. 24. februārī, savās telpās plašu un pacilājošu „jautro vakaru", viendaļīgus un vairākdaļīgus, izsaucot dāmu vai kungu apbrinošanu vai pārsteigumus. Dažs vakara tērps piegriezumā izlikās latviešu modei neparasts, bet visumā var teikt, ka apskate bija izdevusies. Varēja vērot, ka dāmām patika daži modeli, bet kas lai izdibina kungu prātus, kad būs jāmaksā rēķins.

● Alises un Voldemāra Skultes gleznu izstāde notiks no 3. līdz 16. februārim L. Dunkanes mākslas galerijā, 215 East, 82. ielā, Manhatenā. Izstādes atklāšana sestdien, 3. februārī, plkst. 4.00 v. p. Pārējā laikā izstāde atvērta no plkst. 1 līdz 8 vakarā, izņemot pirmdienas.

● Ar 15. februāri Nujorku atstāj latviešu mācītājs K. Valters, kas līdz šim darbojās Nujorkas vācu draudzē. Viņš turpmāk darbosies amerikāņu draudzē 25 jūdzes uz ziemeļiem no Postonas. Jaunā draudze mācītāju K. Valteru ievēlējusi 14. janvāŗa sanāksmē, bet jaunajā darbā viņam jāstājas 15. februārī.

● Pirmo reizi Nujorkas latviešu varēja redzēt slavenā Parizes modes salona Diora modeļus, kaut arī ne tieši autora uzvedumā, bet nujorkietes L. Nices gatavotos tērpos. Tos rādīja svētdien, 21. janvārī, Arlingtonas zālē. Nujorkas latviešu ev. - lut. draudzes dāmu komitejas rīkotā sarīkojumā izrādot arī Aleksa Dimanta firmas kažoku un apmetņu jaunākos modeļus. Latviešu modeļi Astrīde Lence, Ruta Zikmane, Daiga Amatniece, Brigita Serafimova un Marta Bāliņa rādīja Diora tērpus, bet bērnu modeļi rādīja Niču meitene, kuŗai bija vislielākā skatītāju piekrišana. Katrs modelis rādīja tērpu ar piemērotu kažoku vai apmetni un atkaŗībā no modeļa snieguma vai tērpa piegriezuma, guva lielāku vai mazāku piekrišanu. Rādīja pēcpusdienas un vakara tērpus, viendaļīgus un vairākdaļīgus, izsaucot dāmu vai kungu apbrinošanu vai pārsteigumus. Dažs vakara tērps piegriezumā izlikās latviešu modei neparasts, bet visumā var teikt, ka apskate bija izdevusies. Varēja vērot, ka dāmām patika daži modeli, bet kas lai izdibina kungu prātus, kad būs jāmaksā rēķins.

Skati atklāja dāmu komitejas priekšniece E. Druva, bet uzrunu teica māc. R. Zariņš. Priekšnesumu daļā dziedātāja S. Prince dziedāja dažas tautas dziesmas, M. Nārunas - Bogdanovičas navadījumā, bet R. Sauleoze deklamēja. Par pīrāgiem, ābolu maizēm un citiem latviskiem gardumiem, kā arī par boli bija rūpējusies dāmu komiteja. Darbojās arī grāmatu galds un notika dažādu priekšmetu izloze. L. Nices ziedoto drānu tērpam laimēja arch. Budrēja kundze no Nurnbergas, šo tērpu bez maksas veidos L. Nices māšelas salons un laimīgā vinnēšāja izvēlējās smaragdzaļo veidā. Turpmāk pabalstus varēs saņemt tikai tie draudzes locekļi, kas maksās noteiktas mēnešu nodevas.

Draudzes izdevuma „Avots" otrs numurs iznāks Lieldienās. Visi domātie raksti iesniedzami V. Šmitam līdz š. g. 15. martam. No draudzes valdes sekretāra pienākumiem atiecās Ed. Ķelis. Sekretāra pienākumus līdz valdes pārvēlēšanām nāk. gadā izpildīs A. Buss.

● Nākošais dievkalpojums notiks š. g. 4. februāŗi plkst. 15.00 māc. A. Aņševica vadībā, amerikāņu 1. ev. - lut. baznīcā. V. S.

ROČESTERA, N. Y.

● Krusta draudzes dievkalpojumā, Miera draudzes baznīcā, Caroline un Mt. Vernon ielu stūrī, 27. janvāŗi plkst. 5.00 viesosies māc. J. Siliņš no Filadelfijas. Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējā zālē mācītājs stāstīs par savu ceļojumu svētajā zemē, illustrējot to ar gaismas bildēm. Sekos kopīgs cienasts no līdznestiem groziniem.

● 15. janvārī izbeidzās aptauja tautiešiem par nekustama īpašuma iegādi. Aptaujas rezultāti dažādi.

● Ulža un Rozes Riekstiņu ģimene sacerojusi ar pirmo atvasi dēlu Dāvidu Edvīnu, bet Gunāra un Rītas Reimaņu ģimene ar dēlu Ivaru Edmundu.

V.

ASV BAZNĪCĀ

NUJORKA

Iesvētes mācība sāksies sestdien, 3. februārī, plkst. 10.00 draudzes namā. Jauniešiem jāpiesakās pie mācītājiem drīzumā.

28. janvārī plkst. 2.00 Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš; pēc tam informācijas sanāksme un filma; plkst. 4.00 Beišorā, Sv. Lūka baznīcā, māc. O. Gulbis, pēc tam rajona sapulce; plkst. 5 p. p., Sv. Toma baznīcā, māc. A. Ozols.

LASĪTĀJU vēstules

VAI LATVIEŠI NEATBALSTA A. OZOLIŅU?

No š. g. 17. janvāŗa raksta „Cildinājums Arturam Ozoliņam" par viņa 6. janvāŗa koncertu Londonā, Ont., varētu secināt, ka latviešu sabiedrība nekā nedara šī apdāvinātā Toronto mākslinieka atbalstam. Vai tas tā ir? Londonas ev. - lut. draudzes dāmu komiteja 1961. g. 6. maijā Londonā, Ont., rīkoja publisku A. Ozoliņa koncertu tai pašā zālē, kur viņš spēlēja š. g. 6. janvārī, un tas bija labi apmeklēts. Latvieši noklausījās arī 6. janvāŗa kanadiešu rīkoto koncertu pārpildītajā zālē, un pat kanadiete L. Krauforde atrada par vajadzīgu atzīmēt savā kritikā latviešu klātieni. Londonas latviešu organizācijas bija izziņojušas A. Ozoliņa 6. janvāŗa koncertu kā latviski pārtulkotā afišā, tā arī savā Informācijas biletenā visiem Londonas un apkārtnes latviešiem. Tās bija pat pārkārtojušas savu sarīkojumu kalendāŗu, pārceļot Londonas teātŗa trupas izrādi no 6. uz 7. janvāri.

A.

MAĢISTRS UN MASTERS

Tiesību zinātņu maģistrs Edg. Lapiņš šīs avīzes 17. janvāŗa n-rā stingri iebilst pret amerikāņu muster grada tulkošanu latviski kā maģistra gradu: L.U. kursi esot daudzkārt augstāki par šejienes mācības iestāžu ,kas piešķiŗ master gradus.

Sai kontinentā augstskolu un to piešķirto gradu dažādība ir gandrīz tikpat liela kā Eiropā, atkaŗībā no attiecīgu augstskolu un to nozaŗu kvalitātes. Pat Latvijas universitātē bija atšķiŗības starp fakultātēm ,īpaši attiecībā uz doktora gradu.

Vismaz par dabas zinātņu kursiem Ziemeļamerikā nekādā zinā nevaŗu piekrist E. Lapiņa kunga vērtējumam, ka „jaunā pasaulē ar "masteriem" atzīmē apmēram tādas zinīšanas kā piem., Latvijas universitātes 2. un 3. kursa studentiem". Tas neatbilst īstenībai. Šejienes masteru gradi ir visumā līdzvērtīgi L.U. maģistra gradam; kaut arī var atrast tādus, kas ir kā zemāks, tā arī augstākas kvalitātes.

A. Dreimanis,
Ārk. profesors Rietumontario universitātē.

„Tāluma ilgas bija reiz, Tagad tālumi paši klāt nāk," skandina kāds no dzejniekiem. Latvieši izkaisīti plašajā pasaulē, interesanti tāpēc lasīt korespondences — aprakstus no malu malām. To devusi LA, piem. Vidzemnieces no Grieķijas, Dzīvi par sikumu apgabalīem un kā tiek sēriņu pār Jaunzēlandi. Lai gan šī zeme ir otrā tālā pasaules pusē, tomēr arī Latvijā tā zināmā mērā atbalsojas. No manas puses, atceros, uz Nelsonu Jaunzēlandē pārcēlās jaunieklis, lai turpinātu tēvoča veikalu. Savai mātei viņš sūtīja vietējos žurnālus ar „paradīzes skatiem" un iedzimtiem maori. Latvijā, kā zināms, piens deva lielus ienēmumus, bet Latvijas sviests pasaules tirgos izjuta Jaunzēlandes spējo konkurenci. Mūsu piensaimniekiem, piemēram, nebija noslēpums, ka Jaunzēlandē lopi ganās visu gadu, tā ražošanu salētinot, kas nebija iespējams mūsu dzimtenē. — Ar interesi gaidīsim Romuliša tālākos rakstus. Vai arī Jaunzēlandē neuzradīsies kāds tautietis, kas, līdzīgi O. Akmentiņam Sav. Valstīs, papētītu par veclatvjiem? M. J.

veidā. Turpmāk pabalstus varēs saņemt tikai tie draudzes locekļi, kas maksās noteiktas mēnešu nodevas.

Draudzes izdevuma „Avots" otrs numurs iznāks Lieldienās. Visi domātie raksti iesniedzami V. Šmitam līdz š. g. 15. martam. No draudzes valdes sekretāra pienākumiem atiecās Ed. Ķelis. Sekretāra pienākumus līdz valdes pārvēlēšanām nāk. gadā izpildīs A. Buss.

● Nākošais dievkalpojums notiks š. g. 4. februāŗi plkst. 15.00 māc. A. Aņševica vadībā, amerikāņu 1. ev. - lut. baznīcā. V. S.

ROČESTERA, N. Y.

● Krusta draudzes dievkalpojumā, Miera draudzes baznīcā, Caroline un Mt. Vernon ielu stūrī, 27. janvāŗi plkst. 5.00 viesosies māc. J. Siliņš no Filadelfijas. Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējā zālē mācītājs stāstīs par savu ceļojumu svētajā zemē, illustrējot to ar gaismas bildēm. Sekos kopīgs cienasts no līdznestiem groziniem.

● 15. janvārī izbeidzās aptauja tautiešiem par nekustama īpašuma iegādi. Aptaujas rezultāti dažādi.

● Ulža un Rozes Riekstiņu ģimene sacerojusi ar pirmo atvasi dēlu Dāvidu Edvīnu, bet Gunāra un Rītas Reimaņu ģimene ar dēlu Ivaru Edmundu.

V.

ASV BAZNĪCĀ

NUJORKA

Iesvētes mācība sāksies sestdien, 3. februārī, plkst. 10.00 draudzes namā. Jauniešiem jāpiesakās pie mācītājiem drīzumā.

28. janvārī plkst. 2.00 Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš; pēc tam informācijas sanāksme un filma; plkst. 4.00 Beišorā, Sv. Lūka baznīcā, māc. O. Gulbis, pēc tam rajona sapulce; plkst. 5 p. p., Sv. Toma baznīcā, māc. A. Ozols.

ojumu kalendārs

TLTA
a rīko
atceri
ar. zālē.
amblis
u.
kars uz
Toronto

o, Strēl-
cinītāju
emiek-
rīcības

Viesturs
F. zālē
Godesa
rtapvie-

Latiņu
as kar-

eku cē
idas ko-

eku kar-
olumbus

aidu un
s gada
baznīcas

aidu un
u gada
nīcas zā-

cīšu mū-
Jarvis
ellesley).
pataljona
b. Kings-

Kanadā
ecība Sv.

., Sv. An-
ras Lein-
erts.
a Trines
mnazijas

absolventu kopas dāvinājums skolai.

25. martā — operdzied. Astras Kalniņas koncerts, DV sarīkojums.

7. aprīlī — DV futbolistu balle ar „Miss Football" vēlēšanām Ungāru kluba telpās, 245 College ielā.

7. aprīlī — Omartija kundze, Vašingtonas teātŗa viesizrāde.

3. maijā — dziedones Linas Karlsones koncerts, Koncertapvienības sarīkojums.

4. maijā — Dainas koŗa koncerts — Parkdale ģimnazijas telpās.

5. maijā — Ziedu balle, Palace Pier, DV Toronto nodaļas sarīkojumā.

12. maijā plkst. 8.00 vakarā, Sv. Andreja baznīcā 1. latv. ev.-lut. draudzes koŗa 10. gadskārtējais koncerts.

HAMILTONĀ

27. janvārī plkst. 6.30 Apvienotā viru koŗa „Viesturs" koncerts 222 Queenston Rd.

4. februārī — KLMA gleznu izstāde.

24. februārī — DV karnevāls Pig bridžā.

SV. KATARINES

28. janvārī — Latviešu sestdienas skola rīko Draudzīgā aicinājuma dienas atceri plkst. 5 p. p. Slovāku zālē, Welland un Page ielas stūrī.

3. februārī pl. 7-os Viru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts — balle Atlanta Hotel zālē.

NIAG

G. BATCHELLER
33 Fairview Blvd., Toronto
REAL ESTATE BROKER
HO 3-6612

V PALMA
61 Hogarth Ave., Toronto
PĀRSTĀVIS
HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI IRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: Atsevišķa 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, 2 vannas istabas, moderna eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $ 16.900,-, iemaksa $ 2.900,-. Atlikums uz izdevīgām 10 gadu obligācijām.

DANFORTH - ARUNDEL: 2 stāvu — 6 istabu dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, garāžas iespēja. Kopīgā cena $ 12.900,-, iemaksa $ 1.500,-. Atlikums uz vienu atklātu 10 gadīgu obligāciju.

O'CONNOR - ST. CLAIR: Atsevišķs 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs, privāts iebraucamais ceļš un garāža, eļļas apkure. Kopīgā cena $ 14.900,-, iemaksa $ 2.000,-. Atlikums uz vienu atklātu 6% obligāciju.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

Vilis Lesiņš

KAPTEINIS

Tas ir tūkstots deviņi simti deviņpadsmitais gads, un tur ir kapteinis Dzelte ar savu brīvprātīgo rotu — ar saviem zēniem, jaunekļiem un vecīem, kas pametuši visu, lai piekļertos šautenei un klusībā nozvērējušies netaupīt pat savas dzīvības, lai tikai dzīva augšup celtos ienaidnieka dragātā valsts.

Jau divi kaujās drāzusies šī jaunformetā rota. Lai gan tās cīnītāji nav tik rūdīti un veikli kā pretim mestā ienaidnieka pulka vīri, tak viņu komandiera stiprais gribas spēks un Dieva dāvātais vadītāja talants tos saliedējis niknā triecienspara pilnā dūrē, kas aklā kaujas trakumā sev zina tikai vienu mērķi: uzvarēt vai mirt. Cita ceļa tiem arī vairs nav.

Un tā šie zēni, jaunekļi un vecī jau divās sīvās kaujās kristījuši savas derības ar nāvi. Gan dažam labam viņu vidū tas bijis pēdējais skrējiens, tak brīvprātīgo rota savu uzdevumu godam pildījusi, — ienaidnieks padzīts no fronti apdraudošās augstienes un kapteinis Belte var sacīt dzīvajos palikušajiem:

„Paldies, zēni! Tā cīnoties, mēs allaž uzvarēsim."

„Bet tikai ar tevi, kapitān," tā atbild kareivis jau sirmot iesākušu galvu, pie kam tā darbā salīkušie pirksti aiz veca paraduma nocej cepuri.

„Slikts kučieris vislabāko zirgu ievadīs grāvī, bet tu, dēls, šo liecu proti labi, un bez tevis mēs būtu kā aitu bars."

„Tas tiesa, kapteiņ! Tā ir. Ar jums mēs vienmēr uzvarēsim. Tikai ar jums!" — Tā cita caur citu skan rotas brīvprātīgo balsis.

Tad kapteinis Belte māj saviem vīriem klusēt un saka tā:

„Es esmu cīnītājs, tāpat kā viņi. Arī mani reiz var pievelkt ienaidnieka lode."

„Tas nenotiks! Tas nedrīkst notikt! Mēs segsim jūs ar saviem augumiem! Mēs . . ."

„Mierā, zēni! Mēs taču necīnāmies [illegible], lai sargātu viens otra dzīvības — nē! Mūsu pienākums ir daudz lielāks un svētāks. Mums jāsadragā ienaidnieka pārspēks. Mums jāatbrīvo sava tēvu zeme. Mums jāuzvar! Lūk, pamats, kas mums augstākais par visu, un lai tas vada jūs ikvienu un lai tā būtu jūsu ticība."

Tā jau nu gan ir, kā kapteinis saka, bet viņa sirmie zēni rūc, rūc arī jaunekļi un gluži jaunie labāk patīk domāt, kā domā vecais kalējs Juris.

„Ar tevi, kapitān, tikai ar tevi!"

Un nu šī saruna vēl nav izgaisusi cīnītāju domās, kad kapteinis saņem pavēli sagatavot savus vīrus izšķirējam triecienam. Tam jāiesākas krēslai sabiezējot, un vienā laikā ienaidnieku pārsteigt metīsies it visas latvju rotas šajā frontes daļā.

Kapteinis Belte iet gar brīvprātīgo ierakumiem un sauc pie sevis katra vada seržantu un grupu komandieņus, lai tie jo skaidrāk zinātu, kas viņu vīriem darāms. Gan jau rūpju pilns ir kapteiņa vaigs — varbūt, tā priekšnojauta, — tak viņa pavēles ir īsas, noteiktas un labi sapratamas, un lai tie seržanti jūt, ka viss tā arī notiks, un kaprāli nešaubās, ka arī šajā kaujā viņu rota gūs uzvaru.

Bet arī ienaidnieks, šķiet, pamanījis uzbrukuma draudus. Tur, viņpus meža, iedunas viņa lielgabalu baterijas un likie granātskrējienu pirksti sāk taustīt latvju ierakumus. Zeme saligojas un nodreb smago grāvienu dārdos, arvien tuvāk brīvprātīgo patvēruma grāvjiem nāk ārdošie un niknie nāves sūtījumi, un rotas virsseržants sauc:

„Sargaties, kapteiņ! Leciet ierakumos!"

Tikai kapteinim nav vaļas slēpties, — vēl jānorīko kaujās 4. vads, un viņš steidzās uz rotas kreiso spārnu, kam gaidāmajā cīņiņa būs jāīzmes smagākā tiesa.

Tad virsseržants lec laukā no ierakumiem un aizmetas pakaļ savam komandierim, lai lūgšus lūgtu to piesaudzēt sevi. Bet nu jau ir par vēlu!

Neganti kaukdama pāri grāvjos ieplakušo cīnītāju galvām pārskrien granāta, un apdullinošs belziens izrauj bedri starp kapteini un viņa virsseržantu. Spēcīga viesuļdrāzma notriekusi tos abus no kājām, bet gaisā uzsviesto zemes piku jūklim atkal saplokot, cauri izklīstošajiem dūmiem pieceļamies redzams tikai viens. Streipuļodams tas skrien pie sakumpušā kapteiņa, kas veltīgi pūlās uzcelties kājās, un reizē ar virsseržantu tam klāt jau piesteidzas brīvprātīgo pulciņš.

„Kapteiņ! Kapitān! Vai stipri kēra?"

„Nekas . . ." virsnieks atrūc caur zobiem. „Nieks vien laikam. Aizvediet mani uz zemnīcu."

Aizvediet, viņš saka, kaut nespēj nostāvēt uz kājām. Kaŗavīri to redz. Viņu stiprās rokas saudzīgi paceļ ievainoto komandieri un nes to uz tuvo aizmuguri, kur zemē ieraktā baļķu būda ir viņa šodienas miteklis.

„Paldies, zēni . . ." kapteinis saka, sāpes apvaldīdams, kad brīvprātīgie noguldījuši viņu uz šaurās dēļu lāvas, „un ejiet atpakaļ . . . Man jāruņā ar virsseržantu."

Gan zēni kavējas, un sirmais vadenieks grib vēl ko taujāt, bet virsseržants izbīda viņus laukā no zemnīcas un aizdedzina sveci, jo šajā pagrabā jau satumsusi krēsla. Tad viņš nometas ceļos pie ievainotā, lai atdarītu viņa mēteli, bet kapteinis atņem virsseržanta roku nost un, zobus sakodis, saka:

„Nav vajadzīgs . . . Jūs ejiet pie 4. vada . . . tam jāuzbrūk mežmalai . . . ar ložmetēju un patšauteni . . . divi grupas no trešā tam palīdzēs. Ejiet un sakiet, ka mežmala jāieņem!"

„Saprotu, kapteiņ! Bet jūs?"

„Es vadīšu uzbrukumu . . ."

„Kā? . . . Jūs tak . . ."

„Nešaubieties, ejiet! Es drīz vien atžirgšu . . . Kad laiks būs sākt, — es būšu savā vietā . . . Un pasakiet visiem: es vadīšu uzbrukumu!"

Šie pārdabiskā mierā teiktie vārdi vairs neļauj iebildumu, un virsseržants salīcis izmetas laukā no zemnīcas, bet tikko zemās dēļu durvis aizkritušas ciet, — kapteinis ievaidēdamies pasniedzas un paņem lauku tālruņa klausuli.

„Vai dzirdāt? Te brīvprātīgo komandieris . . . Atsūtiet pie manis bataljona ārstu . . . Vēlākais pēc stundas ceturkšņa tam jābūt šeit. Jā, Belti."

Tad tālruņa klausulis nokrīt zemē un virsnieka roka noslīd gar šaurās lāvas malu.

Laukā dārd granātu dimdi, no zemnīcas griestu baļķstarpām lejup birst smiltis, bet sveces liesma plāna kā izdzīšanai tuvu, un nemaņas gurdums draud pārņemt ievainotā kapteiņa jūtekļus. Bet viņš cīnās tam pretim, — viņš negrib aizmigt pirms brāļa atnākšanas! Un lai tas nenotiktu, — viņš iekož zobos savu pirkstu galus, un plati iepletām acīm dzen uz priekšu rokas pulkstenņa rādītāju, domās skaitīdams sekundes.

„Viens . . . divi . . . trīs . . ."

— — — — — —

Kad zemnīcā ieskrej bataljona ārsts, — viņa brālis jau aizskaitījis līdz tūkstotim, un pirksti tam sakosti līdz asinīm.

„Ati!" — atnācējs nobālis elš: „Kur tavi laudis? Kālab tie nenes tevi uz pārsiešanas punktu?

„Nevajag . . ." kapteinis runā smagu murgu mocīts. „Novelc man mēteli . . ."

Ārsts ķeŗ zemē nokritušo tālruņa klausuli, lai sauktu sanitārus ar nestuvēm. Bet ievainotais saņem pēdējos spēkus, satver brāļa roku un aizsmacis kliedz:

„Ņem manu mēteli . . . cepurī . . . un zobenu . . . Tev jāved kaujā . . . mana rota."

„Mans pienākums ir glābt tavu dzīvību!"

„Nerunā!" Es pavēlu tev . . . tēvzemes vārdā!"

— — — — — —

Skaudrs nemiers ložņā brīvprātīgo ierakumos. Gan virsseržants izskrējis tiem cauri un pavēstījis visiem cīnītājiem, ka viņu komandieris tikai kontūzēts un tūliņ nākšot pats, lai vestu pats savu rotu, tad nupat klāt ir uzbrukumam nosacītā stunda, bet kapteiņa Belttes vēl nav.

„Hei, virsseržant! Skrej paraudzīt, kālab viņš nenāk? Ir laiks!"

„Mierā, puiši! — Ja kapteinis ko sacījis, tad tā arī būs."

Uu tūdaļ pat visgaŗām brīvprātīgo cīņas grāvjiem pāršalc priekšsauciens:

„Kapitāns! Kapteinis! Mūsu kapteinis nāk!"

„Jā, — tas ir kapteinis Belte, kas tur iznirst no vakara krēslas un skriešus tuvojās ierakumiem, tas pats labi pazīstamais stāvs, tā pati gaita, mētelis, cepure un zobens.

Vienā lēcienā viņš pārlido ierakumiem un, [illegible] izrāvis, sauc: „Uz priekšu, zēni!" Šoreiz balss savādāki kā citkārt, tak cīņas drudža skurbinātie to nepamana. No mutes mutē izskan saucieni: „Uz priekšu!" Kapteiņa zobenam uz priekšu cērtoties, viss ierakumu vilnis uz vilņa tad atkal pieplok.

„Uz priekšu! Mūs vada kapteinis!"

— — — — — —

Liels ir brīvprātīgo satraukums, kad, uzvarošajam cīņiņam norimstot, tie pamana, ka kapteiņa vairs viņu vidū nav. Bet vēl daudz lielāka ir viņu brīnīšanās, kad virsseržants to atrod zemnīcā jau dzīvi beigušu.

Jā, — tas ir kapteinis Belte, kas tur gul uz šaurās lāvas, bet blakus viņam mētelis, cepure un virsnieka zobens.

Savu tiesu brīnās arī ārsta asistents, kad pēc ievainoto pārsiešanas dakteris Belte saka:

„Tagad apskatīsim arī manu kāju. Man šķiet, ka tajā iestrēgusi lode."

P. Dreimanis.

SADARBĪBAS LOMA LATVIJAS LIKTEŅOS

Latvijas iedzīvotāju piedzīvojumi pagātnē norāda uz sadarbības nozīmi šīs zemes likteņos. Visos laikmetos un dažādu politisko iekārtu laikā Latvijas iemītnieku un viņu dzīves vadītāju attieksmes ir uzrādījušas tām atbilstošus rezultātus. Senlatvijas cilšu un to valstu nesaskaņotā rīcība ir beigusies ar vācu iecelotāju uzvaru un kundzību vairākus gadu simteņus. Zemgaļi, apvienoti ķēniņvalstī, kādus simts gadus ir turējušies pretim tos laikos vislabākam vācu ordeņa kaŗaspēkam, kas allaž saņēma papildspēkus no Rietumeiropas. Ir jautājums, vai šis ienaidnieka pārspēks salauztu zemgaļu varonību, ja arī viņu attieksmēs reizēm nebūtu pretešķību; piem., Mežotnes iedzīvotāju draudzēšanās ar vāciešiem un pretošanās savam lielkungam. Ienaidnieka pārspēks un nevienprātība iedzīvotāju attieksmēs arī Zemgali noveda pie padošanās vāciešiem un zemes iedzīvotāju skaita samazināšanās.

Livonijas laikmetā vācu zemes kungu, īpaši virsbīskapa un ordeņa mestra, gandrīz nepārtrauktā cīņa saimnieciski, kultūrāli un militāri vājināja viņu valstis, dodot ar to iespēju kaimiņiem iebrukt zemē un postīt to. Tikai ordeņa mestram V. Plettenbergam izdevās samierināt zemes kungus un sakaut krievus dīvās kaujās, kuŗās ordeņa kaŗaspēkā piedalījās arī latvieši, īpaši kuršu koņiņi Andreja Peņiķa vadībā. Pēc Pletenberga nāves nesaskaņas atkal atjaunojās. Tad krievi iebruka Livonijā, un tās zemes kungi padevās kaimiņiem — kas Polijai, kas Zviedrijai, kas Dānijai.

Sašķeltā zemē muižnieki sagrāba visu varu savās rokās un izmantoja pārējos iedzīvotājus, īpaši zemniekus, kāpēc kultūrālā attīstība ļoti lēni virzījās uz priekšu. Notika arī zemnieku nemieri, kas skaidri norāda uz iedzīvotāju nenormālajām attieksmēm un to sekām. Kad 18. g. s. otrajā pusē un 19. g. s. gandrīz visā kultūrālajā pasaulē notika cīņas par brīvību, tad arī latvieši ieguva dažas personiskās tiesības un lielāku brīvību pagastu pašvaldībā un saimnieciskā laukā. Līdz ar to zemes kultūrālais līmenis cēlās. Diemžēl, pārkrievināšanas politika stājās iedzīvotāju aktivitātes ceļā. Tad notika 1905. gada nemieri, kas iesita dziļu robu latvju tautas dzīvajā spēkā un saimniecībā, bet nespēja aizkavēt turpmākos gados viņas augšupeju visās kultūras nozarēs — tieksme pēc izglītības, darba tikums,latviešu sikstums un koperatīvā sadarbība 7 gados augsti pacēla tautas kultūras līmeni, izņemot sabiedriski politisko dzīvi, kur vēl noteikšana bija pārkrievinātājiem. Pirmais pasaules kaŗš šo tautas augšupeju apturēja un pat dzina uz leju, izpostīdams zemi, samazinādams iedzīvotāju skaitu un pamudinādams iznīcināt vai aizvest daudz fabriku mašīnu un citu ražošanas līdzekļu.

Par spīti visiem šiem postījumiem un citām negātīvajām parādībām, dzima Latvijas brīvvalsts, ko Sabiedrotās lielvalstis atzina de iure, uzņēma Tautu Savienībā un sadarbojās ar viņu, īpaši tirdzniecības laukā. Pašas latvju tautas vairākuma attieksmes un tās sadarbība ar citām valstīm veicināja viņas strauju kultūrālo attīstību.

Atzīmētie Latvijas iedzīvotāju piedzīvojumi pagātnē skaidri norāda uz sadarbības nozīmi latvju tautas likteņos. Vai šis konstatējums nebūtu arī tagad jāievēro, lai panāktu labākus rezultātus kā oiņā par politiskās brīvības atgūšanu, tā arī visos citos nacionālajos centienos? Šķiet, ka nolieguma sadarbības nozīmi nav iespējams. Bet trimdinieku attieksmēs tā ir ļoti vāja. Reizēm uzpeld konkurence un pat šķelšanās, ar ko tiek aizcirstas durvis sadarbībai. Nav manīts, ka šīm nesaskaņām būtu nopietni principiāli pamati. Visbiežāk tās izraisa sīkas domstarpības un personiskā ietiepība, kuŗu dēļ principus kā oiņā par politiskās brīvības atgūšanu, tā arī visos citos nacionālajos centienos? Šķiet, ka tautas bīstamajiem piedzīvojumiem, kā jau aizrādīts, ir sekojusi saprašanās, sadarbība un strauja mērķa sasniegšana. Vai tagad latvju tautas dzīvē nav visbīstamākais stāvoklis? Vai tāpēc nevajadzētu neievērot dzīves sīkumus un atmest personiskās pretenzijas, augsti paceļot sadarbības karogu?!

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

K. Valters — TICĪBAS MĀCĪBA (Vecās derības stāsti)	$2.25
V. Strēlerte — ŽĒLASTĪBAS GADI, dzejoļi	$3.25
LATVIJAS KAŖA ATBRĪVOŠANAS VĒSTURE	$6.00
A. Dziļuma — CILVĒKI VĒTRĀ, romāns	$4.50
E. M. Remarka — DEBESĪM NAV LUTEKĻU, romāns	$3.80
F. Ķezbera — RĪGAS MOZAIKA, stāsti	$2.80
J. Miesnieka — DZĪVĪBAS SAPNIS, romāns	$3.60
A. Voitkus — BET ES JUMS SAKU — romāns	$4.00
A. Niedŗa — SIEVIETE AR SARKANIEM ERKŠĶIEM — romāns	$3.60
J. Plaudis — ĢIMNAZISTI — romāns	$3.60
A. P. Mierkalns — MĪLAS UNIVERSS ...dzejoļi	$3.50
A. Dziļuma — NOKALTIS ZARS — romāns	$3.20
J. Ziemeļnieka — KOPOTI STĀSTI	$4.50
T. Zeltiņa — DRUPU REPUBLIKA — romāns	$5.20
KAPEVALA — Somu tautas eps	$8.40
V. Toma — MŪŽĪGĀ SPĒLE — sonetu izlase	$2.95
Māc. A. Ozols STĀSTI PAR JĒZU	0.90
Māc. A. Ozols TICĪBAS MĀCĪBA, 3.—4. kl.	1.50
MAZAIS KATECHISMS	$0.50
J. Ezergailis — ANDRIEVS NIEDRA	$4.80
L. Pērļupe — ZALOJOŠAIS ZARS — romāns	$3.60
T. Vesoss MĒLNIE ZIRGI — romāns	$3.60
K. Zariņs — KAUGURIEŠI — romāns	$4.00
Anši. Eglīts — MALACHITA DIEVS, romāns	$4.50
A. Simsone — ATMIŅAS, atmiņas	$4.00
Klāra Zāle — MĒNESS KOKLE — dzejoļi	$2.85
Velta Sniķere — NEMITAS MINAMAIS — dzejoļi	$2.80
TEODORS REITERS UN VIŅA KOŖI — J. Rudzīša redakcijā	$6.00
Prof. P. Jurēvičs — KULTŪRAS SEJAS — esejas	$5.75
S. Lazdiņš — SADEGUSIE SPĀRNI — romāns	$3.90
H. Kreicers — CEĻI UN GĀJEJI — atmiņas	$5.50
M. Zeberiņš — ZELTA LIELCEĻI — romāns	$5.50
T. Zeltiņš — SKUMJĀ PASE — dzejoļi	$3.00
Z. Mauriņa — DZELZS AIZBIDŅI LŪST	$5.00
Z. Mauriņa — DIVAS KULTŪRAS SAKNES	$2.40
Dr. T. Dūlija — DEGOŠAIS KALNS — romāns	$4.50
Kristine Arnoti — DIEVS IR AIZKAVĒJIES — romāns	$2.95
Aleksandrs — ZILĀ APLOKSNE — spieķu gaitas	$3.75
Ed. Freimanis — DAIGĀS ROTAĻAS, stāsti un noveles	$3.20
A. Brigadere — KVĒLOŠĀ LOKĀ — romāns I-II	$6.00
Z. Zono — PASAULES DZIESMA — romāns	$3.80
F. E. Sillanpē — VĪRA CEĻŠ — romāns	$3.20
K. Hamsuns — SIEVAS PIE AKAS — romāns	$3.60
J. Ciruļis — MŪZIKANTA PIEZĪMES — atmiņas	$3.60

DV GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ontario.

SPECIĀLI NAUDAS PĀRVEDUMI UZ PADOMJU ZEMĒM
Vienīgā licencētā un nodrošinātā.
★ Pilnīgi garantēta. ★
Pārvedumi 10 dienās.
Tuvāka izziņa
GRAMERCY
741 BROAD ST., NEWARK, N.J.
Dibināta 1947. gadā.

IZDARU APMETUMA DARBUS, kā arī lieku GRIESTU PLĀKSNES (TILES).
MĒRENAS CENAS
Zvanīt pēc plkst. 2 p. p.
766-5825, Toronto.

THRIFT SHOP
N. C. J. W.
2822 DUNDAS ST., WEST, TORONTO.
Labas lietotas drēbes un mājsaimniecības piederumi.
Atvērts no plkst. 9.30 — 5.00 p. p.
Ceturtdienās no plkst. 9.30—9.00 vakarā.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS & NOTĀRS
133 RICHMOND ST., W., TORONTO 1, ONTARIO.
EM 6-8996 (darbā).
RO 6-8354 (mājā).

O'KEEFE CENTRE FOR THE PERFORMING ARTS FRONT & YONGE EM 3-6633
TIKAI VIENU NEDĒĻU
29. JANV. — 3. FEBR.
vakars ar
IVES MONTAND
No pirmdienas līdz ceturtdienai, plkst. 9 vakarā: $2.50 — $5.50.
Piektdien un sestdien plkst. 9 vakarā: $2.75 — $6.00.
Sestdienas pēcpusdienā — plkst. 2: $2.00 — $4.50.
Kase atvērta no plkst. 10 pr. p. līdz plkst. 10 vakarā.
Pasūtinājumi pa tālruni — EM 3-6633, Toronto.

ALFRED STIKUTS
REALTOR
481-0431

DRĒBNIEKS
A. SILAVS
128 CLAIRTON CR.
pie Scarlet Rd.
Tel. RO 2-1370, Toronto.

ATSKAŅOJIET LATVIEŠU
DZIESMAS
Pieprasiet zemāk minētās plates
D.V. GRĀMATNĪCĀ

1001 DIŽDANCIS, sieviešu kvartets	45 RPM	$2.00

Vecpuišu dancis. Jautrais pāris. Brālīts māsu dancinājā. Eņģelītis. Maģais dancis. Ķekatu dancis.

1002 KALVIS, vīru dubultkvartets	45 RPM	$2.00

E. Dārziņa — Es zinu. J. Norvija — Vasara; Noriet saule vakarā. J. Ciruļa — Aun, meitiņa, balti kājas. E. Melngaiļa — Rudenī.

1003 DAINA, jaukts koris	33 RPM	$5.00

J. Ciruļa — Maldi. J. Vītola — Upe un cilvēka dzīve; Karajmelta. V. Ozoliņa — Dzērves un ērglis. J. Graubiņa — Aiz krūmiņa, aiz vējiņa. E. Freimanes — Pilna upe baltu ziedu, Sijā auzas. V. Bērzkalna — Tumsa, tumsa, kas par tumsu. E. Melngaiļa — Ciruļa vedības.

1004 B. PIEKALNITIS, bass	45 RPM	$2.00

J. Vītola — Mana kokle. A. Kalniņa — Imantas dziesma. B. Skultes — Sapņu zeme; Dainu zeme. J. Kalniņa — Esam lielķēniņa dēli.

1006 KALVIS, vīru dubultkvartets	45 RPM	$2.00

J. Norvija — Balsis. Jāz. Mediņa — Krāc jūrmalas priedes; Ganiņš bij̄u. M. Hermann — Tuljaks.

1007 KALVIS, vīru dubultkvartets	45 RPM	$2.00

E. Dārziņa — Mirdzi kā zvaigzne. B. Skultes — Aijā. J. Vītola — Nakts; Mežezers.

1008* DZIESMU VAIROGS, jaukts koris	33 RPM	$6.50

T. Ķeniņa kantāte — Kurzemes kareivis. J. Vītola kantāte — No atzīšanas koka. Ad. Ābeles — Dieva gādība. A. Kalniņa — Nakts dziesma. E. Melngaiļa — Mūsu Tēva debesīs.
Solisti: A. Ruševica, un J. Kļaviņš. Pie ērģelēm prof. Ad. Ābele.

1009* THE LATVIAN TRIO	33 RPM	6.00

E. Dārziņa — Melancholiskais valsis. P. Suberta — Šūpļa dziesma. V. Ziedoņa — 3 latviešu tautas dziesmas. L. van Beethoven — Trio in B flat major.
Uzraksti angļu - latviešu valodā!

1010* V. SALNA, tenors	33 RPM	$5.00

H. Berino — Mana dziesma; Tev, zaļais lauks; Sniega pulķe. J. Ivanova — Arāja ticība. J. Ķepīša — Bēglis; Liepu tēja. A. Melli — Lauztās priedes. J. Kalniņa — Es iešu. V. Ozoliņa — Aicinājums. A. Kalniņa — Tev.

1013* GARIGĀS MŪZIKAS KONCERTS	33 RPM	$5.00

Latviešu baptistu koŗu Dziesmu diena Čikāgā.
Tiešs koncerta ieskaņojums!
A. Purva — Reiz ausis rīts. V. A. Krūma — Jūra un sirds. K. Lidaka — Ceļinieks uz debess mājām. J. S. Bacha — Prelūde D-dur. Ch. Gounod — Debesu miers; Oratorija Nāve un dzīvība (2. un 3. daļa).

1015 TORONTO LATV. TAUŖU ORĶ.	45 RPM	$2.00

Marši: Rīga dimd, Pūt vējiņi, Seši mazi bundzenieki. Tautas valsis.

1018 DUETI — V. SALNA un J. KĻAVIŅŠ	45 RPM	$2.00

J. Norvija — Latvietim. A. Žilinska — Karogs.

1019 TAUTAS DZIESMAS — E. REINVALDE, sopr.	45 RPM	$2.00

J. Vītola — Aijā, žūžū; Vilciņš zaķi aicināja; Dzeltens manis kumeliņis. V. Dārziņa — Man' māmiņa tā glabāja; Man deviņi rožu dārzi.

1020* THE LATVIAN TRIO	33 RPM	$6.00

E. Freimaņa — Menuets; Valsis. V. Bērzkalna — Rucavietis. K. Lesiņa — Agiteto. J. Vītoliņa — Sultu dancis. V. Dārziņa — Raibie cimdi. V. Ziedoņa — Svīta „Sena Teika".

1021* KALVIS, vīru dubultkvartets	33 RPM	$6.00

E. Dārziņa — Pie tēvu zemes. J. Vītola — Uguns milna; Dies irae; H. Pavasara — Barka ar sienu; Vecie tēvi. J. Ciruļa — Jaunībai; Koklētājs. V. Ozoliņa — Rozes. A. Jurjāna — Lūk, rozes zied. A. Valles — Dzimtene. A. Kalnāja — No dzimtenes manas. A. Kalniņa — Kaŗš.

1022* LĪGO, jaukts koris DAINA	33 RPM	$6.00

E. Freimane — 13 līgo dziesmu virkne. E. Melngaiļis — Jo dziedāju, jo skanēja. V. Dārziņš — Svāgera meitiņa. E. Freimane — Aiz kalniņa dūmi kūpa. J. Graubiņa — Jūrin' prasa smalku tīklu; Dziedātāja līgaviņa.

TAUTAS DEJAS Skaņu studijas DAINA orķestra izpildījumā	45 RPM	ā $2.00

1023 Plaukstiņpolka.
1024 Andžiņš
1024 Andžiņš
Mugurdancis.
1025 Litenietis.
Brālītis un māsiņa.

1027 TAUTAS DZIESMAS Nr. 2 — E. KARLSONE - BĒRZIŅA	45 RPM	$2.00

J. Vītola — Lokaities', mežu gali; Ozoliņi zemzariti; Aijā Ancīt. J. Ķepīša — Div pļaviņas; Tek saulīte.

1028 V. SALNA, tenors	45 RPM	$2.00

Alfr. Matisona — Dzimtene; Pavasars.

1030 KORĀĻI, vīriešu dubultkv. KALVIS	45 RPM	$6.00

Dievs Kungs ir mūsu stipra pils. Teici to Kungu. Tuvāk pie Dieva kļūt. Es savus grēkus sūdzos. Ak, galva asiņaina. Pacel savas rokas svētas. Kādā nu mierā. Ak Jeruzāleme, modies! Svētīgs, kas nestāv. To milestības spēku sveicu. Cik varena ir pasaul's telpa. Dievs, sargā mūsu tēvu zemi. Cēlī kā dzimtenes dievnami.

KA
"
UZ
1962. g. 3.
Spēlēs:
PILNA
Ieeja:

DAŽĀDAS
ATTĪSTĪŠA
ĀTRA UN PIRMK
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNĪ
Darba laiks no pl. 9—5,

NOSŪTĀM DĀVAN
uz
PADOMJU LATVIJU un C
(PARASTIE NOTEI
PIEPRASIET CE
DV SAINISU N
123 HURON ST., TORONT
TEL. EM 8-0792 no plkst. 9.00

Kur pekšņi izgāzu tav
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .
SVEICIEM
802 Bathurst iel
tel.: LE 3-3
KANADAS DAILĀMA
SA
LOT

DIANA WAL
LATVIEŠU PUĶU
2481 Bloor St., W., pie Jane
Tel. veikalā 763 - 4556, mā

AUSTRA Š
DĀMU FRIZIERS
737 Bloor St., W., pie Grace, T

VALUDE
Zeltkalis A.
Gatavo un labo visu
19 Pretoria Ave
HO
PIEPRASIE

LATVIJAS
AMERIKĀ
PIEŅEM VISĀDA VEI
IESPIEDUMDARBU
• LAULIBU un IESVĒTĪBU IEL
• VIZĪTKARTES,
• DOKUMENTUS BIEDRIB
• KONCERTU PROGRAMM
• SARĪKOJUMU BIĻETE
• PLAKĀTUS, DZIESM
• GRĀMATAS un ZU
• VESTUĻU VEIDĪ
u. c
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELA
ONT., CANADA.
• Pasūtinājumus līdzam n

ET PASI SAVUS IPAŠUMUS!

T. CLAIR: Atsevišķs 6 istabu alovs, privāts iebraucamais apkure. Kopīgā cena $ 14.900,- tikums uz vienu atklātu 6%

KIEM UZ 3 GADIEM UZ A IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

AS LIKTEŅOS

ā- niskā ietiepība, kuru dēļ princi- vi- piālie jautājumi paliek novārtā. os Šī gadu simteņa sākumā latvju ka tautas bīstamajiem piedzīvoju- e- miem, kā jau aizrādīts, ir seko- s- jusi saprašanās, sadarbība un z- strauja mērķa sasniegšana. Vai a- tagad latvju tautas dzīvē nav is visbīstamākais stāvoklis? Vai tā- pēc nevajadzētu neievērot dzīves n- sīkumus un atmest personiskās i- pretenzijas, augsti paceļot sadar- o- bības karogu?!

ĒT LATVIEŠU
ESMAS
āk minētās plates
AMATNĪCĀ
kvartets 45 RPM $2.00
ris. Brālīts mās dancinājā. Er- u dancis.
vartets 45 RPM $2.00
rvija — Vasara; Noriet saule va- iņa, balti kājas. E. Melngaiļa —

33 RPM $5.00
— Upe un cilvēka dzīve; Karaļ- s un ērglis. J. Graubiņa — Aiz manes — Pilna upe baltu ziedu, tumsa, tumsa, kas par tumsu. E.

45 RPM $2.00
Kalniņa — Imantas dziesma. B. inu zeme. J. Kalniņa — Esam

vartets 45 RPM $2.00
diņa — Krāc jūrmalas priedes; Tuļjaks.
kvartets 45 RPM $2.00
gzne. B. Skultes — Aijā. J. Vito-

jaukts koris 33 RPM $6.50
es kareivis. J. Vītola kantāte —
— Dieva gādiņa. A. Kalniņa —
— Mūsu Tēvs debesīs.
. Kļaviņš. Pie ērģelēm prof. Jā-

33 RPM 6.00
ais valsis. P. Šuberta — Sūpļa atviešu tautas dziesmas. L. van major.
valodā!

33 RPM $5.00
Tev, zaļais lauks; Sniega puķe. Kepiša — Bēglis; Liepu tēja. A. Kalniņa — Es iešu. V. Ozoliņa — v.
KONCERTS 33 RPM $5.00
ziesmu diena Cikāgā.
ms!
V. A. Krūma — Jūra un sirds. bess mājām. J. S. Bacha — Pre- debesu miers; Orātorija Nāve un

UŖU ORĶ. 45 RPM $2.00
, Seši mazi bundzenieki. Tautas

n J. KLAVIŅŠ 45 RPM $2.00
linska — Karogs.
— E. REINVALDE, sopr.
— 45 RPM $2.00
š zaķi alcināja; Dzeltens manis māmiņa tā glabāja; Man devi-

33 RPM $6.00
šis. V. Bērzkalna — Rucavietis. iņa — Suitu dancis. V. Dārziņa — Svita „Sena Teika".
artets 33 RPM $6.00
J. Vītola — Uguns milna; Dies r sienu; Vecie tēvi. J. Ciruļa — ņa — Rozes. A. Jurjāna — Lūk, tene. A. Kalnāja — No dzimte- rš.
INA 33 RPM $6.00
nu virkne. E. Melngaiļis — Jo. iņš — Svāgera meitiņa. E. Frei- iņa. J. Graubiņa — Jūriņ' pra- ligaviņa.
ijas DAINA orķestra
45 RPM ā $2.40

Nr. 2 —
NA 45 RPM $2.00
gali; Ozoliņi zemzariti; Aijā iņas; Tek saulīte.
45 RPM $2.00
Pavasars.
kv. KALVIS 45 RPM $6.00
bils. Teici to Kungu. Tuvāk pie sūdzos. Ak, galva asiņaina. Pa- nu mierā. Ak Jeruzāleme, mo- milestības spēku sveicu. Cik vs, sargā mūsu tēvu zemi. Cēli

KARNEVĀLS

„VAKARS UZ EZERA"

1962. g. 3. febuārī plkst. 8 vak. PALACE PIER telpās.

Spēlēs: T. DAVIDSONA DEJU ORĶESTRIS.

PILNA BUFETE. PĀRSTEIGUMI.
MASKU GODALGOŠANA.

Ieeja: Dāmām $ 2.00, kungiem $ 2.50. Maskām $ 1.50.

Visus laipni ielūdz
DV TORONTO SAIME.

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS
ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNICA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,
Darba laiks no pl. 9—5, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš- un ār pus studijas, izgatavo bildes pa- sēm, apliecībām, kā arī pārfoto grafē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas at- tīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800, 445 Pape Ave.

NOSŪTĀM DĀVANU SAIŅUS
uz
PADOMJU LATVIJU un CITĀM ZEMĒM.
(PARASTIE NOTEIKUMI)
PIEPRASIET CENRĀŽUS.
DV SAINIŠU NODAĻA,
123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.
TEL. EM 8-0792 no plkst. 9.00 — plkst. 18.00.

ROYAL ALEXANDRA
KING ST. WEST OF UNIVERSITY AVE.
No 29. janvāra līdz 24. februārim, plkst. 8.30 vakarā
(Izņemot 2., 5., 12. un 19. februārī, kad sākums ir plkst. 7 vak.)
Sestdienu pēcpusdienās otra izrāde plkst. 2.00 p.p.
NATIONAL BALLET of Canada
COMPANY OF 80
KLASISKAIS UN MODERNAIS BALETS
GULBJA EZERS, RIEKSTKODIS, KOPĒLIJA, PRINCESE AURORA un LES SYLPHIDES.
VAKAROS — $ 1.50, $ 2.50, $ 3.25, $4.00.
SESTDIENU PĒCPUSDIENĀS — $ 1.50, $2.00, $ 3.00, $ 3.50.

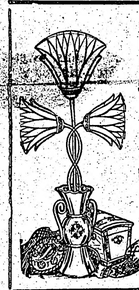

Kur pēkšņi izgalsa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .
SVEICIET AR ZIEDIEM!
802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas,
tel.: LE 3-3884, Toronto.
KANADAS DAILAMATNIEKU SAVIENIBAS SALONS.
LOTUS

A. EGLĪTIS —
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
Ieriko TV antenas. Atvērts līdz pl. 8 v., sestdienās līdz pl. 6 v.
IZIRĒ TV par $8.- MĒNESĪ.
161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel LE 7-1401

DIANA WALTERS
LATVIEŠU PUĶU VEIKALS,
2481 Bloor St., W., pie Jane St., Toronto 9.
Tel. veikalā 763 - 4556, mājās 924 - 3543.

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792.

REALTOR
BĒRZIŅŠ
Realty Limited
REAL ESTATE
INSURANCE
MORTGAGE BROKERS
NOTARY PUBLIC
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — pār- došanā: mājas, veikali, farmas u. c.
APDROŠINĀŠANA — apdrošina auto, mājas, mēbeles, zādzības nelaimes, slimības u. c.
OBLIGĀCIJAS — obligāciju un aizdevumu sagāde u. c.
NOTĀRS — līgumi, tulkojumi, notariāli apstiprinājumi u. c.
LE 4-8447
316 Harboard St.,
TORONTO

VALUDE
Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.
HO 3-1008.
PIEPRASIET KATALOGU.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
CALLA
727 Danforth Ave., Toronto.
HO 6-9911.

BAGĀTIGAS ZIEDU VELTES UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM. ZAĻUMU UN TROPISKIE STĀDI.
TAUTISKIE IZSTRĀDĀJUMI.
PIEGĀDE MĀJĀS.

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ
SPIESTUVE
TORONTO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:
- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES.
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM.
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARĪKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- VĒSTULU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792.
- *Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.*

IZNĀKUŠAS GRĀMATAS
Dr. D. Biskaps — ĀRSTNIECĪBAS KALENDĀRS 1962. g. $1.50
Ed. Freimanis — DAIGĀS ROTAĻAS, stāsti $3.20
V. Sniķere — NEMITAS MINAMAIS, dzejoļi $2.80
H. Kreicers — CEĻI UN GĀJĒJI, atmiņu stāsti $5.50
K. Ķezbers — MAINAS HERCOGISTE, romāns 43.60
ZINTIS — žurnāls angļu valodā par latviešu kultūru Nr. 1 līdz 4 ā 75 ¢, gada abonements $2.00
SAGATAVOŠANĀ
Dr. D. Biskaps — DZĪVES VĒJOS, atmiņas $6.00
Maksājot apgādā, 25% atlaide.
ALFR. KALNĀJA APGĀDS,
719 W. WILLOW St., CHICAGO 14, ILL., USA

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā. iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto.

KLĀJ VIESĪBU GALDUS,
piegādā mājās.
E. JIRGENS,
tel. RO 7-6044, Toronto.

TAUTIETIS
vēlas atrast starp tautietēm patiesu dzīves draugu.
Dāmas līdz 50 g. v. lūdz rakstīt —
šīs avīzes kantorim of. zem „Jaunais gads".

VAJADZĪGA SIEVIETE
pie galveniem mājas darbiem.
Jādzīvo uz vietas.
Nav mazu bērnu.
Daudz brīva laika.
Sākuma atalgojums $115.
Zvanīt RU 2-0265, Toronto.

Parlament rajonā
IZĪRĒJAMA
liela gaiša mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu, klusā mājā (2 pieaugušie).
Zvanīt vakaros no plkst. 6—10.
WA 3-2749, Toronto.

DEJU STUDIJA
N. SCHWANEBACHS,
985 BROADVIEW AVENUE,
Mortimer stūrī.
HO 1-4110 — TORONTO.
Jūs iemācāties ātri un lēti
- ★ *FOKSTROTU*
- ★ *LĒNO VALSI*
- ★ *VALSI*
- ★ *TANGO*

JIVE, MAMBO, SAMBA, RUMBA CHA-CHA-CHA.
PRIVĀTSTUNDAS
PIETEIKŠANĀS un IZZIŅA KATRĀ LAIKĀ.

✝

Mūžībā aizgājis mans labais dzīves draugs, mūsu tēvs un vectētiņš

JĀNIS JOMA

dzimis 1898. gada 6. martā Rīgā, miris 1962. gada 21. janvārī Toronto.

Sēro: SIEVA, DĒLS, VEDEKLA un MAZBĒRNI KANADĀ.
MEITA, ZNOTS, MAZBĒRNI un BRĀLIS ar ĢIMENI LATVIJĀ.

Tavs prāts lai notiek . . .

✝

Dieva mierā aizgājis mīļais svainis un onkulis

JĀNIS JOMA

dzimis 1898. gada 6. martā Rīgā, miris 1962. gada 21. janvārī Toronto.

Tavs prāts lai notiek
Kā debesīs, tā arī virs zemes.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
NAMGAUDA, KŪLA ĢIMENES
TORONTO un ANGLIJĀ.

Milda's FLOWERS
Piedāvā:
- Grieztus ziedus un ziedu sakārtojumus dažādām vajadzībām.
- Podu puķes un tropiskos stādus.
- Keramiku, ādas un sudraba izstrādājumus un audumus.

Erta parkošana. Piegādā mājās katrā laikā Toronto pilsētā.
765 THE QUEENSWAY, TORONTO 18, ONT.
TEL. CL 5-7233.
M. M. Bērtulsoni.

IGAUŅU PULKSTEŅU UN JUVELIERA VEIKALS,
TRANS-CANADA CREDIT JEWELLERS,
1554 Bloor St., West, Toronto. Tel.: LE 5-7802.
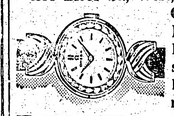
OMEGA PULKSTEŅI, DIMANTU GREDZENI, KRISTALLS, DĀVANAS LIELĀ IZVĒLE. Pieņem pasūtinājumus, labo pulkstenus un dārglietas. Latviešiem 10 proc. atlaide. Atvērts no plkst. 9.00—6.00. Piektdienās no 9.00—9.00. Īpašnieks L. ILVES.

MURRAY'S DRUG STORE E. GALDIŅA
3108 Dundas St. W. TORONTO. RO 7-8468.
- Zāļu pagatavošana.
- Viss vajadzīgais zīdaiņu kopšanai.
- Foto ķimikālijas, filmu attīstīšana un kopēšana. u. c.

Dr. BERTA KRASINS
uzsāk slimnieku pieņemšanu
2902 DUNDAS ST. W. (pie Keele), TORONTO.
Pieņem pirmdienās, otrdienās, ceturtdienās un piektdienās no plkst. 2.00 — 6.00 p. p.
Trešdienās no plkst. 3.00 — 7.00 p. p.
Sestdienās no plkst. 10.00 — 12.00 pr. p.
Iepriekšēja pieteikšanās vēlama: tel. 766-2855, mājās RO 6-1314.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Adrese: .....
Mr., Mrs., Miss .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).
Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savu maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar pārstāvjiem:

SAV. VALSTIS:
A. Lāci, 101 Brigthtwater Court, Brooklyn 35, N.Y.
J. Lāci, 611 Argyle Rd., Brooklyn 30, N. Y.
V. Zuti, 32 Dayton St., Newark 14, N. J.
A. Lībieti, 2528 W Becher St., Milwaukee 15, Wisc.
J. Ezergaili, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio.
V. Hermani - Daly, 368 Heine St., Elgin, Ill.
A. Ozoliņu, 1643 N. Orchard St., Chicago 14, Ill.
O. Krollu, Hull House, 800 S. Halsted St., Chicago 7, Ill.
V. Miķelsonu, 426 N. Prairie Ave., Kalamazoo, Mich.
V. Zirniti, 138 Barklay N. E., Grand Rapids, Mich.
V. Irbi, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y.

KANADA:
J. Gailīti, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont.
H. Grebli, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.
J. Ligeri, 2325 Dunn St., Niagara Falls, Ont.
A. Cauku, 350 Maitland St., London, Ont.
J. Roni, 57 David St., Brampton, Ont.,
M. Ķiviti, 236 First Ave., Ottawa, Ont.

ANGLIJĀ:
DVF Grmatnīcu, 72 Queensborough Terrace, London.
J. Turciņu, 64 Sholebroke Ave., Leeds.

ZVIEDRIJĀ:
DV Stokholmas nodaļu, P. O. 220, Stockholm.

A E. LEPAGE
LIMITED REALTORS
MEMBER TORONTO REAL ESTATE BOARD
Pārstāvis Konst. KĀRKLIŅŠ
982 DANFORTH AVE., TORONTO.
Birojā: HO 5-7527. Mājās: HO 6-5024.

ĪPAŠUMI UN VEIKALI VISOS PILSĒTAS RAJONOS.

EGLINTON - BIRCHMOUNT: Labi uzturēta 6 istabu dubultķieģeļu māja ar privātu iebraucamo ceļu, 2 modernām virtuvēm, vannas istabu, ellas apkuri, izbūvētu atpūtas telpu pagrabā. Pilna cena $ 12.900,- ar $ 1.500,- iemaksu. Pirmā obligācija — 5½ proc.

O'CONNOR - ST. CLAIR: Pēc pasūtinājuma būvēta 6 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja ar privātu iebraucamo ceļu un piebūvētu garāžu pie mājas. Liela moderna virtuve, 4-dalīga vannas istaba, ūdens - ellas apkure, izbūvēta atpūtas telpa pagrabā. Labi kopts dārzs. Iemaksa $ 5.000,-.

DANFORTH - GERRARD: Ilggadīgs un labi nostādīts delikatešu veikals ar augstu gada apgrozījumu. Tuvākai informācijai lūdz zvanīt.

Sagādājam iztrūkstošo naudu iemaksām par zemiem procentiem.

†

Mans dārgais dzīves draugs

Rūdolfs Eglītis

dzimis 1889. gada 23. februārī Zalbes pagastā, Latvijā, miris 1962. g. 23. janvārī, Toronto. Izvadīšana no Rosar bēru mājas, 467 Sherbourne St., sestdien, 27. janvārī, plkst. 10 rītā uz Yorkas kapu Latviešu nodalījumu. Aizlūgums piektdien, plkst. 7.30 vakarā, Rosar bēru mājā.

Dziļās sērās: SIEVA KANADĀ un RADI LATVIJĀ.

†

Mūsu apvienības biedrs dibinātājs un valdes priekšsēža vietnieks

Rūdolfs Eglītis

dzimis 1889. gada 23. februārī Zalbes pagastā, Latvijā, miris 1962. g. 23. janvārī Toronto.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

LATVIEŠU SAIMNIECISKO DARBINIEKU APVIENĪBA KANADĀ.

†

Mūsu biedrs dibinātājs rūpnieks

Rūdolfs Eglītis

miris 1962. gada 23. janvārī Toronto.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA.

†

RŪDOLFS EGLĪTIS

dzimis 1889. gada 23. februārī,
miris 1962. gada 23. janvārī Toronto.

SV. JĀŅA EV. - LUT. LATVIEŠU DRAUDZES TORONTO PALĪDZĪBAS FONDS.

MĀJU ĪPAŠNIEKI, SAGĀDĀJU
1-ās un 2-ās
OBLIGĀCIJAS
Visizdevīgākie maksāšanas noteikumi.
Nesaistoša informācija, ME 3-8305, Toronto.
V. LIEPIŅŠ,
PIRMAIS LATVIEŠU OBLIGĀCIJU BIROJS TORONTO.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

F. Rosar
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANAS BIROJS,
467 Sherbourne St.,
Toronto.
Tel. WA 4-1408.
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

SPORTS

BASKETBOLS KANADĀ

TORONTO LATVIEŠU YMCA OTRO VIENĪBU GRUPĀ UZVAR TLSK AR 76:58

TLSK un YMCA's otro vienību ciņa izvērtās necerēti interesanta no sākuma līdz beigām. YMCA's vienību vadīja un atzīstami labi spēlēja mūsu kādreizējais internacionālais basketbolists Maksis Kazāks. Pirmo reizi laukumā pēc vairāku gadu pārtraukuma bija redzams arī savā laikā lieliskais punktu guvējs Leo Ploriņš. Apsveicama arī Margera Groskaufmaņa atgriešanās laukumā, kam bija „lielā diena", jo ieguva savai vienībai 33 punktus. Lieliski ar metieniem veicās arī jaunatnes spēlētājam Valdim Kaulinam, kas ieguva 25 punktus. Bīstamākie spēlētāji TLSK bija Juris Ciruļis un Āboliņš, un vairākus skaistus „tālos" ieguva TLSK vienības vaditājs E. Skujiņš.

YMCA pārņem spēles vadību no paša sākuma, iegūstot 8 punktu pārsvaru, bet nespēj šo pārsvaru noturēt un visu puslaiku ved tikai ar dažiem punktiem. Abas vienības gūst grozus pārmaiņus. Sākuma posmā sevišķi veiksmīgs punktu guvējs YMCA'ā ir Kaulinš un Groskaufmanis. M. Kazāks labi „nodirigē" savas vienības zonas aizsardzību un TLSK spēlētājiem pavisam reti izdodas izlauzties groza tuvumā, un lielākā daļa punktu tiek iegūti ar patāliem metieniem. TLSK lielas grūtības sagādā augumā pārākā M. Groskaufmaņa segšana.

Jāatzīmē, ka TLSK spēlēja bez G. Ātrēna. Pirmā puslaika beigās YMCA'i izdodas atrauties un nobeigt puslaiku savā labā ar 37:27 punktiem. Otrā puslaika sākums ir sevišķi veiksmīgs TLSK, un nepaiet ilgs laiks, kad rezultāts ir vienāds. Iesākas nopietna cīņa, katram YMCA's guvumam atbild klubs ar pretguvumu. Tikai spēles pēdējās 7 minūtēs YMCA gūst vairākus grozus un uzvar ar samērā lielu punktu starpību — 76:58.

YMCA'ā spēlēja: Kazāks — 6, Groskaufmanis — 33, Kauliņš — 25, Simsons — 2, Plonis — 5, Ploriņš — 5, Būlmanis un Zentiņš.

TLSK spēlēja: Āboliņš — 17, Rinks — 1, Skujiņš — 10, Ciruļis — 18, Piegāze — 2, Ozoliņš — 7 un Hausmanis — 2.

„INTERMEDIATE" VOLEJBOLA SACĪKSTE VĪRIEŠIEM TORONTO

TLSK VIENĪBA IZCĪNA PIRMO VIETU BEZ ZAUDĒTA SETA

Aizvadītā nedēļas nogalē Toronto notika volejbola sacīkstes vīriešiem „Intermediate" vienību grupā. Sacensībās piedalījās: Toronto Centrālā YMCA, West End YMCA, Royal Canadian Airforce vienība, Plastere vienība, TLSK un Londonas volejbolisti.

Vienības spēlēja katra ar katru pa vienam setam. Pirmo vietu izcīnīja TLSK vienība, nezaudējot nevienu setu, bet otrā vietā palika Londonas vienība. TLSK vienībā spēlēja J. Drengers, E. Skujiņš, J. Šulte, A. Kauliņš, E. Kalniņš, A. Valenieks un V. Dreimanis. Z.

BRITU KOPVALSTS VIDĒJĀ SVARA MEISTARS BOKSĀ — DICK TIGER UZVAR KUBIETI FLORENTINO FERNANDEZ AR TECHNISKO „NOKAUTU" SESTĀ GĀJIENĀ

Kubietis Florentino Fernando tika uzskatīts kā Nr. 1 kandidāts uz pasaules meistara titulu boksā vidējā svarā. Nupat notikušā cīņā Britu kopvalsts meistars Dick Tiger savu pretinieku F. Fernando pieveica sestā gājienā ar technisko „nokautu", un viņa menadžers cenšas panākt, ka Tigeram tiktu dota iespēja sacensties ar pašreizēja pasaules meistaru Fullmeru.

ZIEMEĻAMERIKAS SAVIENOTO VALSTU PELDĒTĀJI UZVAR KANADAS IZLASI

Jau devīto gadu pēc kārtas notika gadskārtējās peldēšanas sacīkstes Kanadas un ASV izlašu starpā. Hamiltonā bija pulcējušies 140 peldētāji. „Amerikāņi" uzvarēja ar 283:130 punktiem. Sacīkstēs tika uzstādīti 24 Kanadas un Ontario rekordi. Kanada uzvarējusi līdz šim 2 sacensībās, 1954. un 1956. gadā.

TORONTO DV FUTBOLISTU SANĀKSME — APSPRIEDE notiks 1962. gada 28. janvārī, plkst. 2.30 p. p., DV namā, 123 Huron Street.

Galda teniss Toronto

Latviešu galda tenisa vienība, darba apstākļu dēļ līdz nespēlējot Eichvaldam, meistaribas spēlē pret 5. vietā atrodošos vācu Harmonie klubu iespēja panākt tikai neizšķirtu rezultātu. Latviešu vienība pagaidām atrodas 2. vietā, 3 punktus aiz vadošās West - End YMCA.

2. apļa pēdējās kārtas pārojumā latviešiem jāspēlē ar West - End YMCA's vienību. Sacensība noritēs svētdien, 28. janvārī, pl. 1.30 p. p., West - End YMCA's telpās, 931 College St. Latviešu skatītāji laipni aicināti atbalstīt mūsu vienību. L.

KANADAS OLIMPISKĀ CERĪBA BRUCE KIDD PIEDALĪSIES 3. FEBRUĀRĪ VIEGLATLĒTIKAS SACĪKSTĒS BOSTONĀ UN SACENTĪSIES AR SLĀVENO UNGĀRU SANDOR IHAROS:

Bruce Kidd uzaicināts piedalīties vieglatlētikas sacīkstēs telpās Bostonā, kur bez daudziem pazīstamiem vārdiem vieglatlētikā startēs arī viens no labākiem vidus distanču skrējējiem ungārs Sandor Iharos. Vēl februārī B. Kidds skries Los Andželosā.

DAIŅA MIEZĀJA . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

na, ka lielais vairums televizijas sestā raidceļa oriģināluzvedumu dekoraciju darinātājs ir pašu tautietis Kārlis Langenfelds. Kārlis vēl negrib pamest maizes tēvus un mesties gleznošanā tikai savam priekam, bet Kārlis izmanto katru brīvo bridi, lai nodotos sirdslietai. Tieši pēdējos mēnešos Langenfelds ir uzrādījis visas pazīmes, lai kvalificētos raženākā otas kalpa titulam.

Visa šī izstāstīšana bija nepieciešama, lai lasītāju sagatavotu priecīgam vēstījumam, ka ievērojamais Toronto mākslinieku klubs — Heliconian Hall no š. g. 1. februāra līdz 1. martam grib rādīt Daina Miezāja un Kārļa Langenfelda gleznas Toronto mākslas draugiem.

Mūsu gleznotāju izstādes svinīgā atklāšana notiks 1. februārī no plkst. 8—10 vakarā kluba mītnē, 35 Hazelton Ave.

Tautieši, kas attaisnojamu iemeslu dēļ atklāšanas dienā nevarēs būt personīgi klāt, darbus vares redzēt, apbrīnot un nopirkt visu nākamo mēnesi, iepriekšgan apmeklējumu pieteicot kluba pārvaldniekam vai sekretārei, izmantojot tālruni WA 2-3618.

Cerams, ka mākslas draugi būs klāt pilnā sastāvā izstādes atklāšanā (Heliconian Hallē), vai arī kādā citā dienā, lai redzētu mūsu mākslinieku jaunākos veikumus. A. Ķegumnieks

NĀVES ĒNĀ

(Pārnesums no 2. lpp.)

Ir dabīgi un pareizi, ka arī vissteigrākā apņemšanās attiecīgā brīdī pakļaujas gluži primitīvām izjūtām — cerībai: dzīvību saglabāt, lai arī kādi apstākļi nāktu. Šodien varam būt atklāti un teikt, ka arī paši toreiz nebijām visi kā viens aiz savu karaviru mugurām. Vai tikām darījuši visi un visu, kas izdoto karaviru likteņus varbūt būtu ievirzījis citos ceļos? Šķiet, ka nē, un tas būs bijis viens no rūgtākiem malkiem, kas pasniegts baudīšanai aiz dzelondrāšu žoga esošiem. Kādā vēstulē, kas rakstīta jau 1945. g. oktobrī, lasām: „Par ārā tikšanu runas pamazām noklust, un prāti nomierinās. Esam tikuši skaidrībā ka komiteja darbojas pret mums. Paldies „vienotājiem latviešiem Stokholmā!" Man tāda nojauta, ka pavasarī pacelsim cepures un teiksim ardievas viesmīlīgajai zviedru zemei, kura paglāba mūs no briesmīgā likteņa, kas mūs būtu piemeklējis kā gūstekņus, un kur daļa mūsu tautas brāļu mūs godājuši par „Hitlera kalpiem" un vēl nesmukāk, kas mēs nekad neesam bijuši."

Ja „viesmīlīgā zviedru zeme" rakstītāju nespēja tomēr no gūstekņa drausmīgā likteņa paglābt, tad vēl šodien jājautā, vai tur nav lieli nopelni tiem, kas svaidījās frāzem „Hitlera kalpi" un līdzīgi.

Dabīgi, ka šodien, šādus izteicienus ateroties, nav vairs patikami nedz arī gudri, bet 1945. gadā, kad pasaules likteņi bija neskaidrāki kā jebkad, bija gandrīz vai modē, apliecināt savu nepiederību pie latviešu cīnītāju saimes. Jo kas toreiz varēja zināt, kādi laiki nāks?! Turpretim bijušam Kurzemes cīnītājam, zviedru gūstekņu nometnē pie saldas maizes un cukurotām siļķēm gaidot rūgtuma pilno rītdienu, ne mirkli nebija šaubu, ka viņš godam pildījis savu pienākumu pret tēvuzemi un tagad gaida taisnīgu sava likteņa atrisinājumu. Ja notika citādi, tad tur nebija vainojami internētie karaviri, jo tie bija tikai figūras kādā nejēdzīgā spēlē.

Liekas, ka šīs spēles gājienus vismaz tuvākā laikā zināt nedabūsim. Šos papīrus un dokumentus rūpīgi glabā zviedru ārlietu ministrijas seifi. Kas solīts, kā līgts, kas dabūts un saņemts, tas mīrstīgai acij šobrīd vēl nav skatāms. Bet vismaz šīs puses spēlmaņu sirdsapziņas balss nav apklususi urdīt, jo, kad pērn zviedru ārlietu ministrs Undens atzīmēja 70 gadu jubileju, tad gandrīz visa zviedru prese kā jubilejas „dāvanu" ministram pasniedza pārmetumus par viņa izrīcību baltiešu karaviru izdošanā.

Šodien daudz vaicāts un taujāts, kas īsti ar izdotajiem karaviriem notiecis, pēc tam, kad tie nonākuši krievu rokās. Uz šo jautājumu visskaidrāko un kompetentāko atbildi devuši komūnistu un viņu līdzskrējēju lapa, t.s. „Dzimtenes Balss," pērnā gada 5. un 18. numuros. Tur klaji pateikts un atzīts, ka no 130 karaviriem dzīvi palikuši vairs 34! Jeb runājot boļševiķiem tik iemīļotajā un saprotamā „normu izpildīšanas" valodā, visu pārrēķinot procentos, jāsaka: ka 75 proc. no izdotajiem latviešu karaviriem apgūlušies nāves miegā Sibirijas tundrās un vergu nometnēs. Vairāk par 34 dzīvībām „Dzimtenes Balss" nav varējuši sameklēt, un arī tad ir pamatoti jāšaubās, cik no šiem 34 patiesi atrodās vēl pie dzīvības jeb labas veselības.

Ko palīdz no atlikušajiem 34 dzīvajiem ar terrora palīdzību izspiestās atzīšanās par „saulaino un bagāto" dzīvi padomju paradīzē, ja simts nobendētu dvēseļu paradīzi skaļi apsūdz? Bet ne jau latviešu vien; arī vācu, lietuviešu un igauņu izdoto karaviru liktenis nav bijis citāds. To šodien apliecina liecības no to karaviru mutēm, kas pēc sarkanās pekles izstaigāšanas beigās tomēr atgriezušies šajā pusē. Tiem 34 dzīvajiem, kas šobrīd mīt dzimtenē, novēlēsim vēl ilgu un svētīgu mūžu un neņemsim launā, ja kādam no viņiem komūnistu domu inženieri pratuši izmazgāt smadzenes. Nebrīnīsimies, ja viņi tiek sēdināti blakus tiem naivuļiem, kas ziņkārībā dzīti no šīs puses ieskrien Rigā. Šādai blakus sēdināšanai ir tikai viens nolūks: aizplīvurot patiesību par to likteni, kas nav vairs starp dzīvajiem. Neaizmirsīsim, ka šie 34 vēl arvien dzīvo nāves ēnā, no kuras nav nekādas izejas, kā vien tad, kad sitis komūnisma pēdējā stunda. Līdz tam laikam mums ir dibināts pamats teikt, ka 1946. g. 23. janvārī izdotie latviešu karaviri aizgāja mocekļu ceļā. Mums ir pamats Latvijas karogu tīt sērās, pieminot aizgājušos, un mums ir pamats strādāt tā, lai nāves ēna atkāptos ne tikai no to 34 bij. karaviru galvām, kas pašreiz vēgētē dzimtenē, bet pazustu no visas latviešu tautas. P.A.S.

ŠACHS

Ar labiem panākumiem Puget Sound līgā (Vašingtonas valstī) piedalās divi latviešu šachisti. Elmārs Zemgalis spēlē pie pirmā galdiņa Kitsap apriņķa vienībā, bet Viesturs Segliņš arī pie pirmā galdiņa Sietlas šacha kluba komandā. Nevienu no viņiem līdz šim nav zaudējis nevienu līgas spēli.

Valdemārs Grīnhāgens ar 3½ - ½ rezultātu ierindojās 2. vietā Sietlas amatieru šacha turnīrā.

Pokipsijā (N. Y.) pret Western Printing uzņēmuma šachistiem simultāna spēli deva Visvaldis Šmits. Pēc divu stundu ciņas ar 12 šachistiem Šmits panāca 11:1 uzvaru. Arī revanša simultānā sacensībā latviešu šachists palika neuzvarams, šoreiz uzvarot visus pretspēlētājus. V. S.

SLALOMS ORANDŽVILLĒ

Slalomsacīkstes Orondžvillē bija pulcējušas 165 slalomistus. Distance bija ļoti grūta un prasīja no dalībniekiem lielu piepūli un māku. Uzvarēja Kanadā dzīvojošais austrietis R. Neigelsbergers lieliskā laikā — 60 sekundēs, otrs labākais bija H. Iishean ar laiku 64.2 sekundes. Jāatzīmē, ka pirms 6 gadiem Heigelbergs tika sacīkstēs smagi savainots. Z

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331.
Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

28. janvārī, plkst. 10.00 no rīta, dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma, plkst. 11.00 draudzes gadskārtējā pilnsapulce.

Svētdien, 4. februārī, plkst. 3.00 p. p., dievkalpojums. Pēc tam svētdienas skola. Iesvētes mācība.

Svētdien, 11. februārī, plkst. 11 no rīta dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes dāmu sapulce. Dāmu komitejas ziņojums par darbību un valdes vēlēšanas.

Māc.A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.
Sv. Jāņa draudze Toronto.

28. janvārī, plkst. 2.00 p. p., Jāņa baznīcā dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

4. martā Oskara Kalēja piemiņas dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.
Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

28. janvārī, plkst. 2.30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola.

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.
Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

18. februārī, plkst. 3.30 p. p. dievkalpojums, māc. J. Prauliņš.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

28. janvārī, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums.

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzē, anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 N. Portage Rd.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.
Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

MONTREALĀ

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel HU 9-3224.

28. janvārī, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums un draudzes pilnsapulce.

31. janvārī, plkst. 8.00 vakarā Bībeles stunda (Jāņa evaņģelijs).

4. februārī, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums.

11. februārī, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola.

14. februārī plkst. 8.00 vakarā Bībeles stunda.

18. februārī, plkst. 9.30 no rīta dievkalpojums angļu valodā, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums.

Māc Viesturs Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.
Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

28. janvārī, plkst. 2.00 p. p. dievkalpojums.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos plkst. 10.45 —11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs.